

**VYSOKÁ ŠKOLA KREATIVNÍ
KOMUNIKACE**

Katedra literární tvorby

**BAKALÁŘSKÁ
PRÁCE**

Sérioví vrazi v literatuře /

Krycí jméno Michelle

2024

Hana Radiměřová

**VYSOKÁ ŠKOLA KREATIVNÍ
KOMUNIKACE**

Katedra literární tvorby

Studijní program: Literární tvorba

Specializace: Literární tvorba

**Sérioví vrazi v literatuře /
Krycí jméno Michelle**

Praktická část: Krycí jméno Michelle

Teoretická část: Sérioví vrazi v literatuře

Autor: Hana Radiměřová

Vedoucí práce: MgA. Daniel Kubec

2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité prameny a literaturu, ze kterých jsem čerpala. Stvrzuji, že všechny odevzdané výtisky mé bakalářské práce se shodují s elektronickou verzí v informačním systému VŠKK a souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely studia a výzkumu.

V Praze dne.....

Podpis autora:

Poděkování

Mé poděkování patří výhradně MgA. Danielu Kubcovi za ochotu práci vést, podnětné konzultace a připomínky, které ji dokázaly pozvihnout na vyšší úroveň, a především trpělivost, které prokázal až nadlidské množství zejména v posledních dnech před finálním odevzdáním.

Abstrakt

Bakalářská práce se v teoretické části zaměřuje na analýzu tří literárních sériových vrahů, Hannibala Lectera ze čtyřdílné série, Patricka Batemana z *Amerického psychy* a Martina Vangera z *Mužů, kteří nenávidí ženy*. Zkoumá je z hlediska osobnosti, motivů a možné autentičnosti, ve kterých se shodují, či naopak rozcházejí s odbornými profily skutečných sériových vrahů. Dále se věnuje fenoménu sériových vrahů jako takovému, jejich rozlišení dle typologií a psychologickým aspektům, které se u nich projevují. Zabývá se také shrnutím, jak se zobrazení sériových vrahů vyvíjelo v literatuře, jak v beletrii, tak i žánru true crime.

Praktickou částí je *Krycí jméno Michelle*, novela středního rozsahu zaměřující se především na snahu jednotlivých postav vypořádat se se svými vnitřními démony.

Klíčová slova

Sériový vrah, motiv, true crime, psychopatie, vražda, Hannibal Lecter, Patrick Bateman, Martin Vanger

Abstract

The theoretical part of this bachelor's thesis focuses on the analysis of three literary serial killers, Hannibal Lecter from the four-part series, Patrick Bateman from *American Psycho* and Martin Vanger from *Män som hatar kvinnor*. He examines them in terms of personality, motives, and possible authenticity, in which they match or diverge from professional profiles of real-life serial killers. It also examines the phenomenon of serial killers as such, their differentiation according to typologies, and the psychological aspects that manifest themselves in them. It also discusses a summary of how the portrayal of serial killers has evolved in literature, both in fiction and in the true crime genre.

The practical part is *Code Name is Michelle*, a mid-range novella focusing primarily on each character's efforts to deal with their inner demons.

Keywords

Serial killer, motive, true crime, psychopathy, murder, Hannibal Lecter, Patrick Bateman, Martin Vanger

Obsah

Úvod.....	8
1 Fenomén sériových vrahů	9
1.1 Vymezení pojmu „sériový vrah“	9
1.2 Typologie sériových vrahů.....	10
1.2.1 Organizovaní a neorganizovaní sérioví vrazi.....	11
1.2.2 Typologie sériových vrahů podle motivu.....	12
1.3 Psychologické aspekty sériových vrahů.....	14
1.3.1 Psychopatie	15
1.3.2 Antisociální porucha osobnosti	17
2 Žánr true crime	19
2.1 Historie true crime.....	19
2.2 Etické otázky žánru true crime	26
3 Sérioví vrazi v literatuře.....	27
3.1 Historie sériových vrahů v literatuře.....	28
4 Hannibal Lecter.....	31
4.1 Osobnost a psychopatologické rysy	31
4.2 Motiv a modus operandi.....	33
4.3 Vztahy s dalšími postavami	34
5 Patrick Bateman	37
5.1 Osobnost.....	37
5.2 Vztahy s ostatními postavami	39
5.3 Motiv vražd	40
6 Martin Vanger	42
6.1 Osobnost a motiv	42
6.2 Vztahy s ostatními postavami	43
Závěr	45
Seznam použitých zdrojů	46
Praktická část	57

Úvod

Téma sériových vrahů, jak skutečných, tak v literatuře, představuje fascinující a zároveň děsivou oblast, která přitahuje pozornost veřejnosti i čtenářů po celém světě. Tento fenomén se hlavní popularitě začal těšit od druhé poloviny 20. století a trvá dodnes. Že se však ani zdaleka nejedná jen o novodobou záležitost, dokazuje množství publikací a záznamů, jejichž kořeny sahají hluboko do historie a týkají se literárních děl i skutečných případů.

V práci se zaměřuji především na analýzu sériových vrahů v literárních dílech. Zvolila jsem pro ni tři postavy – Hannibala Lectera z čtyřdílné série od Thomase Harrise, Patricka Batemana z *Amerického psycha* od Breta Eastona Ellise a Martina Vangera z *Mužů, kteří nenávidí ženy* od Stiega Larssona. Pro tyto postavy jsem se rozhodla z důvodu různorodosti jejich rolí v daných dílech a do hloubky zpracované psychologie. Zároveň lze říct, že každý z nich je v jistých směrech ikonický a v kultuře si vydobyl své místo, i za přispění stejnojmenných filmových adaptací.

Práce je rozdělena na šest kapitol. V úvodu se věnuji sériovým vrahům jako takovým, jejich typologii podle motivu a psychologickým aspektům. Následně zpracovávám historii vývoje a výskytu sériových vrahů v rámci žánru o skutečných zločinech, známého jako true crime, a v beletristické literatuře. Poslední čtyři kapitoly jsou zaměřeny na samotnou trojici literárních sériových vrahů a jejich analýzu a zkoumání z psychologického hlediska a hlediska autentičnosti vůči skutečným pachatelům.

Cílem této práce je možné poskytnutí vhledu do psychologických a sociologických ztvárnění vybraných sériových vrahů a porovnání jejich pohnutek s postupy a klasifikacemi používanými odborníky pro skutečné vrahy.

1 Fenomén sériových vrahů

Sérioví vrazi jsou tématem, které společnost dlouhodobě fascinuje a děsí zároveň. Ačkoliv jsou na jednu stranu jejich činy veřejností z velké části odsuzovány, na stranu druhou se těší neutuchajícímu zájmu zejména v knižní a filmové podobě. Nemalé množství lidí je k těmto jedincům, kteří se řídí složitými psychologickými motivy, přitahováno a v některých případech přechází tento zvědavý zájem až v nekritický obdiv, včetně snahy ospravedlnit jejich jednání, protože tyto zločiny mají odezvu daleko za hranicemi okruhu bezprostředních obětí. Nezřídka se pak vrazi, kterým je věnována velká mediální pozornost, stávají známými osobnostmi na úrovni filmových a hudebních celebrit, pro své obdivovatele jsou modlami a idoly, kterým je třeba se přiblížit, v krajních případech je ve vražedném řádění i následovat.

Pochopení fenoménu sériových vrahů nám pomáhá porozumět tématu zločinu, spravedlnosti a lidského chování, od mediální senzacechtivosti až po strach a fascinaci, kterou se veřejnost nechává strhnout. Stejně tak chápání jejich psychologie je klíčovým faktorem pro odhalení motivů jejich četných zločinů. Řada sériových vrahů vykazuje stejné osobnostní rysy, které mohou být jistým předpokladem pro jejich budoucí kriminální kariéru, jako jsou psychopatie, narcismus nebo sadismus, stejně jako četná traumata, která si nesou z dětství.

Jistý vhled do faktorů, které přispívají k rozvíjení chování sériových vrahů, přinášejí psychologické teorie.

1.1 Vymezení pojmu „sériový vrah“

Pojmem „sériový vrah“ označujeme osobu, která spáchala dvě a více vražd v delším časovém rozpětí, na odlišných místech a za rozličných událostí¹. FBI zároveň do této zveřejněné definice zahrnuje další společné faktory, mimo jiné možnost existence více pachatelů, kteří se na daném činu podílejí, nebo dostatečně dlouhý časový úsek mezi jednotlivými vraždami, aby je bylo možno bezpečně odlišit od vražd masových².

¹ Drbohlav 2013, s. 15.

² U.S. Department of Justice 2006, s. 8.

Mezi laickou veřejností jsou tyto dva typy často zaměňovány, ačkoliv mezi nimi panují velmi významné rozdíly. Jedním z nich je výskyt periody „cooling off“³, kdy pachatel ustává ve vražedné řadě a promýšlí další zločin. Tato perioda kompletně chybí jak u vraha masového, tak i tzv. záchvatového. Za masové vrahy jsou považováni jedinci, kteří usmrtí čtyři a více osob ve velmi krátkém časovém úseku, obvykle i na jednom místě⁴, a po tomto aktu už dále nepokračují. Záchvatový vrah (také „spree killer“, popřípadě „vrah na vražedné vlně“⁵) je pachatelem dvou a více vražd, které se sice odehrávají na různých místech, ale stále ve stejné lokalitě a vzdálenosti maximálně několika kilometrů⁶. Rovněž u něj se po odeznění vražedné vlny nevyskytuje „cooling off“ perioda a jeho potřeba zabíjet se vytrácí.

První použití termínu „sériový vrah“ je většinou připisováno americkému agentu FBI Robertu Resslerovi, který ho zmínil roku 1974 během přednášky na Police Staff College v anglickém Bramshillu⁷. Ve skutečnosti však první výskyt sahá až do roku 1930, kdy německý kriminalista Ernst Gennat ve svém článku *Die Düsseldorfer Sexualverbrechen* označil vraha Petera Kürtena, také známého jako „Upír z Düsseldorfu“, výrazem „serienmörder“⁸, tedy doslova „sériový vrah“.

1.2 Typologie sériových vrahů

Možných typologií sériových vrahů byla popsána celá řada. Svou užitečnost prokázaly zejména při rozlišování motivací a vývojových aspektů, které přispívají k myšlení sériových vrahů a stojí za jejich násilnickým chováním. Při úspěšném určení podobností a zásadních rozdílů vrahů zařazených do odlišných kategorií, mohou typologie pomoci i během vyšetřování na místě činu.

³ U.S. Department of Justice 2006, s. 8.

⁴ Čírtková 2008, s. 112.

⁵ Tamtéž, s. 112.

⁶ Drbohlav 2013, s. 15.

⁷ Ressler, Shachtman 1993, s. 29.

⁸ Gennat 1930, s. 7.

1.2.1 Organizovaní a neorganizovaní sérioví vrazi

V 70. a 80. letech zavedli profílovači FBI zjednodušené rozdělení sériových vrahů na dva typy, organizované a neorganizované⁹. Toto rozlišení bylo využito i v publikaci *Crime Classification Manual*, příručce pro standardní klasifikaci trestných činů sepsané čtveřicí vyšetřovatelů FBI.

Organizovaní sérioví vrazi zpravidla přistupují k páčání zločinů metodicky¹⁰, mají nachystaný plán i vražednou zbraň a jsou připraveni vraždit. Svě oběti nezřídka unášejí, jejich vraždy vykonávají na předem vyhlédnutém místě, a těl se posléze zbavují v jiné, často i vzdálené lokalitě. Bývají zdatnými manipulátory, kdy jsou k sobě schopni vyhlédnutou oběť nalákat pod záminkou pomoci, či apelace na její empatické cítění. Oblíbeným cílem jsou pro ně také prostitutky, u kterých se zvyšuje ochota následovat cizího člověka, a zároveň klesá pravděpodobnost, že budou někým postrádány. Na místech činu organizovaných vrahů je často absence důkazů a stop¹¹, někteří navíc disponují i forezními znalostmi, které jim s jejich zahlazením pomáhají. Část pachatelů má o svých činech přehled z médií, kdy je pečlivě sledují a nezřídka na ně bývají hrdí, jako na velkolepé projekty¹².

Jejich sociální dovednosti v mezilidských vztazích jsou natolik v normě, že jsou schopni bez větších problémů navazovat přátelské a romantické vztahy, někteří i zakládají rodiny. Díky úspěšné manipulaci si na veřejnosti udržují masku normality a jejich dopadení bývá pro okolí často šok, kdy jsou posléze známými popisováni jako milí a přátelští lidé, kteří se ve svém okruhu těší velké oblíbenosti.

Neorganizovaní sérioví vrazi obvykle jednájí na základě impulzu, kdy se jich nutková potřeba zabíjet zmocní náhle. I kvůli tomu vraždy často páchají náhodnými zbraněmi, které mají v aktuální chvíli k dispozici. Těla svých obětí většinou zanechávají na místě vraždy beze snahy je ukrýt, spolu s množstvím stop a důkazů, která nejsou schopni zahladit. Mají tendenci se často stěhovat a nezůstávat na jednom místě příliš dlouho¹³. Jejich inteligence

⁹ Cotter 2010, s. 1.

¹⁰ „Types of Serial Killers“. Crime Museum. [online].

¹¹ Douglas, Burgess, Burgess et al. 2006, s. 10.

¹² Ressler, Shachtman 1993, s. 113.

¹³ „Types of Serial Killers“. Crime Museum. [online].

je povětšinou nižší než u vrahů organizovaných¹⁴, bývají nezaměstnaní a v okolí jsou známí jako podivíni a samotáři¹⁵.

1.2.2 Typologie sériových vrahů podle motivu

Roku 1985 představili Ronald M. Holmes a James DeBurger typologii dle motivů sériových vrahů (kterou o deset let později Holmes znovu upravil s pomocí Stephena T. Holmese). Na základě výzkumu stanovili tři společné znaky¹⁶, kterými se sérioví vrazi vyznačují:

- původ vražd je téměř vždy psychogenní, kdy se v osobnosti jedince zformuje sociopatický vzorec (vrah zabíjí náhodně, není schopný seberegulace ani výčitek svědomí)
- existuje u nich hluboká vnitřní motivace vraždit, která dává absolutní smysl danému pachateli, ale už nemusí být pochopitelná pro vyšetřovatele
- chování sériového vraha posilují z jeho pohledu vnitřní odměny, které se zpočátku mohou jevit jako materialistické, ale tyto zisky jsou téměř vždy psychologického rázu

Na základě těchto znaků rozdělili sériové vrahy do čtyř hlavních typů¹⁷:

- vrah vizionář (visionary serial killer)

Pachatel většinou trpí psychózou, kdy je odtržen od reality. Vraždy jsou rychlé a zaměřené primárně na usmrcení. Když se opět vzpomene, mnohdy si v důsledku vražedné amnézie na své činy nepamatuje¹⁸.

- vrah misionář (mission serial killer)

Vrah misionář ve společnosti figuruje jako vyvrhel. Má touhu se jí pomstít a tímto vyvržením na okraj se své činy snaží ospravedlnit. Vraždění bere jako misi, na které zbavuje svět z jeho pohledu méněcenných a pro společnost nežádoucích lidí. Mnohdy všechny oběti spadají stejné skupiny, subkultury, nebo jsou příslušníky stejné rasy, od které musel vrah v minulosti snášet jistý druh příkoří, i když si toto příkoří mohl jen

¹⁴ Aamodt, Leary, Southard 2020, s. 47.

¹⁵ Ressler, Burgess 1985, s. 22.

¹⁶ Holmes, DeBurger 1988, s. 56.

¹⁷ Tamtéž, s. 56.

¹⁸ Holmes, Holmes 2010, s. 74.

vsugerovat. Typickým příkladem jsou prostitutky, ke kterým pachatel může chovat nenávisť z důvodu nakažení pohlavní chorobou¹⁹.

- vrah hédonista (hedonistic serial killer)

Hlavním cílem vraždění hédonistického sériového vraha je pocit uspokojení ze samotné vraždy. S těmito typy vrahů se také nejčastěji setkáváme v kultuře i médiích, která jim s oblibou dávají přezdívky s ohledem na povahu a provedení jejich činů. Pachatelé mají požitky z neustálého probírání své osoby ve zprávách, rádi se označují za toho nejhoršího a nad vyšetřovací orgány se snaží povyšovat zasíláním posměšných vzkazů²⁰.

Holmes a DeBurger, potažmo Holmes, rozlišují hédonistické vrahy na další tři podtypy:

1. vrah z chůtice (lust killer)

Pachatel vraždí primárně pro uspokojení ze sexuální stránky. V jeho činech se objevují prvky sadismu, nekrofilie i kanibalismu. Vrah své oběti nezřídka mučí a snaží se do reality převést scény, které zná z pornografických filmů, popřípadě z vlastní fantazie, formující se mu v hlavě často již v dětském věku. Zástupci tohoto typu bývají tišší a nenápadní, a i v zaměstnání je na ně povětšinou spoleh²¹.

2. vrah z nadšení (thrill killer)

Tento typ pachatele vykazuje sadistické znaky a touží po zážitku a míře adrenalinu, kterou mu vraždění dává. Jakmile se v jeho životě objeví první impuls, jenž v něm toto nadšení vyvolá, touží ho prožívat častěji. U vražd se snaží o dlouhý proces brutálního mučení. Často se s každým dalším činem pokouší násilí stupňovat a naplnit své představy kompletní dominance a kontroly nad obětí. Jakmile však dojde k jejímu úmrtí, zájem vraha se vytrácí²².

3. vrah pro zisk (gain/comfort killer)

Tito vrazi zabíjí čistě pro osobní obohacení. Primárním cílem jsou peníze nebo majetek oběti, její smrt je pak pouhým důsledkem této materiální pohnutky, jelikož stojí v cestě jejímu nabytí. Zpravidla se jedná o osoby, jež pachatel alespoň částečně zná a je

¹⁹ Holmes, Holmes 2010, s. 96.

²⁰ Drbohlav 2013, s. 34.

²¹ Tamtéž, s. 34.

²² Holmes, Holmes 2010, s. 129.

obeznámen se stavem jejich zajištění, případně si je právě kvůli jeho výši vybral. Ideální oběť je pro něj ta, jejíž zabití mu poskytne dostatečný zisk²³.

- vrah z postu síly (power/control killer)

Posledním typem vraha podle motivu je pachatel vraždící z důvodu potřeby absolutní kontroly nad obětí. Užívá si moc, kterou nad druhým člověkem má, a možnost plného rozhodování o jeho životě a smrti. S pomocí fyzické síly, dominance a manipulace je schopen do velké míry ovládat chování své oběti a přizpůsobovat je svým perverzním představám, které zpravidla bývají velmi bohaté. Způsob a styl vražd je většinou stejný, s cílem dostat oběť do svého područí, odvézt ji na místo, kde se pomoci může dočkat jen velmi sporadicky a zabít ji²⁴. Jeho chování odpovídá v mnoha prvcích hédonistickému sériovému vrahovi, avšak zásadní rozdíl mezi nimi ční v původu jejich uspokojení. Zatímco hédonistovi jde primárně o samotné zabití, pro vraha z postu síly je důležitější proces kontroly, kterou si nad obětí vybuduje a následné opojení z rozsahu této moci²⁵.

1.3 Psychologické aspekty sériových vrahů

Zkoumání chování sériových vrahů a příčin jejich vraždění je neodmyslitelně spjata i se studiem jejich osobností z psychologické podstaty. Porozumění psychologickým aspektům je z velké části klíčové pro odhalení a pochopení motivace a myšlenkových procesů, které se odehrávají na pozadí a stojí za jejich činy. Sérioví vrazi jsou často obecně charakterizováni jako jedinci s výrazně psychopatickými a antisociálními rysy, kteří se vyznačují nedostatkem empatie a výčitek svědomí a majícími rozsáhlé schopnosti v oblasti manipulace s druhými. Cesta k odhalení přesné příčiny jejich násilnického chování je však mnohdy dlouhá a náročná.

Odborníci z řad agentů FBI, účastníci se symposia na téma sériových vražd, se shodli na závěru, že něco jako „obecný profil sériového vraha“ neexistuje²⁶. Jednotliví pachatelé se od sebe budou téměř vždy lišit ve většině ohledů, ať už v motivaci vraždit, tak i způsobem, jakým se následně chovají na místě činu. Přesto se jim podařilo identifikovat určité znaky, které má část sériových vrahů společné, jako je nízká míra, či rovnou absence pocitu viny,

²³ Holmes, Holmes 2010, s. 143.

²⁴ Tamtéž, s. 160.

²⁵ Holmes 1985, s. 33.

²⁶ U.S. Department of Justice 2006, s. 14.

náhlá impulzivita, potřeba kontroly nad obětí a řada osobnostních poruch, především psychopatii a antisociální poruchu.

1.3.1 Psychopatie

Psychopatie je poruchou osobnosti charakterizovanou přetrvávajícím antisociálním chováním a snížením, až kompletní absencí empatie a výčitek svědomí. Osoby jí trpící, označováni jako psychopaté, se projevují impulzivně a k dosažení svých cílů používají časté lži. Jsou zdatnými manipulátory²⁷, kdy úspěšně ovládají druhé ve snaze uspokojit své potřeby. Na veřejnosti však používají zdánlivou masku normálnosti, které pomáhá i jistá dávka šarmu, i když jen povrchního, kterou se vyznačují²⁸. Součástí jejich životního stylu je neustálé vyhledávání nových podnětů, neschopnost přijmout zodpovědnost za své činy a nedostatek realistických životních cílů²⁹.

Psychopatie je z hlediska psychologické teorie osobnosti součástí tzv. „temné triády“³⁰. Studie publikována roku 2002 dvojicí amerických psychologů, Delroyem L. Paulhusem a Kevinem M. Williamsem, popisuje tři negativní osobnostní rysy vyznačujících se zlovolnými vlastnostmi. Spolu s psychopatií jsou součástí těchto triád také machiavelismus a narcismus. Všechny tři jsou od sebe navzájem sice koncepčně odlišné, ale zároveň je spojuje bezcitně manipulativní mezilidský styl³¹.

V 70. letech minulého století vytvořil kanadský psycholog Robert D. Hare *Psychopathy Checklist-Revised* (PCL-R)³², test o dvaceti položkách obsahujících vnímané osobnostní rysy a zaznamenané chování, který poskytuje klinické hodnocení, jakým stupněm psychopatie vybraný jedinec disponuje, a zároveň při vysokém skóre pomáhá případnou psychopatii odlišit od antisociální poruchy osobnosti³³. Test probíhá formou polostrukturovaného rozhovoru spolu se zkoumáním dalších informací, jako jsou úřední záznamy. Psychopaté mají tendenci vykazovat vysokou kombinaci znaků narcistické, hraniční a antisociální poruchy, stejně jako rysy sadismu a paranoie³⁴.

²⁷ Hare 1999, s. 34.

²⁸ U.S. Department of Justice 2006, s. 14.

²⁹ Tamtéž, s. 14.

³⁰ Paulhus, Williams 2002, s. 556.

³¹ Jones, Paulhus 2011, s. 150.

³² Hart, Cox, Hare 2004, s. 9.

³³ Venables, Hall, Patrick 2014, s. 1005.

³⁴ Chabrol, Leeuwen, Rodgers et al. 2009, s. 734.

Ačkoliv jisté známky psychopatie vykazuje velká část sériových vrahů (páchání násilností bez ohledu na právní, morální, či společenské důsledky), je důležité si uvědomit, že tento fakt nelze brát jako normu. Ne všichni sérioví vrazi a pachatelé vinní násilnými trestnými činy jsou psychopaty a naopak, ne každý psychopatický jedinec automaticky tíhne k násilí³⁵, přestože se u nich riziko antisociálního a agresivního chování zvyšuje³⁶. Psychopatie dokáže vysvětlit jisté znaky chování sériových vrahů, jako je pohrdání lidským životem, mimořádná bezcitnost ve vztahu k obětem a nulová lítost při zabíjení. Přesto však dostatečně neumí vysvětlit jejich motivaci³⁷.

Porozumění psychopatii se stává pro orgány činné v trestním řízení důležité obzvláště během vyšetřování sériových vražd a následně i po zatčení pachatele s psychopatickými rysy. Díky odchýlkám v chování psychopatů zejména antisociálního rázu od pachatelů bez těchto znaků může být pochopení nápomocné zejména během snahy jednotlivé případy propojit³⁸. Tyto odchylky od normálu se ukázaly jako užitečné i při následných výsleších. Pachatelé bez zájmu o rozhovory na altruistická témata, jako možný soucit s oběťmi nebo lítost a případné výčitky svědomí nad spáchanými zločiny, byli ke spolupráci mnohem sdílnější, když byla chválena jejich inteligence a schopnosti vyhýbat se dopadení, na což reagovaly jejich specifické osobnostní rysy, jako vrozený narcismus, sobectví a ješitnost³⁹.

Psychopatie doposud není oficiálně uznaná diagnóza. Navzdory klinickému i vědeckému zavedení tohoto termínu jako zásadního pro pochopení podskupiny lidí s vykazováním trvalého antisociálního chování, nelze člověka s psychopatií jednoznačně klinicky diagnostikovat⁴⁰. Nelze ji totiž chápat v termínech, s jakými se tradičně pojí ostatní duševní nemoci. Osoby označovány jako psychopaté totiž nejsou dezorientovaní, nenacházejí se mimo realitu, ani netrpí bludy, halucinacemi nebo intenzivní subjektivní úzkostí, u kterých platí výskyt u řady jiných duševních poruch, a které je technicky vzato charakterizují⁴¹.

³⁵ U.S. Department of Justice 2006, s. 14.

³⁶ „What is Psychopathy?“. PsychopathyIs. [online].

³⁷ U.S. Department of Justice 2006, s. 14.

³⁸ Tamtéž, s. 15.

³⁹ Tamtéž, s. 15.

⁴⁰ „What is Psychopathy?“. PsychopathyIs. [online].

⁴¹ Hare 1999, s. 22.

Na rozdíl od jedinců trpících psychózou zůstávají psychopaté racionálními. Plně si uvědomují, co se děje s nimi, a co a proč dělají oni. Jejich chování je výsledkem volby a svobodného rozhodnutí a tudíž mohou být za své činy následně souzeni jako přičetní⁴².

Termínu psychopatie se vyhýbají i příručky používané k diagnostice duševních poruch, jako je *Diagnostický a statický manuál duševních poruch* (DSM-5), které však jiné příbuzné diagnózy, jakou je i antisociální porucha osobnosti, podrobně popisují⁴³.

1.3.2 Antisociální porucha osobnosti

Antisociální (jinak zvaná též disociální) porucha osobnosti (ASPD) patří mezi 10 typů poruch osobnosti, trvalých vzorců vnitřního prožívání a chování, které se výrazně odchyľují od zavedeného akceptovaného chování většinové společnosti⁴⁴. Tyto vzorce se projevují poměrně brzy a mívají negativní dopad na kvalitní život postiženého, kdy mu přinášejí potíže především během fungování a navazování mezilidských vztahů. Definice jednotlivých poruch se v mnoha zdrojích liší a často bývá mezi vědeckou obcí předmětem sporů⁴⁵. Oficiálně uznaná kritéria pro diagnostiku jsou uvedeny v *Mezinárodní klasifikaci nemocí* (MKN) a již zmiňovaném *Diagnostickém a statickém manuálu duševních poruch*.

Základním rysem pro jedince trpící ASPD je všudypřítomný vzorec nerespektování a porušování práv druhých, který se často objevuje už v dětství a pokračuje až do dospělosti. Nejsou schopni se přizpůsobit sociálním normám v ohledu zákonného chování a provádění nelegálních činností nezřídka vede k zatčení. Osoby s ASPD neumí respektovat přání a pocity druhých, ve snaze o osobní prospěch využívají manipulace a častých lží, stejně jako podvodů. Projevuje se u nich impulzivita, kdy nejsou schopni plánovat dopředu a rozhodnutí provádějí z náhlého impulzu, aniž by brali ohled na případné dopady, ať už pro sebe či pro ostatní⁴⁶. Rovněž v zaměstnání se ukazují jako extrémně nespolehliví, ignorují dodržování termínů a často mívají velké množství neomluvených absencí. Takové chování následně vede k častým změnám v životě postiženého, v oblasti vztahů, bydliště i zaměstnání⁴⁷.

⁴² Hare 1999, s. 22.

⁴³ American Psychiatric Association 2013, s. 11.

⁴⁴ Tamtéž, s. 645.

⁴⁵ Millon, Davis 1996, s. 226.

⁴⁶ American Psychiatric Association 2013, s. 660.

⁴⁷ Tamtéž, s. 660.

Jedinci s ASPD jen zřídka projevují lítost nad svými činy, a pokud ano, jen ve velmi malém množství. Mají ve zvyku své chování vůči oběti bagatelizovat a shazovat plnou vinu na ni. O případné napravení situace neprojevují zájem a jisté kompenzace jsou schopni jen výjimečně⁴⁸. S chybějící empatií mají tendence být cyničtí a arogantní, sami sebe a své schopnosti silně nadhodnocují. V konverzacích s druhými bývají až přehnaně výřeční, používají odborné termíny, které mohou zapůsobit na osoby, které se v daném tématu nevyznají. Jako rodiče bývají často nezodpovědní i ke svým potomkům. Nestarají se o jejich stravu a přístřeší, o zajištění hlídání při vyskytování se mimo domov a peníze určené na domácnost jsou schopni utratit za své potřeby.

Kvůli nezodpovědnému přístupu k financím a neplacení dluhů není výjimečný ani pád na úplné dno a pobyt v nápravných zařízeních. U osob s ASPD je rovněž zvýšená pravděpodobnost předčasného úmrtí v důsledku násilné smrti⁴⁹. K antisociální poruše bývají mnohdy přidružené další poruchy úzkostného a depresivního typu, kdy postižení nejsou schopni snášet napětí ani nudu⁵⁰.

Pro správnou diagnostiku je potřeba hledět na několik kritérií. U jedince je nutné prokázat vzorec nerespektování a porušování práv druhých, ke kterému docházelo od 15 let věku, stejně jako další známky poruch chování (agrese vůči lidem a zvířatům, ničení majetku, lži a krádeže), a že výskyt jeho asociálního chování neprobíhá v rámci schizofrenie nebo bipolární poruchy⁵¹. Za splnění těchto podmínek lze přistoupit k diagnóze asociální poruchy osobnosti, ale pouze u dospělého pacienta, z důvodu nedostatečně plně vyvinuté osobnosti u nezletilých⁵².

ASPD někdy bývá označována jako synonymum pro psychopatii a sociopatii, někteří vědci však mezi těmito pojmy rozlišují s tím, že psychopatie se s ASPD sice v mnoha ohledech překrývá, ale lze je od sebe odlišit pomocí správné diagnostiky na základě oficiálních testů a kritérií⁵³.

⁴⁸ American Psychiatric Association 2013, s. 660.

⁴⁹ Tamtéž, s. 661.

⁵⁰ Black 2015, s. 309.

⁵¹ American Psychiatric Association 2013, s. 660.

⁵² Drescher, Jack. „What are Personality Disorders?“. Psychiatry.org. [online].

⁵³ Hare, Hart, Harpur 1991, s. 391.

2 Žánr true crime

Slovy „true crime“ lze označit žánr literatury faktu a populárních médií, který se zaměřuje na vyobrazení skutečných násilných trestných činů – vražd, znásilnění, únosů, popřípadě i ozbrojených loupeží. Spadají do něj knihy, časopisy, televizní dokumenty a pořady, filmy, a v poslední době velmi populární podcasty⁵⁴. Mohou se zaměřovat pouze na jednu událost, nebo pojednávat o kolektivních činech sériových vrahů, zlodějů a vůdců sekt celkově.

Jejich autoři se snaží čtenářům a divákům zprostředkovat dané kriminální případy co nejpřesněji a pokud možno i nejdětalněji. Vycházejí při tom z pečlivého zkoumání policejních zpráv, právních dokumentů, soudních spisů i svědeckých výpovědí, přičemž se snaží zmiňovat reálná fakta – skutečná jména aktérů a přesné určení míst a času. Popisy daných událostí bývají mnohdy velmi podrobné, od uvedení do celkového kontextu, přes samotný čin a průběh jeho vyšetřování, až k soudnímu líčení.

Hlavním cílem true crime děl je snaha o kompletní rekonstrukci okolností zločinů a zkoumání motivací a chování pachatelů a obětí. Tvůrci by se proto měli striktně držet již zdokumentovaných a potvrzených důkazů, nezacházet do spekulací a zůstat objektivní bez předkládání vlastních názorů a pocitů⁵⁵. Někteří však ve snaze přilákat větší zájem konzumentů mohou sklouznout až k bulvarizaci popisovaných případů, kdy ve snaze zprostředkovat atmosféru, které zločin provázela, líčí pocity a názory zúčastněných dle vlastního úsudku. Některé momenty se tak nemusí vůbec zakládat na pravdě a pocházejí jen z hlavy autora za účelem větší dramatičnosti. V takovém případě se prezentovaná díla začínají přelévat z true crime žánru spíše na úroveň kriminální fikce.

2.1 Historie true crime

Před rozšířením knihtisku a vzrůstu gramotnosti se zločiny šířily mezi veřejností především prostřednictvím kramářských písní a balad, které lze považovat za nejstarší formu true crime žánru⁵⁶. Příkladem může být balada *The Gosport Tragedy* nebo také *The Perjured Ship-Carpenter*, o tesaři, který zabije svou těhotnou milenkou a následně se mu zjevuje její duch, který ho nakonec dožene k přiznání, po němž umírá na lodi, na které se

⁵⁴ „TRUE CRIME“. Cambridge Dictionary. [online].

⁵⁵ Hellerman, Jason. „What Is True Crime in Movies and TV?“. No Film School. [online].

⁵⁶ Schechter, Harold. „The Murder of ‚Omie Wise,‘ 1808“. The Yale Review. [online].

nechal zaměstnat za účelem útěku⁵⁷. Podle amerického historika Davida C. Fowlera se skutečný případ mohl odehrát kolem roku 1726, vzhledem ke shodě jmen a událostí, které dohledal v historických záznamech⁵⁸. V průběhu následujících let vznikla řada nových verzí této balady, z nichž ta poslední, *Pretty Polly*, patří mezi tradiční americké lidové písně.

V období středověku se násilným činům věnovaly především kroniky, které však zpravidla nebyly určeny širokému publiku, ale sloužily pro vyšší třídy jako záznam minulých událostí. Koncem patnáctého století začali tiskaři vydávat aktuální zprávy, které vycházely z korespondence týkající se zejména válek. Jejich autory byli hlavně veřejní činitelé, obchodníci, učenci a duchovní. Zejména duchovní se věnovali zprávám z blízkého okolí zahrnující různé zázraky, katastrofy a zločiny⁵⁹. Největší dochovanou sbírku těchto tiskovin sestavil curyšský farář Johann Jakob Wick ve druhé polovině šestnáctého století. Sbírkou, pojmenovaná po něm jako *Wickiana*, je svázaná do 24 foliových svazků a obsahuje více než 900 brožur a letáků o zločinech a dalších neobvyklých událostech⁶⁰. Navzdory rozšířenému přesvědčení, že senzacechtivé zprávy o kriminálních činech zajímaly povětšinou jen nižší vrstvy, v 16. století byly tyto šířené letáky a brožury určeny primárně platicímu a gramotnému publiku, které si mohlo dovolit na ně vynakládat finanční prostředky⁶¹.

Počátkem 16. století se v reakci na rozvíjející soudní systém v Anglii rozšířil tisk pamfletů o uskutečněných líčeních. Jejich autoři, opět většinou duchovní, je využívali ve snaze sdělit čtenářům, že každý morální hřích vede k pozemským trestům. Každá zpráva obsahovala rovněž poučení, jak se vyhnout osudu pachatele i oběti⁶². Typickou ukázkou těchto pamfletů je sbírka s názvem *The Triumphs of Gods Revenge Against the Crying and Execrable Sinne of Wilful and Premeditated Murther* rozdělená do celkem šesti knih, sestavená anglickým obchodníkem Johnem Reynoldsem, který údaje o zločinech nasbíral během svých cest za obchody⁶³.

⁵⁷ Fowler 1979, s. 159.

⁵⁸ Tamtéž, s. 169.

⁵⁹ Wiltenburg 2004, s. 1382.

⁶⁰ Seidler-Hux, Monica. „Zurich by Wick“. Zentralbibliothek Zürich. [online].

⁶¹ Wiltenburg 2004, s. 1382.

⁶² Leigh, Lex. „Morbid Fascination: The Birth of the True Crime Genre“. Ancient Origins. [online].

⁶³ „John Reynolds' Book of Murder Tales (1621–1635)“. The Public Domain Review. [online].

Další formou rané kriminální literatury jsou popravčí kázání, oblíbená především u puritánů v Nové Anglii⁶⁴. Kazatelé je pronášeli před popravou daného zločince, líčili mnohdy přehnaně jeho cestu ke zkáze a kladli důraz především na způsoby, jakými se mohl svému osudu vyhnout, což směřovali i k velkému množství posluchačů, kteří popravu sledovali. Po jejím vykonání se někdy šířily rovněž tištěné verze těchto kázání, do kterých byly postupem času přidávány i rozhovory s odsouzenými, často plné skandálních přiznání⁶⁵. Velkou oblibu si kázání získala během čarodějnických procesů v Nové Anglii. Roku 1693 vyšla kniha puritánského kněze Cottona Mathera *The Wonders of the Invisible World*, která kromě soudních procesů v Salemu, na nichž se podílel, obsahuje i sbírku kázání určených ženám odsouzeným za čarodějnictví.

V 19. století se v Anglii rozšířilo vydávání tzv. „penny dreadful“, tenkých sešitů na levném papíře, které zpracovávaly na 8–16 stranách kromě fikčních příběhů o nadpřirozených bytostech na pokračování také místní kriminální případy s množstvím senzacechtivých, krvavých a často přehnaných detailů⁶⁶. Krátký rozsah a nízká cena jedné pence učinilo z penny dreadful oblíbené čtení pro masy především z dělnické třídy, jejíž gramotnost rostla. Kriminalita se během viktoriánského období stávala rovněž tématem esejí známých autorů. Charles Dickens v *A Visit to Newgate* psal o návštěvě londýnské věznice Newgate a setkání s místními vězni⁶⁷, William Thackeray v *Going to See a Man Hanged* zase popisoval dojmy i reakci přihlížejícího publika při veřejné popravě muže, který zavraždil svého zaměstnavatele⁶⁸. Roku 1829 vyšly ve Francii *Mémoires de Vidocq, chef de la police de Sûreté, jusqu'en 1827*, memoáry Eugène-Françoise Vidocqa, bývalého francouzského kriminálního a následně policisty, který stál předlohou Victoru Hugovi v postavách inspektora Javerta i bývalého galejníka Jeana Valjeana z románu *Bídníci*. Vidocqovy paměti, ačkoliv je pravděpodobně sepsal za pomoci více lidí a nebyly stoprocentně autentické⁶⁹, se rychle staly senzací i pomocí pro nové policisty díky úhlu pohledu bývalého zločince⁷⁰.

⁶⁴ Bosco 1978, s. 158.

⁶⁵ Leigh, Lex. „Morbid Fascination: The Birth of the True Crime Genre“. Ancient Origins. [online].

⁶⁶ Anderson, Hephzibah. „The Shocking Tale of the Penny Dreadful“. BBC. [online].

⁶⁷ „A Visit to Newgate“. The Charles Dickens Page. [online].

⁶⁸ Nirmala. „London Stories: Going to See a Man Hanged by William Makepeace Thackeray“. Red Lips and Bibliomaniacs. [online].

⁶⁹ Holtz 2011, s. 38.

⁷⁰ Conser, Russell, Paynich et al. 2005, s. 39.

Koncem 19. století se do popředí a povědomí široké veřejnosti dostala dvojice pachatelů, o kterých tisk hojně informoval, a které lze považovat za první veřejně známé sériové vrahy v moderním slova smyslu. V letech 1888–1891 došlo v londýnském Whitechapele k vraždám jedenácti žen živičích se prostitutí. Pouze pět z nich se ale počítá do tzv. „kanonické pětky“, které dle vyšetřovatelů spáchal ten stejný pachatel, a které se vyznačovaly podobným způsobem brutálního usmrcení⁷¹. Všechny z těchto vražd byly spáchány v noci, oběti byly vykuchány a míra brutality se s každou další vraždou stupňovala⁷².

Díky hromadnému vydávání levných novin a časopisů jako *Illustrated Police News*⁷³, které nestály více než penci, se v době vrcholu vyšetřování prodalo každý den půl milionu výtisků⁷⁴, ve kterých se novináři předháněli se senzacechtivými články, které však obsahovaly převážně spekulace a nepravdivé informace, částečně i z důvodu frustrace, jelikož policie k případům odmítala sdělovat cokoli bližšího⁷⁵. V září roku 1888 byl do londýnské zpravodajské služby Central News Agency doručen dopis, označovaný dle oslovení jako „Dear Boss“⁷⁶. Neznámý pisatel v něm zesměšňoval dosavadní neúspěšné pátrání policie po pachateli a zmiňoval se o provedení dalších vražd. Vzkaz byl podepsán jako Jack Rozparovač a po jeho zveřejnění si média tuto přezdívku rychle osvojila. Navzdory několika možným podezřelým zůstává pravá identita Jacka Rozparovače dodnes neznámá⁷⁷.

Jeho řádění se stalo oblíbeným námětem sešitových příběhů na pokračování. Jejich autoři se v nich často snažili o zesměšnění londýnské policie a vlastní odhalení skutečného pachatele. Například v jednom z těchto sešitů *The Whitechapel Murders: Or, On the Track of the Fiend*, sepsaným neznámým autorem, zvaným „detektiv Warren“, pátrá po Rozparovači anglický detektiv se svým francouzským kolegou⁷⁸. Navzdory četným posměškům na adresu skutečných mužů zákona však dvojice vraha, kterým má být údajně Rus, sama nedopadne.

⁷¹ Keppel, Weis, Brown et al. 2005, s. 14.

⁷² Evans, Skinner 2001, s. 339.

⁷³ Curtis 2001, s. 69.

⁷⁴ „Murderers Who Haunt the Screen“. Borehamwood Times. [online].

⁷⁵ Begg 2005, s. 273.

⁷⁶ Tamtéž, s. 206.

⁷⁷ „Jack the Ripper“. Britannica. [online].

⁷⁸ Schmid, David. „Serial Killer Fiction“. Crimeculture. [online].

Druhou událostí, široce dokumentovanou médii, se stal roku 1895 proces s H. H. Holmesem, americkým podvodníkem a sériovým vrahem. Ačkoliv byl odsouzen a následně popraven pouze za jedinou vraždu svého přítele Benjamina Pitezela, se kterým spáchal pojistný podvod, je mu jich přisuzováno mnohem více. Za dobu, kdy byl jako vrah aktivní, jsou považovány roky 1891–1894, kdy působil v Chicagu jakožto lékárník. V těchto letech, kdy si pravidelně na své podnikání bral úvěry, které neplatil, se kolem něj ztrácely ženy, s nimiž udržoval poměr, a zaměstnanci, kteří si na Holmesovo naléhání uzavřeli životní pojištění s ním jakožto příjemcem pojistné sumy⁷⁹.

V Chicagu rovněž vznikla později nechvalně proslulá třípatrová stavba, kterou Holmes sám navrhl, a která měla kromě lékárny sloužit i jako hotel. Právě zde údajně docházelo ke většině vražd během konání Světové výstavy v roce 1893. Po Holmesově dopadení tehdejší tisk budovu překřtil na „vražedný hrad“, a vylíčil ji jako labyrint se stovkou pokojů, ve kterém se nacházely mimo jiné tajné mučírny a plynové komory⁸⁰, ačkoliv se žádné z těchto tvrzení neprokázalo. Během stavby se na ní však vystříдалo mnoho dělníků, kterým Holmes odmítal platit za údajně špatně odvedenou práci. Následně je propouštěl a najímal si nové, přičemž tyto časté změny zaručily, že nikdo z nich vlastně netušil, jak bude výsledná budova vypadat.

Po opuštění Chicaga se Holmes domluvil s Pitezelem na pojistném podvodu, kdy měli společně nafingovat Pitezelovu smrt a inkasovat od pojišťovny peníze. Holmes však svého komplice skutečně zavraždil a díky svým skvělým řečnickým i manipulativním schopnostem přesvědčil vdovu, že její muž stále žije a skrývá se. Na toto údajné místo vzal posléze i tři z Pitezelových dětí, kterých se následně také zbavil.

Holmes byl vypátrán v listopadu roku 1894 v Bostonu Pinkertonovou detektivní agenturou, najatou onou pojišťovnou s podezřením na Pitezelovu fingovanou smrt, a následně zatčen. Když během výslechu začalo vycházet najevo, že Pitezela opravdu zabil, a následně se pod vedením detektiva Franka Geyera podařilo vypátrat i těla pohřešovaných Pitezelových potomků⁸¹, Holmes se přiznal k celkem 27 vraždám. Jeho slova nebylo možno přímo potvrdit, ačkoliv během prohlídky „vražedného hradu“ policie našla řadu fyzických

⁷⁹ „H. H. Holmes“. Britannica. [online].

⁸⁰ „Murder Castle! Record of H. H. Holmes' Sensational Crimes“. Newspapers.com™. [online].

⁸¹ Geyer 1896, s. 231.

důkazů – části kostí i drobnosti patřící pohřešovaným ženám⁸². Holmes sám navíc během výslechů opakovaně lhal⁸³ a mluvil o vraždách osob, které byly v tu dobu stále prokazatelně naživu⁸⁴. Pro nedostatečné důkazy z podílu na úmrtí kohokoliv jiného kromě Pitezela, byl posléze odsouzen pouze za jeho vraždu a v květnu roku 1896 popraven.

Holmesův případ a především jeho „vražedný hrad“ se staly inspirací pro řadu děl literatury faktu i beletrie. Americký spisovatel Robert Bloch, autor hororu *Psycho*, který byl posléze zfilmován, ve svém hororovém románu *American Gothic* z roku 1974 přetvořil Holmese v maniakálního chirurga G. Gordona Gregga, který svádí mladé ženy a následně je vraždí v labyrintu svého hradu⁸⁵.

V roce 1966 dosáhl true crime žánr nového čtenářského zájmu. *Chladnokrevně* od Trumana Capoteho změnilo způsob, jakým autoři psali o skutečných kriminálních případech, i jak byly hodnocené kritikou, a je považováno za zakládající dílo moderního románového stylu v žánru true crime, i moderním pojetí celého žánru obecně⁸⁶. Děj se soustředí na okolnosti masové vraždy čtyř členů rodiny Clutterových ve farmářské komunitě Holcombu v Kansasu, která se udála roku 1959, zkoumá postup vyšetřování, dopadení pachatelů a soudní proces až po následnou popravu. Capote se o zločinu dozvěděl z novinového článku⁸⁷ a spolu s kolegyní Harper Leeovou, pozdější autorkou Pulitzerovou cenou oceněného románu *Jako zabít ptáčka*, odjel do Kansasu. Provedli zde rozsáhlý výzkum, kdy společně vyzpovídali místní a vyšetřovatele, stejně jako oba masové vrahy, Richarda Hickocka a Perryho Smithe, po jejich zatčení. *Chladnokrevně* vyšlo nejprve v roce 1965 jako čtyřdílná série uveřejněná v časopise *The New Yorker*, kdy se stala zejména v Kansasu okamžitou senzací, a o rok později byla vydána v knižní podobě.

Kritika román přijala kladně, oceňovala především styl Capoteho psaní, detailní popis celého případu, stejně jako životů všech zúčastněných. Někteří kritici považovali dílo za zakladatele románového subžánru literatury faktu, ačkoliv nebylo zdaleka první v tomto žánru⁸⁸. Již o devět let dříve vyšlo *Operación Masacre* argentinského novináře Rodolfo Walshe, věnující se události zvané jako José León Suárez Massacre, kdy policie v Buenos

⁸² „Courier Democrat. (Langdon, N. D.) 1891–1920, July 25, 1895, Image 2“. *Chronicling America*. [online].

⁸³ Crighton 2017, s. 200.

⁸⁴ Selzer 2019, s. 442.

⁸⁵ Monnet 2010, s. 7.

⁸⁶ O’Sullivan 2002, s. 1898.

⁸⁷ „KANSAS: The Killers“. *TIME*. [online].

⁸⁸ Waisbord 2000, s. 30.

Aires roku 1956 nezákonně zatkla a následně zastřelila skupinu civilistů podezřelých z účasti na perónistickém povstání bez předchozího řádného obvinění⁸⁹. Capote se označení zakladatele nového žánru nebránil, naopak se jím rád chlubil, a zlehčoval zásluhy jiných děl z důvodu nedostatku pravdivých informací⁹⁰. Následné pátrání však prokázalo, že i Capote sám si mnoho informací přikrášlil a některé detaily kompletně vymyslel⁹¹, čímž se *Chladnokrevně* přesouvá spíše do žánru fikce inspirované skutečnými událostmi.

Knihy zaměřené přímo na zločince, jejich život a motivy se mezi veřejností těší velkému zájmu. V roce 1974 nadšení pro true crime žánr opět vzrostlo s vydáním knihy *Helter Skelter* o činech kultu Manson Family amerického prokurátora Vincenta Bugliosiho, která určila standard a míru očekávání pro další díla o skutečných zločinech, a stala se neprodávanější publikací v tomto odvětví. Bugliosi, který se Mansonova případu účastnil jako žalobce a měl hlavní podíl na odsouzení jeho i zbytku skupiny, v ní podal o celém průběhu vyšetřování podrobný popis⁹². Popularitu se dostalo i knihám *Katova píseň* Normana Mailera o vraždách a popravě dvojnásobného vraha Garyho Gilmora, oceněná Pulitzerovou cenou, a *The Stranger Beside Me* novinářky Ann Ruleové (do češtiny přeložené jako *Ted Bundy, vrah po mém boku*), ve které autorka popisuje nejen Bundyho činy, ale především se vyrovnává s faktem, že jejím blízkým přítelem byl ve skutečnosti sériový vrah⁹³. Z poslední doby lze zmínit *I'll Be Gone in the Dark* od Michelle McNamarové, v níž sama pátrá po sériovém vrahovi zvaném jako „Golden State Killer“, který se mezi roky 1974–1986 dopustil kromě vražd i řady znásilnění a vloupání po celé Kalifornii⁹⁴. McNamarová se vydání knihy ani dopadení skutečného pachatele v roce 2018 nedožila, přinesla však případu širokou publicitu, ačkoliv se dle policie o konečné odhalení nezasloužila⁹⁵.

⁸⁹ Cholakian Herrera, Lucía. „Truth Trial Over José León Suárez 1956 Executions Starts Today“. Buenos Aires Herald. [online].

⁹⁰ Schechter, Harold. „Truman Capote's In Cold Blood and the Origins of True Crime“. Humanities New York. [online].

⁹¹ Tamtéž.

⁹² Roysdon, Keith. „A Brief History of the Rise – and Evolution – of True Crime Books“. CrimeReads. [online].

⁹³ Moyer, Justin Wm. „The Twisted Friendship of Crime Writer Ann Rule and Serial Killer Ted Bundy“. The Washington Post. [online].

⁹⁴ Spencer, Samuel. „'I'll Be Gone in the Dark': Did Michelle McNamara Find Golden State Killer?“. Newsweek. [online].

⁹⁵ Tamtéž.

2.2 Etické otázky žánru true crime

Úspěch zprostředkování skutečných případů u čtenářů, diváků a posluchačů mnohdy vedou jejich autory až za možné etické hranice. Jedním z problémů bývá porušení soukromí obětí a jejich rodin, kdy veřejnost často zná celá jména i detaily o jejich životě. Tvůrci nejsou vždy povinni žádat pozůstalé o povolení referovat o daném zločinu, vzhledem k veřejně dostupným informacím o většině případů, čehož využívají zejména autoři podcastů a videí na různých platformách, kdy jeden díl většinou znamená jeden zdokumentovaný případ. Kontroverze však provází i známější díla. Po relativně nedávném uveřejnění seriálu *Monstrum: Příběh Jeffreyho Dahmera*, dokumentujícím život a vraždy tohoto amerického sériového vraha a kanibala, čelila společnost Netflix kritice a stížnostem ze strany rodin obětí z důvodu nulového informování o jeho vzniku⁹⁶. Někteří z pozůstalých protestovali i z důvodu nuceného prožívání opětovných traumat, zároveň však uznali, že nová konfrontace jim pomohla s částečným vnitřním vyrovnáním se s celým případem⁹⁷.

Monstrum: Případ Jeffreyho Dahmera opět připomenul až nebezpečnou posedlost veřejnosti vrahy obecně a zároveň neschopnost od sebe odlišit herce a jeho reálnou předlohu. Řada diváků zjevně není schopna rozlišovat mezi skutečným Dahmerem a Evanem Petersem, který ho v seriálu ztvárnil, kdy především na sociálních sítích vzniklo množství příspěvků ohledně Dahmera, včetně rozličných koláží a sestříhaných videí s informacemi o jeho životě, avšak s tváří Peterse⁹⁸. Této skutečnosti nahrává jak rozhodnutí poskytovat v true crime dílech více prostoru pachatelům než jejich obětem⁹⁹, tak i volba produkčních společností obsazovat do hlavních rolí vrahů konvenčně atraktivní herce¹⁰⁰. Kromě Peterse sem můžeme započítat i Zacka Efrona v roli Teda Bundyho ve filmu *Zlo s lidskou tváří*. Navzdory Efronově chválenému výkonu film čelil silné kritice z důvodu až přehnané snahy o Bundyho humanizaci¹⁰¹ a možnému přispění k jeho nekritické popularitě.

⁹⁶ Vargas, Ramon Antonio. „Mother of Dahmer Victim Condemns Netflix Series: ‚I Don’t See How They Can Do That‘“. The Guardian. [online].

⁹⁷ Vlamis, Kelsey. „Rita Isbell, Sister of Jeffrey Dahmer Victim, Talks About Netflix Show“. Business Insider. [online].

⁹⁸ Powell, Caroline. „The Controversy Behind True Crime“. The Review. [online].

⁹⁹ McDonald, Alex. „An American Obsession: The Evolving Genre of True Crime“. The Politic. [online].

¹⁰⁰ Liu, Jessica. „True Crime Media: An Ethical Dilemma“. The Ethics Centre. [online].

¹⁰¹ Weedon, Chrys. „Review: ‚Extremely Wicked, Shockingly Evil, and Vile‘“. The Western Howl. [online].

3 Sérioví vrazi v literatuře

Zobrazení fiktivních sériových vrahů a jejich činů, od klasické literatury až po moderní bestsellery, slouží čtenářům jako odraz společenských obav, úzkostí i posedlostí temnými stránkami lidské povahy. Literatura má bohatou historii ohledně zkoumání složité psychologie sériových vrahů. Na rozdíl od těch skutečných, kterým nikdy nebudeme schopni plně porozumět, se nám v případě fiktivních postav nabízí mnohdy kompletní vhled do jejich motivací, chování a dopadu jejich zločinů na společnost. Ne vždy se však autorům podaří představit natolik autentického vraha, aby jeho činů i schopnostem bylo možno věřit. Při možném stírání rovnováhy mezi fikcí a realitou knižní sérioví vrazi oplývají přehnaně nadprůměrným intelektem a se svými téměř nadlidskými úniky před spravedlností mohou zastínit ponurou realitu skutečných případů. Ty jsou často mnohem méně okouzlující, plné reálných tragických příběhů a selhání systému při neschopnosti včasné identifikace a možné nápravě těchto jedinců dříve, než je příliš pozdě¹⁰². Nebezpečí spočívá i v romantizaci nebo přílišném zjednodušování daného příběhu, což může následně vést k mylným představám o reálné hrozbě, kterou pro společnost představují skuteční sérioví vrazi.

Na jakémsi pomezí mezi true crime žánrem a kriminální beletrií se nachází literatura sice inspirovaná skutečnými případy, avšak prezentovaná jako fikce. Na rozdíl od true crime její autoři nejsou vázáni nutností striktně se držet ověřených faktů a mohou si dovolit značnou tvůrčí svobodu. Pro účely příběhu není nezvyklé měnit jména aktérů i vývoj konkrétních událostí, či přijít s vlastními postavami a zápletkou, která se původního zločinu dotýká jen okrajově¹⁰³. Velmi častá je inspirace osobností skutečného sériového vraha k vytvoření toho fiktivního, který s ním může mít společný modus operandi, či psychologické pohnutky. Robert Bloch ve svém hororu *Psycho* napsal hlavní zápornou postavu, majitele motelu Normana Batese oblékajícího se během vražd do šatů své matky, podle sériového vraha a údajného nekrofila Eda Geina¹⁰⁴. Gein sám byl na svou matku silně fixován¹⁰⁵ a navzdory obvinění jen ze dvou vražd, byl podezříván z mnoha dalších. V jeho domě policie objevila velké množství částí především ženských těl, které si Gein

¹⁰² Mac, Clara. „Fictional Serial Killers: How These Glamorized Characters are Nothing Like Real Life“. The Ghost Posts. [online].

¹⁰³ Brody, Kate. „How to Write Fiction about True Crime“. CrimeReads. [online].

¹⁰⁴ Rebello 1990, s. 8.

¹⁰⁵ Schechter 1989, s. 25.

dle svých slov obstarával vykrádáním hrobů a následně z nich vytvářel oblečení i potřeby pro domácnost.

Že inspirace skutečnými událostmi může být opravdu velmi volná, ukazuje román *Dítě číslo 44* Toba Roba Smithe. Vyšetřování vražd dětských obětí, stejně jako jejich pachatel, bylo inspirováno činy Andreje Čikatila, sovětského sériového vraha a kanibala, který v rozmezí let 1978–1990 spáchal nejméně padesát vražd žen a dětí, za které byl následně popraven. Smith děj své knihy přenesl do padesátých let, kde dal naplno vyniknout hrůzám sovětské totality a všudypřítomnému strachu, zatímco případu samotnému není dán až takový prostor a odehrává se spíše na pozadí pro dokreslení celkové atmosféry.

3.1 Historie sériových vrahů v literatuře

Historie fiktivních sériových vrahů začíná u legend a pověstí, kdy figurovali jako tajemné postavy skrývající se ve stínech a sloužili především jako varování před nástrahami okolního světa. Jistou podobnost s rysy, které jsou v dnešní době připisovány moderním sériovým vrahům, lze najít u postav v mytologiích různých kultur po celém světě, které se později stávaly oblíbenými náměty divadelních her a eposů. Řadu příkladů je možno uvést z řecké mytologie. Médeia z příběhu o Iásónovi a zlatém rounu spáchá v závislosti na různých zdrojích celkem šest vražd, při nichž vykazuje jisté psychopatické znaky (manipulativnost, absence viny), ze zabíjení cítí mnohdy uspokojení a před činem je popisována jako v transu, což lze připodobnit ke stavu depersonalizace¹⁰⁶. Ukázkovým organizovaným sériovým vrahem je Prokrústés z mýtu o Théseovi, který nabízí náhodným pocestným odpočinek ve svém domě a posléze i železnou postel. Pokud je na ni dotyčný příliš dlouhý, Prokrústés mu přečnívajícím končetinám usekne, pokud příliš krátký, natahuje ho bušením¹⁰⁷. Typologicky je možné ho zařadit jako vraha z postu síly, jeho primárním motivem je působit obětem bolest pomocí dlouhodobého mučení a samotná vražda má nižší prioritu¹⁰⁸.

Příkladem lidového vyprávění je Modrovous, postava z francouzského folkloru, který systematicky vraždí své manželky. Jen té poslední se podaří tomuto osudu uniknout a za pomoci svých bratrů ho zabít. Zřejmě nejslavnější verzi tohoto příběhu zachytil Charles

¹⁰⁶ Charlier, Deo, De Grèce et al. 2017, s. 341.

¹⁰⁷ Karasavvas, Theodoros. „Top 10 Infamous Serial Killers from Ancient History“. Ancient Origins. [online].

¹⁰⁸ Felton 2021, s. 115.

Perrault ve sbírce *Histoires ou contes du temps passé* v roce 1697 spolu s dalšími pohádkami. V angličtině existuje slovo modrovous (bluebeard) jako termín označující buď muže, který se opakovaně žení a své manželky jednu po druhé zabíjí¹⁰⁹, nebo je pouze svádí a následně opouští¹¹⁰. Jako předobrazy fiktivního Modrovouse bývají nejčastěji zmiňováni Gilles de Rais, francouzský šlechtic, který v patnáctém století zabil v rámci okultistických rituálů na sto dětí a mladých chlapců¹¹¹, a Conomor, vládce Bretaně v šestém století a zároveň postava z francouzských legend, považovaný i za vlkodlaka¹¹², který měl údajně zabít tři své ženy¹¹³.

V 19. století získávaly nejen v Anglii oblibu gotické romány. Do nich spadaly i již zmíněné sešity penny dreadful, které kromě městských legend a nadpřirozených bytostí přinesly i příběhy sériových vrahů. Jedním z nich je Sweeney Todd, holič z Fleet Street, jenž zabíjí své zákazníky pádem do suterénu a následně z nich jeho společnice paní Lowettová peče masové koláče¹¹⁴. Todd se poprvé objevuje v povídce *The String of Pearls*, která byla posléze ještě mnohokrát přepsána a později se dočkala i divadelních a filmových adaptací.

Ve dvacátých a třicátých letech přišla éra označovaná jako „zlatý věk detektivek“, kdy se oblíbě těšily klasické romány týkající se záhadných vražd. K nim vždy dochází na uzavřeném místě, kde se nachází jen určitý okruh lidí, kteří se navzájem mohou a nemusí znát, často na odlehlých venkovských sídlech, kam se všichni sjeli při libovolné příležitosti. Součástí této skupiny je i hlavní postava detektiva, která, z důvodu nekompetentnosti nebo nedostupnosti policie, celý případ vyšetřuje. Styly psaní a motivy si byly navzájem podobné a Ronald Knox, anglický kněz a spisovatel, dokonce sestavil jakési desatero pravidel, kterými by se detektivní romány zlatého věku měly řídit¹¹⁵. Ve většině děl docházelo k jednorázovým vraždám, jednou z výjimek tvoří *Vraždy podle abecedy* britské spisovatelky Agathy Christie z roku 1936. V něm její zřejmě nejslavnější postava, detektiv Hercule Poirot, pátrá po sériovém vrahovi, který si své oběti vybírá podle

¹⁰⁹ „Words We're Watching: ‚Bluebeard,‘ the Verb“. Merriam-Webster. [online].

¹¹⁰ „Bluebeard Director's Notes by Kailey Rhodes and Samson Syharath“. Bag&Baggage Productions. [online].

¹¹¹ „Gilles de Rais: History's First Serial Killer?“. Britannica. [online].

¹¹² Dash, Mike. „The Breton Bluebeard“. A Blast From The Past. [online].

¹¹³ Warner 1996, s. 261.

¹¹⁴ Haining 1997, s. 48.

¹¹⁵ Knox 1929, s. 1729.

abecedních iniciál. Lze ho označit i jako jeden z prvních případů vyobrazení sériového vraha v literatuře v moderním slova smyslu¹¹⁶.

Po druhé světové válce došlo ke změnám, jakými byli v médiích i literatuře sérioví vrazi prezentováni. Zatímco dříve byly až démonizováni jako ztělesnění zla, nyní se autoři zaměřovali více na jejich psychologické pohnutky, čímž čtenářům umožňovali nový pohled na konání a případně i možné pochopení spáchaných zločinů. V padesátých letech dvacátého století vyšla řada románů, jejichž hlavními postavami jsou sérioví vrazi, kteří jsou vylíčení i z psychologické stránky. V *The Killer Inside Me* od Jima Thompsona z roku 1952 je sadistický vrah Lou Ford vypravěčem celého příběhu a zároveň je jeho trauma z dětství, sexuální obtěžování rodinnou hospodyní, zmíněno jako příčina pozdějšího násilného chování. Sériovým vrahem v románu *The Bad Seed* Williama Marche z roku 1954 je osmiletá Rhoda Penmark, jejíž vylíčení jakožto psychopata, v té době ještě zřídka využívaného pojmu, bylo oceněno jako realistické i ze strany odborníků¹¹⁷. Zřejmě prvním sériovým vrahem, který si dokázal získat sympatie čtenářů¹¹⁸, je Tom Ripley z pentologie označované jako „ripliáda“ americké spisovatelky Patricie Highsmithové. Navzdory faktu, že jde o chladnokrevného zabijáka a jeho chování vykazuje známky psychopatie a narcismu, je ve společnosti poměrně plachý a zdvořilý, se snahou se stále zlepšovat a stará se o to, jaký dojem udělá na své okolí¹¹⁹. Díky tomu, že příběh je vyprávěn z jeho pohledu, mu čtenář vidí do hlavy a zná jeho myšlenky, což usnadňuje možné vcítění a následné sympatie¹²⁰.

Díla se sériovými vrahy jakožto hlavními postavami, které sledujeme během jejich vražedného řádění, známe jejich pohnutky a v jistém smyslu je často i chápeme, sice mnohdy vyvolávají ve společnosti možné kontroverze, ale stejně tak lákají i zájem čtenářů. Psychiatr Hannibal Lecter ze čtyřdílné série od Thomase Harrise je postupem času líčen spíše jako antihrdina než záporná postava, ačkoliv se jedná o kanibala, který nemá problémy se svým okolím manipulovat, či ho psychicky deptat. Dalším případem lze uvést *Americké psycho* Breta Eastona Elise. Jeho hlavní hrdina a vypravěč Patrick Bates v něm bez větších emocí barvitě líčí brutální vraždy, kterých se dopouští. V USA způsobilo dílo

¹¹⁶ „The ABC Murders by Agatha Christie“. Agatha Christie. [online].

¹¹⁷ Hare 1999, s. 156.

¹¹⁸ Jordison, Sam. „Mr. Ripley's Great Talent? Making Us Like a Killer and His Crimes“. The Guardian. [online].

¹¹⁹ Jordison, Sam. „Tom Ripley, the Likable Psychopath“. The Guardian. [online].

¹²⁰ Vaknin, Sam. „The Talented Mr. Ripley“. Sam Vaknin Sites. [online].

po vydání v roce 1991 silnou mediální bouří a kvůli údajně „sadistickému obsahu“ bylo autorovi i vydavateli vyhrožováno smrtí¹²¹.

Vznikají i knihy, které ačkoliv nahlíží na vrahovo počínání z psychologické perspektivy, hlavní pozornost je věnována pohledu z druhé strany, vyšetřovatelům a agentům během řešení jednotlivých sériových vražd. Kromě prvních dílů Harrisovy série, kde se mimo Lectera věnuje i jiným sériovým vrahům a vyšetřování FBI, mezi ně patří také *Sběratel kostí* Jefferyho Deavera, *Sněhulák* ze série s vyšetřovatelem Harry Holem Joa Nesbøho, či *Muži, kteří nenávidí ženy* Stiega Larssona, první díl série *Milénium*.

4 Hannibal Lecter

„Nothing happened to me, Officer Starling. I happened.“¹²²

Osoba psychiatra, sériového vraha a kanibala Hannibala Lectera je jednou z hlavních postav vyskytujících se ve čtyřdílné sérii amerického spisovatele Thomase Harrise, čítající knihy *Červený drak* (1981), *Mlčení jehňátek* (1988), *Hannibal* (1999) a *Hannibal: Zrození* (2006), přičemž poslední jmenovaná celé sérii dějově předchází. Lecter v rámci příběhů začíná spíše jako vedlejší postava, ale s každým dalším dílem je na něj dáván větší důraz, až se dostává do samotného popředí. Je vyobrazen jako člověk s nadprůměrnou inteligencí, šarmem a neuvěřitelně rafinovanou povahou, a ačkoliv vykazuje mnohé znaky psychopatie, sociopatie a dalších poruch osobnosti, jeho přesná diagnóza není známá a spekuluje se o ní i v rámci jednotlivých dílů.

4.1 Osobnost a psychopatologické rysy

Lecter je z hlediska osobnosti jakožto sériového vraha obtížně zařaditelný, jelikož neodpovídá žádnému známému psychologickému profilu. Frederick Chilton, primář vězeňské nemocnice, kde je Lecter v prvních dvou dílech vězněn, ho klasifikuje jako „čistého sociopata“¹²³, nicméně Will Graham tento názor rozporuje jako bezradnost odborníků, jelikož „neví, kam by ho jinam zařadili“¹²⁴. Lecter jistě znaky poruch osobnosti, jako sociopatie či psychopatie, skutečně vykazuje – ohledně spáchaných vražd

¹²¹ „American Psycho: A History of Controversy“. Pan Macmillan. [online].

¹²² Harris 1988, s. 19.

¹²³ Harris 2000, s. 41.

¹²⁴ Tamtéž, s. 36.

netrpí výčitkami svědomí ani pocity viny, je zdatným manipulátorem, své oběti se dokáže dostat do hlavy a pohrávat si s ní, a obtíže mu nečiní ani lež. Na druhou stranu však o něm ani zdaleka nelze říct, že jeho chování je asociální – lehce navazuje kontakty, ať už vykonává jakoukoliv práci, je v ní vždy pečlivý a důsledný a ve svém výstupu vůči okolí je vždy nanejvýš zdvořilý, i když se zrovna jedná o jeho budoucí oběť. Vraždy až na jedinou výjimku nikdy neprovádí v afektu či z náhlého impulzu, naopak jim předchází pečlivé plánování. Neuchyluje se k agresivitě nebo výbuchům vzteku, za každých okolností zůstává klidný a lze říci i povznesený nad momentální situaci.

Během svého osmiletého uvěznění se o jeho správnou diagnózu snažilo množství psychiatrů, leč neúspěšně. Díky vzdělání a předchozí profesi byl Lecter dokonale obeznámen se zněním dotazníků a otázek používaných při diagnostice psychických poruch a dokázal proto úspěšně napodobit chování, vztahující se k vybrané nemoci, nebo si o sobě některá fakta kompletně vymyslet, aby snahu lékařů lépe sabotoval, například sadistické chování vůči zvířatům v dětství. Jak však lze v celé sérii vidět, Lecter má ke zvířatům velmi vřelý vztah.

V jistém smyslu je Lecterova osobnost, pokud nepočítáme jeho vražednou kariéru a kanibalistické sklony, až neautenticky dokonalá. Má vysoce nadprůměrný intelekt, fotografickou paměť, díky které mu stačí přečíst si potřebné informace pouze jednou a široký rozhled na poli výtvarného umění, hudby i gastronomie.

Velkou roli hrají jeho paměťové paláce. Paměťový palác, nebo také Metoda loci, je mnemotechnický systém sloužící k posílení paměti za pomoci umístění položek nutných k zapamatování do důvěrně známého prostoru, který je člověk schopen si kompletně vybavit ve své mysli¹²⁵. Předměty pro zapamatování jsou mentálně spojeny s určitým fyzickým místem, které se nemění, a k jejich prohlížení je použito vždy stejného pořadí¹²⁶. Lecterovi jeho paměťové paláce slouží nejen k uchovávání vzpomínek, ale i jako galerie uměleckých děl, která ho zaujala, a především jako způsob odpoutat se od vnějšího světa, kdy je schopen se do prostředí svých sbírek doslova přestěhovat, čehož využíval především v době strávené ve vězení¹²⁷.

¹²⁵ Carlson et al. 2010, s. 245.

¹²⁶ „How to Build a Memory Palace“. Art of Memory. [online].

¹²⁷ Martinez-Conde, Susana. „Neuroscience in Fiction: Hannibal Lecter's Memory Palace“. Scientific American. [online].

Přes všechny své „kvality“ je Hannibal Lecter bezpochyby narušenou osobností. Tyto změny byly způsobeny silným traumatem v dětství. Během druhé světové války a příchodu nacistických vojsk do Litvy v rámci Operace Barbarossa, byla jeho rodina nucena ze svého panství uprchnout do chaty v lesích. Zde po několika letech důsledkem bombardování a pádu německého letadla zahynuli rodiče i služebnictvo a Lectera posléze s mladší sestrou Mischou zajala skupina litevských dezertérů, takzvaní Hilfswilliger. Mischa byla po krátké době z důvodu nedostatku potravy dezertéry zabita a snědena, přičemž částí jejich ostatků nakrmili i samotného Lectera, který však tento fakt zjistil až o mnoho let později. V důsledku těchto událostí se u něj po skončení války rozvinuly znaky odpovídající posttraumatické stresové poruše (PTSD), vznikající v reakci na povětšinou násilný traumatický zážitek¹²⁸.

4.2 Motiv a modus operandi

„Discourtesy is unspeakably ugly to me.“¹²⁹

Na rozdíl od mnoha jiných sériových vrahů, kteří jsou zároveň i kanibaly, Lecter nezabíjí čistě pro sexuální nebo sadistické potěšení, ačkoliv podle Willa Grahama si průběh vražd užívá. Z hlediska typologie vykazuje jisté vlastnosti podobné u vrahů misionářů a hédonistů – zabití některých z jeho obětí lze brát jako jistou službu veřejnosti, dalších se zbavuje z důvodů krádeže jejich identity, nebo získání pracovní pozice. Další známky tomu však zcela odporují – Lecter se nenachází na okraji společnosti a nemá ani potřebu se jí mstít jako celku, přítomnost adrenalinu a vzrušení zase vyvrací téměř nulové zvýšení srdečního tepu během samotného aktu.

Jedním z hlavních motivů vražd je pro Lectera nezdvořilost, která se mu dle jeho slov „neuvěřitelně hnusí“¹³⁰. Nezdvořilost je i důvodem jeho první vraždy, kdy jako třináctiletý zabije řezníka Paula Momunda kvůli urážce vůči paní Murasaki, ženě jeho strýce. Momund se stává i první kanibalistickou zkušeností, kdy mu odřeže a sní tváře, které jsou podle domácího kuchaře tou nejlepší částí na zvířatech.

¹²⁸ American Psychiatric Association 2013, s. 271.

¹²⁹ Harris 1988, s. 22.

¹³⁰ Harris 2011, s. 24.

Řadu obětí si vybíral během lékařské praxe mezi svými pacienty, povětšinou devianty a psychicky nemocnými, kteří jsou podle něj pro společnost přítěží či Lectera samotného už jejich problémy „nebaví“¹³¹.

Vraždy jsou provedeny vždy pečlivě a promyšleně, bez zbytečných důkazů na místě činu, což jasně ukazuje na organizovaného sériového vraha, a s důrazem na detail. Lecter dává najevo lásku k umění i skrze své oběti, které aranžuje do podob nejrůznějších výjevů z obrazů. Poloha a rozsah zranění neznámého lovce s lukem, který zapříčinil jeho uvěznění, byly identické s ilustrací z lékařských rukopisů z patnáctého století, zvanou jako *Wound Man (Raněný)*. Ta zobrazuje muže postiženého množstvím zranění a nemocí, jejichž léčba je v knize následně popsána¹³². Detektiv Rinaldo Pazzi, který po Lecterovi pátrá ve třetím díle *Hannibal*, je doktorem oběšen a vykuchán, což je stejný osud, jaký stihl i Pazziho dávného předka. Způsob jeho smrti může odrážet i oběšení Jidáše Iškariotského – stejně jako Jidáš za třicet stříbrných, se Pazzi nechal rovněž podplatit Masonem Vergerem, aby Lectera našel bez ohledu na zákon. Mason, pedofilní sadista, který mimo jiných zneužíval i vlastní sestru, a bývalý Lecterův pacient, je také Lecterovou obětí. Útok sice přežije, zůstává však doživotně zmrzačený. Pod vlivem drog si na doktorův návrh odřízne střepelem tvář, nakrmí jí své psy a sní vlastní nos, načež mu Lecter zlomí vaz. Dle Lectera samotného zde existuje biblická paralela mezi Masonem a Jezábél ze Starého zákona, která je za své zločiny vyhozena z okna a sežrána psy¹³³.

4.3 Vztahy s dalšími postavami

V průběhu všech čtyř dílů se Hannibal Lecter dostává do styku s množstvím hlavních i vedlejších postav, které s oblibou zkoumá a analyzuje, pokud v něm vzbudí dostatečný zájem. Některé z nich pak mají zásadní vliv na jeho další činy a případně pomáhají formovat jeho osobnost. Tou, která ji ovlivnila zřejmě nejvíce, je jeho mladší sestra Mischa. V dětství je pro něj osobou pravděpodobně bližší než kdokoliv jiný, kdy cítí povinnost ji ochraňovat a seznamovat se světem. Po zajetí dezertéry však není schopen zabránit její vraždě, a navíc se částečně nevědomky podílí na konzumaci ostatků. Její násilnou smrt lze považovat za jakýsi milník rozvoje Lecterovy narušené mysli. Tuto proměnu příznačně shrnuje inspektor Pascal Popil ve čtvrtém díle *Hannibal: Zrození*:

¹³¹ Harris 2011, s. 54.

¹³² Hartnell, Jack. „Wording the Wound Man“. *British Art Studies*. [online].

¹³³ Harris 1999, s. 229.

Mladý Hannibal Lecter zemřel ve sněhu na jaře v pětačtyřicátém, když se snažil zachránit svou sestru. Jeho srdce dotlouklo spolu s Mischiným. A co je z něj teď? Myslím, že pro to dosud nebyl nalezen správný termín. Z nedostatku lepšího označení použiju slovo monstrum.¹³⁴

Mischino úmrtí je důvodem vzniku silného traumatu, kdy na krátkou dobu ztratí řeč, přesvědčí ho o neexistenci Boha a spravedlnosti jako takové a zapříčiní i jeho pozdější snahu za ni najít náhradu. Mischa ho sice fyzicky opouští, ale je stále přítomna v podobě vzpomínek a nočních můr, kdy se mu vrací ve snech, což opět odpovídá následkům PTSD, a její postava zůstává i v jeho myšlenkovém paláci. Lecter je na určitou dobu schopen zlé sny potlačit poté, co najde a zabije všechny členy dezertérské skupiny, kteří se na její smrti podíleli. V *Červeném drakovi* ani *Mlčení jehňátek* existence nočních můr není zmiňována, což však lze vysvětlit tím, že v těchto dvou dílech je na Lectera pohlíženo prostřednictvím ostatních postav a jeho myšlenky čtenáři téměř nejsou zprostředkovány. Zlé sny se opět vrací v *Hannibalovi*, kdy Lecter plánuje přivést Mischu zpět prostřednictvím kontroly mysli Clarice Starlingové.

O jistých známkách narcisismu či ješitnosti v Lecterově povaze svědčí jeho vztah k Willu Grahamovi, kterému se, jako jedinému, podařilo Lectera dopadnout, právě na základě uvědomění si podobnosti zabitého lovce s kresbou *Wound Man*. Will z tohoto střetu vychází na první pohled sice vítězně, ale s hlubokými šrámy na duši i těle – Lecter ho téměř vykuchá nožem na linoleum a po zotavení se rozhoduje FBI opustit. Po nějaké době se vrací kvůli pátrání po Francisu Dolarhydeovi a je nucen uvězněného Lectera žádat o pomoc. Podle Lectera jsou on a Will v něčem „stejní“¹³⁵ a z tohoto důvodu se mu ho také podařilo dopadnout. Kromě vzájemného nepřátelství je to i strach z Willovy strany, kterého Lecter během jejich rozhovorů využívá, skrze nepříliš stabilní mentální stav se mu dostává do hlavy a psychicky ho deptá. Nakonec je schopen se Willovi za dopadení pomstít prostřednictvím Dolarhydea, kterému v novinách pošle kódovaný vzkaz s adresou

¹³⁴ Harris 2007, s. 197.

¹³⁵ Harris 2000, s. 59.

domu na Floridě, kde Will bydlí s rodinou. Po jeho útoku Willův obličej vypadá jako „kdyby po něm maloval Picasso“¹³⁶ a on sám naplno propadne depresím a alkoholu.

Naprosto zásadní postavou se v Lecterově příběhu stává Clarice Starlingová, nejdříve studentka a později agentka FBI, kterou za ním pošle nadřízený Jack Crawford během pátrání po dalším sériovém vrahovi Jameu Gumbovi, přezdívaném Buffalo Bill. Lecter ji zpočátku vidí jako jednoho z mnoha dalších lidí, se kterými si lze pohrávat a manipulovat jimi. Clarice ho však brzy zaujme svými schopnostmi a inteligencí, stejně jako nulovým pocitem strachu z něj. Jako jedna z mála s ním hovoří s respektem, kdy ho vždy oslovuje jako „doktora“. Během vyšetřování Gumbových vražd jí k případu poskytuje nové úhly pohledu a drobné indicie výměnou za její traumatické vzpomínky z dětství v rámci dohody *quid pro quo*. Lecterův zájem se postupně mění v romantický, kdy i po svém útěku Claricin život pečlivě sleduje a posílá jí dopisy a dárky.

Stejně jako Will je Clarice Lecterovi v něčem podobná, na rozdíl od Willa je však schopna tuto skutečnost přijmout. I ona trpí zlými sny v podobě křiku jarních jehňat, která v dětství slyšela porážet a nese si s sebou jakousi prázdnotu po smrti otce. Nedokáže se s ní vyrovnat, stejně jako Lecter se smrtí Mischy, a zápasí s pozitivními i negativními pocity vůči jeho osobě. Tento vnitřní konflikt jí pomáhá v posledních kapitolách *Hannibala* vyřešit Lecter, kdy je Clarice pod vlivem dlouhých rozhovorů a hypnóz schopna přijmout skutečnost, že po otcových odkazech nemusí pátrat ve svém okolí, ale může je nést v sobě jako věčnou vzpomínku.

Hypnózy a drog ovšem Lecter využívá i při svém plánu přivést zpět Mischu, ve snaze Clarice alternovat vzpomínky i celou osobnost a přetransformovat ji ve svou sestru. Celý projekt zakončuje večere, kdy společně zkonzumují mozek Paula Krendela, Claricina nadřízeného, který se jí během celé její kariéry snažil zdiskreditovat, a zároveň se v něm dle Lectera odráží negativní vlastnosti jejího otce. Clarice však prokáže dostatečně pevnou vůli a odmítne se stát substitucí za Mischu:

Dovolte mi jednu otázku, doktore Lectere. Jestliže vaše sestra potřebuje to nejlepší místo na světě – a rozhodně nechci říct, že by si ho nezasloužila – co je potom špatného na vašem místě? Máte to tady krásně zařízené a vím, že byste ji nikdy neodmítl. Mohly bychom být

¹³⁶ Harris 2011, s. 8.

jako dvě sestry. A pokud, jak říkáte, mám v sobě dost místa pro svého otce, proč ve vás není dost místa pro sestru?¹³⁷

Lecter se jejími slovy zdá potěšen, uvědomuje si, že navzdory svým schopnostem ji nikdy nedokáže ovládnout a přijímá ji jako rovnocennou životní partnerku. Claricina přítomnost se stává konečným elementem, který mu přináší šťastný život i klidný spánek, jelikož „svou sestru už ve svých snech dlouhé měsíce neviděl“¹³⁸.

5 Patrick Bateman

Patrick Bateman, hlavní hrdina kontroverzního románu Breta Eastona Ellise *Americké psycho* (1991), je během dne úspěšným a bohatým investičním bankéřem, zatímco v noci nechává naplno projevovat své sadistické sklony v podobě páchání sériových vražd. Bateman je ukázkovým zástupcem komunity yuppies, skupiny mladých lidí pracujících ve městě, kteří dávají své bohatství na odiv¹³⁹ – má neustále dostatečný obnos peněz díky práci ve firmě Pierce & Pierce, který následně utrácí za drahé vybavení, oblečení, stravování ve vybraných restauracích a v neposlední řadě také za drogy.

5.1 Osobnost

Navzdory názvu díla nejde v případě Batemana o jednoznačného psychopata, ačkoliv vykazuje mnoho shodných znaků – nedostatek empatie a absence výčitek svědomí během páchání vražd, neschopnost navazovat smysluplné vztahy se svým okolím a jistá dávka šarmu, který však funguje spíše jako maska pro splynutí s veřejností. Naproti tomu zejména v oblasti vražd jedná mnohdy impulzivně bez předchozího plánu a propadá častým záchvatům vzteku, což odpovídá spíše antisociální poruše osobnosti.

Velkou roli v Batemanově osobnosti hraje rovněž narcismus v podobě pocitu vlastní důležitosti a nadřazenosti. Z hlediska intelektu a kulturních znalostí se považuje za výše postaveného oproti svému okolí, což je spojeno i s pohrdáním nad domnělým nedostatkem kultivovanosti druhých, projevujícím se zejména v komentářích na styl oblékání. Oblečení

¹³⁷ Harris 1999, s. 476.

¹³⁸ Tamtéž, s. 484.

¹³⁹ „YUPPIE“. Cambridge Dictionary. [online].

a vzhled je jedním z velmi důležitých faktorů jeho života, což ukazuje hned druhá kapitola *Ráno*, věnovaná pouze detailnímu popisu průběhu jeho ranní péče o obličej a vlasy. Batemanovi záleží, aby vypadal dobře, často se dotazuje na aktuální stav svých vlasů postav kolem a při nepřesvědčivé odpovědi pociťuje okamžitou nervozitu. Stejně tak je posedlý i neustálým cvičením a potřebou udržování dostatečné svalové hmoty. Přitažlivosti svého vzhledu si je vědom a neváhá o tom čtenáře informovat – „[...] všimnu si svého obrazu v zrcadle na zdi – musím se na sebe usmát, vypadám fakt dobře“¹⁴⁰. Důležitost známých a pro Batemana prestižních značek je umocňována jejich častými zmínkami – pití dobré vody Evian, používání platinové karty American Express, nebo neustálé opakování, že jeho nová peněženka je z gazelí kůže.

Navzdory sebevědomému vystupování Bateman cítí potřebu být uznáván okolím a nějakým způsobem zapadnout. I přes přesvědčení o vlastní důležitosti totiž propadá časté beznaději, kdy „touží jen po lásce“¹⁴¹ a velmi dobře si uvědomuje zbytečnost své osoby i její postradatelnost v případě zmizení:

[...] pravděpodobně by si nikdo nevšiml, že jsem fuč. Nikdo... by... se... nestaral. Jen pár lidí by pocítilo lehkou, sotva postřehnutelnou úlevu, kdyby si všimli mého zmizení. Tak to chodí: na světě by bylo líp, kdyby někteří lidé zmizeli.¹⁴²

Snaha své známé něčím ohromit, byť se jedná o sebezbytečnější věc, je dobře ilustrovaná ve čtvrté kapitole *Pastels*. Při návštěvě stejnojmenné restaurace se Bateman kolegům chlubí vzhledem své nové vizitky. Očekávaná chvála směřující pouze k němu se však vzápětí rozmělní, když i ostatní předvedou vlastní navštívenky, které sklídí obdivu mnohem více, a Bateman je plný žárlivosti nucen přiznat porážku. Celá krátká epizoda s vizitkami končí až poeticky: „Má vizitka leží na stole, všemi ignorována, hned vedle orchideje v modré skleněné váze.“¹⁴³

Bateman sám si je velmi dobře vědom vlastní narušené osobnosti, často o ní mluví, někdy i před svými přáteli, kteří to však přecházejí bez povšimnutí, a zároveň o svém duševním zdraví vyjadřuje pochybnosti. V důsledku užívání psychotropních látek trpí častými

¹⁴⁰ Ellis 2007, s. 11.

¹⁴¹ Tamtéž, s. 345.

¹⁴² Tamtéž, s. 226.

¹⁴³ Tamtéž, s. 47.

psychózami, během kterých se hroutí či prožívá halucinace. Jeho stav se postupem času zhoršuje, Bateman se cítí v neustálém stresu a napětí, bere ve velkém Xanax (údajně každou půlhodinu) a místy ztrácí schopnost racionálně přemýšlet. Jeho bizarní zážitky ke konci vrcholí – v kokosové tyčince nachází kus kosti, bankomat ho přemlouvá k zabití prezidenta či ho pronásleduje oživlá lavička. Bateman tyto události líčí bez většího důrazu a bere je jako něco normálního, co k jeho stavu patří: „Rozklad osobnosti – čekám na něj, smířen se svým osudem.“¹⁴⁴.

Příčina jeho narušeného chování není v knize nijak vysvětlena, ani on sám se o žádném případném traumatu z dětství nevyjadřuje. Pouze v rozhovorech s matkou a mladším bratrem lze pozorovat jisté náznaky, že vztahy v rodině jsou napjaté. Sám Bateman v jedné chvíli mimoděk zmíní projevy násilných sklonů už v dospívání („když mi bylo čtrnáct, znásilnil jsem jednu z našich služebných“¹⁴⁵). Nachází se u něj však jakási fascinace jinými vrahy, kdy během schůzek s kolegy cituje ze životopisů Eda Geina, či Teda Bundyho.

5.2 Vztahy s ostatními postavami

Batemanovy vztahy s ostatními postavami jsou v drtivé většině povrchní a existují spíše jen z důvodu náležitosti ke stejné sociální třídě než díky opravdovým citovým vazbám. Popis vzhledu každé z nich je zaměřen výhradně na oblečení, kdy jsou detailně popsány jednotlivé značkové kousky. Velká část postav však splývá dohromady. Všichni chodí podobně oblečení, nosí stejné účesy, Bateman je představuje velmi podobně: „vlasý sčesané dozadu, šle, brýle od Olivera Peoplese“¹⁴⁶.

Lze zde velmi dobře pozorovat žebříček priorit, kdy má Bateman na jednu stranu dokonalý přehled o značkových předmětech, které on sám i ostatní vlastní, ale na tu druhou často není schopen rozlišit své kolegy a známé, neustále si je plete, přičemž je stejně tak i on sám mnohdy zaměňován za někoho jiného, ale neprojevuje žádnou snahu dotyčného opravit.

Během rozhovorů, které zůstávají z většiny plytké a beze smyslu, se Bateman neobtěžuje své společníky poslouchat a oni zase nevnímají jeho. To se ukazuje právě ve chvílích, kdy

¹⁴⁴ Ellis 2007, s. 395.

¹⁴⁵ Tamtéž, s. 342.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 127.

se pokouší nějakým způsobem dát najevo své sadistické sklony, nebo narušenou povahu – ostatní tyto zmínky buď vůbec nezaregistrují, nebo naopak slyší něco jiného. Tento fakt lze chápat nejen jako ukázkou nulové hloubky vztahů mezi postavami, ale i jako možný náznak toho, že Bateman se svými činy ve skutečnosti chlubí jen ve své fantazii.

Jedinou postavou, ke které Bateman projevuje aspoň náznak citů, je jeho sekretářka Jean, kterou běžně uvádí slovy „moje sekretářka Jean, která je do mě zamilovaná“¹⁴⁷. Jean vidí Batemana jako opravdového člověka se vším všudy, upřímně se zajímá o jeho osobnost i názory a projevuje touhu ho poznat blíže. Batemana však její zájem částečně děsí, jako projev něčeho pro něj neznámého. Uvědomuje si, že není schopen její lásku opětovat ani jí nabídnout nic hodnotného, a nedokázal by fungovat ani v normálním vyrovnaném vztahu. Ví, že jeho šílenství ji může zničit, a proto její city odmítá.

5.3 Motiv vražd

Bateman sám sebe často chybně označuje jako „masového vraha“, ačkoliv jeho činy jasně poukazují na konání sériového. Jeho motivy a způsoby zabíjení se neustále mění, stejně tak nemá preference, ani co se týče obětí. Kromě samotných vražd se dopouští i kanibalismu a nekrofilie, což vždy líčí velmi detailně a bez větších emocí.

Často jsou oběťmi prostitutky, nejprve z důvodu sexuálního uspokojení a poté kvůli naplnění potřeby vraždit. Postupem času s narůstáním Batemanova šílenství a napětí, se i vraždy stávají více brutálními a předchází jim dlouhé mučení, s využitím rozličných nástrojů. Neméně brutálně si počíná i při zabíjení bezdomovců, kterým se cítí nadřazen a jejichž žebrání o peníze ho uráží. Jeho obětí se stává i nadřizený Paul Owen, který si ho neustále plete s jiným zaměstnancem, jehož byt Bateman následně využívá jako místo pro vykonávání dalších vražd.

Během návštěvy ZOO se dopouští i vraždy dítěte, vzápětí však místo uspokojení přichází rozčarování z důvodu přílišné jednoduchosti. Batemanův následný komentář částečně může sloužit i jako vysvětlení důvodu k zabíjení celkově:

Ta věc v mé náruči, krvavá a zkroucená, nemá za sebou žádnou minulost, žádnou osobní historii, vlastně se neztratilo nic, co by stálo za řeč. Je mnohem hnusnější (a příjemnější)

¹⁴⁷ Ellis 2007, s. 64.

zabít někoho, kdo je uprostřed životních sil, kdo má za sebou zajímavý příběh, kdo má partnera, síť přátel a kolegů, profesionální dráhu, jehož smrt zraní mnohem víc lidí s nekonečnou schopností zármutku, jehož smrt zruinuje mnohem víc životů než smrt tohoto zbytečného, titěrně malého chlapce.¹⁴⁸

V jakémsi vyvrcholení příběhu dochází k noční honičce s policií napříč městem. Během ní Bateman náhodně zabíjí řadu lidí, čímž se ze sériového vraha na krátkou chvíli stává vrahem záchvatovitým, a ve které dochází i ke změně perspektivy vypravěče, kdy se ich-forma mění v er-formu. Bateman opět převezme kontrolu nad líčením událostí až ve chvíli, kdy se nachází v bezpečí své kanceláře, a snad v jakémsi pohnutí myslí zde nahrává vzkaz pro svého právníka, kde mu vyličí všechny vraždy. Pozdější setkání s ním se však nijak nemění od rozhovorů s jinými postavami – nejenže právník Batemanovo přiznání bere jako vtip, jeho reakce je tedy stejná jako u ostatních, ale popře i Owenovu smrt, jelikož s ním údajně večerel v Londýně v době, kdy měl být dávno mrtvý.

Bateman je jako vypravěč silně nespolehlivý – během líčení událostí se zaměřuje jen na to, co je pro něj důležité, záměrně přeskakuje jisté pasáže a jeho užívání drog vzbuzuje pochybnosti, které části příběhu se opravdu staly ve skutečnosti, a které jsou jen výplodem jeho myslí během psychotických stavů. Proto vyvstávají i otázky ohledně spáchaných vražd – až na výjimky není známo, jak se Bateman zbavuje těl, nikdo si nevšimá zakrváceného oblečení, ve kterém se v jistých momentech pohybuje venku, a oběti nejsou nikým postrádány.

Tento nezájmu okolí však může být způsoben i prostředím, ve kterém se příběh odehrává. 80. léta 20. století na Manhattanu se vyznačují především bujícím konzumerismem, materialismem a morálním úpadkem. Společnost se stává apatickou a povrchní a navzájem se odcizuje, což je v celém románu velmi dobře zobrazeno právě na vztazích mezi Batemanem a jeho známými. Jejich zájem je obrácen výhradně na materiální hodnotu a Batemanova zoufalá snaha na sebe upozornit tak naráží, jelikož jeho činy ve světě posedlém jen bohatstvím a vzhledem nikoho nezajímají.

¹⁴⁸ Ellis 2007, s. 299.

6 Martin Vanger

Martin Vanger je hlavním antagonistou románu *Muži, kteří nenávidí ženy* (2005), prvního dílu ze série *Milénium* Stiega Larssona. Na rozdíl od obou předchozích analyzovaných sériových vrahů se v příběhu nachází spíše v pozici vedlejší postavy, o které čtenář zprvu zná jen základní informace, jelikož ani jeho činy nejsou zpočátku primární zápletkou. Lze však říct, že ze všech tří analyzovaných postav je jeho osobnost a motivace tou nejautentičtější z hlediska realističnosti.

6.1 Osobnost a motiv

V rámci typologie je Vanger přímo ukázkovým organizovaným sériovým vrahem. Lze o něm říci, že má dvě tváře. Na veřejnosti vystupuje jako schopný ředitel celého koncernu své rodiny a má pověst velmi pracovitého a ochotného člověka, v soukromí se však mění v nelítostného sadistu. Jeho vykreslení jako vraha z postu síly je zastoupeno téměř všemi znaky potřebnými k této klasifikaci – oběti unáší do sklepa pod svým domem, který má k vraždám uzpůsobený, užívá si moci, kterou nad nimi má a ve své pečlivosti si o nich vede podrobné záznamy v podobě fotoalb a videokazet.

Stejně jako u Hannibala Lectera je jeho násilná osobnost formována traumatem z dětství v podobě svého vlastního otce Gottfrieda, rovněž sériového vraha. Již od útlého věku jím byl zřejmě sexuálně zneužíván, stejně jako jeho mladší sestra Harriet. Zatímco Harriet si je vědoma zřůdnosti celého počínání, Martin je otcem postupně formován jako jeho pomocník, kdy vraždám nejen přihlíží, ale posléze i asistuje a pod Gottfriedovým vedením se dopouští svého prvního zabití – „Bylo mi šestnáct. [...] To já jsem ji uškrtil.“¹⁴⁹. Svůj vztah k otci považuje za „povinnost“¹⁵⁰ – jak z hlediska souhlasu s násilím vůči sobě, tak i převzetí Gottfriedovy činnosti po jeho smrti jakožto jeho nástupce. Kromě otce je Martin zřejmě poznamenán i nestabilním vztahem s matkou, která měla ve zvyku rodinu neustále opouštět kvůli večírkům a cestování a o své potomky se nestarat.

Oběťmi Martina Vangera jsou výhradně ženy, kdy cílí na ty, o kterých ví, že nebudou postrádány – nelegální migrantky, prostitutky či drogově závislé. Je jedním z těch, na které odkazuje název románu, mužem, který nenávidí ženy. Jeho pravděpodobná misogynie může být způsobena právě matčíným nezájmem a následným vražděním tento narušený

¹⁴⁹ Larsson 2008, s. 462.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 469.

vztah s ní částečně reflektuje. Zároveň tím následuje i řádění svého otce, jelikož také Gottfried se zaměřoval na ženy s židovskými jmény kvůli převzetí otcových antisemitistických postojů – každá vražda odpovídá biblickému citátu.

Jakožto vrahovi z postu síly mu mučení obětí přináší větší radost než zabití samotné. To sám vysvětluje jako „přirozený důsledek, protože čin musí nějak zakrýt“¹⁵¹. Rozhodování o životě a smrti jiných je pro něj „božský pocit“¹⁵². Sám své potěšení vysvětluje novináři Mikaelu Blomkvistovi takto:

[...] můj zločin je především revoltou proti společenským konvencím. Smrt přijde až ke konci zdejšího pobytu mých hostů, když mě přestanou bavit. Vždycky mě fascinuje jejich zklamání. [...] Věří, že pokud mi budou po vůli, tak přežijí. Přizpůsobí se mým pravidlům. Začnou mi důvěřovat a vytvoří si ke mně kamarádský vztah, a až do posledního okamžiku jsou přesvědčeny o tom, že to kamarádství něco znamená. Zklamání se dostaví ve chvíli, kdy najednou zjistí, že byly podvedeny.¹⁵³

6.2 Vztahy s ostatními postavami

Martin Vanger je na veřejnosti znám jako spořádaný a slušný člověk, kterému „chybí vnitřní síla“¹⁵⁴ a údajně nestačí na zažehnutí krize v rodinném koncernu. Dle příbuzného Henrika on a Martin představují ve zkaženosti rodiny Vangerů „řídke výjimky“¹⁵⁵. Podobně kladný názor na něj má i Blomkvist. Během pátrání po osudu zmizelé Harriet je mu Martin velice nápomocný, ochotně odpovídá na všechny jeho otázky, jako jeden z mála z rodiny se k němu chová přátelsky a Blomkvist ho považuje za jakéhosi spojence.

Možný bližší vztah Martin udržuje se zubařkou Evou Hasselovou, bližší podrobnosti však nejsou známy. Eva je v příběhu zmíněna jen ojedinele a nemá zjevně nejmenší tušení o Martinových činech ani o existenci sklepní mučírny.

¹⁵¹ Larsson 2008, s. 464.

¹⁵² Tamtéž, s. 464.

¹⁵³ Tamtéž, s. 463.

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 95.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 96.

Jeho zvrácené choutky se projevují na vztahu se sestrou Harriet, kterou pod Gottfriedovým vedením rovněž sám znásilňuje a stejně jako otec doufá, že se k jejich vraždícím aktivitám přidá. Když Harriet otce zabije během dalšího sexuálního útoku, Martin jeho smrt příliš neprožívá a naopak předpokládá, že se sestra nyní stane jeho družkou a spojencem při dalších vraždách. Po Harrietině odmítnutí plánuje její vraždu, aby předešel možnému prozrazení, Harriet se však podaří včas uprchnout ze země.

Martin může být brán i jako představitel temné a znepokojivé historie celé rodiny Vangerů, jako příklad hluboké dysfunkce, která se objevuje napříč klanem. Navzdory značnému finančnímu a osobnímu úspěchu se totiž rodina Vangerových zdá rozvrácená už od základu a Martin, jako úřadující šéf společnosti a navenek zdánlivě slušný člověk, symbolizuje hnisající korupci pod povrchem tohoto zdánlivě úctyhodného a bohatého klanu. I jeho ukrytý sklep určený pro mučení žen, svědčí o temnotě a zkaženosti, na nichž je bohatství rodiny postaveno.

Závěr

Bakalářská práce na téma *Sérioví vrazi v literatuře* se snažila poskytnout určitý komplexní pohled na tento fascinující a zároveň znepokojivý fenomén, který se stal nedílnou součástí téměř každodenního života i moderní literatury. Práce postupně zkoumala různé aspekty ztvárnění sériových vrahů v literatuře i skutečném životě, počínaje typologií, přes historii žánru true crime a sériových vrahů v beletrii, až po analýzy tří významných literárních postav – Hannibala Lectera, Patricka Batemana a Martina Vangera.

Průzkum typologií ukázal, že navzdory rozdílným motivacím existují u většiny sériových vrahů společné rysy, jako je potřeba moci a kontroly nad obětí a často i patologické potěšení z páchání násilí. True crime žánr sehrál významnou roli ve formování a popularizaci obrazu sériového vraha, kdy skutečné případy mnohdy inspirovaly autory k vytvoření jejich literárních protějšků. Přehled historie zobrazování literárních sériových vrahů v beletristické literatuře ukazuje, že lidská fascinace zlem a násilím je trvalým kulturním prvkem, který se do ní promítá napříč staletími.

Analýzy Hannibala Lectera, Patricka Batemana a Martina Vangera byly zaměřeny převážně na jejich psychologické profily, motivace k vraždám a vztahy s ostatními postavami. Každý z těchto literárních sériových vrahů představuje a projevuje se jinou ukázkou psychopatie a násilného chování, přičemž každý z nich odráží i různé aspekty lidské temnoty a zla. Hannibal Lecter je navzdory násilným choutkám čtenáři prezentován jako sofistikovaný a inteligentní jedinec a i přes své činy si dokáže získat jeho sympatie. Patrick Bateman ukazuje prázdnotu a povrchnost člověka semletého postmoderním světem zaměřeném výhradně na materialismus a tvorbu zisku. Martin Vanger představuje hluboce zakořeněnou rodinnou patologii, které se až na výjimky nedokáže žádný člen klanu Vangerů vyhnout, jelikož toto „prokletí“ se dotýká všech.

Možný další výzkum by mohl v analýze pokračovat, tentokrát za účelem zkoumání, jak je ztvárnění literárních sériových vrahů ovlivněno moderními technologiemi a médií, či jak se mění jejich v kontextu současných sociálních a kulturních změn.

Na závěr lze říci, že nám sérioví vrazi v literatuře mohou poskytovat cenný vhled do temných koutů lidské psychiky a sloužit jako varování před destruktivními silami, které mohou číhat uvnitř každého z nás.

Seznam použitých zdrojů

Prameny

Ellis, Bret Easton. *Americké psycho*. Přel. Martin Konvička. Praha: XYZ, 2007.

Harris, Thomas. *Červený drak*. Přel. Alice Rychetníková. Frýdek-Místek: Alpress, 2000.

Harris, Thomas. *Hannibal*. Přel. Jana Odehnalová. Frýdek-Místek: Alpress, 1999.

Harris, Thomas. *Hannibal – Zrození*. Přel. Dalibor Míček. Frýdek-Místek: Alpress, 2007.

Harris, Thomas. *Mlčení jehňátek*. Přel. Jana Odehnalová. Praha: Československý spisovatel, 2011.

Harris, Thomas. *The Silence of the Lambs*. New York: St. Martin's Press, 1988.

Larsson, Stieg. *Muži, kteří nenávidí ženy*. Přel. Azita Haidarová. Brno: Host, 2008.

Sekundární literatura

Aamodt, Michael G., Leary, Terence, Southard, Larry. *Radford/FGCU Annual Report on Serial Killer Statistics: 2020*. Annual Report. Radford, Virginia: Radford University, 2020.

Allue, Sonia B. „The Aesthetics of Serial Killing: Working against Ethics in ‚The Silence of the Lambs‘ (1988) and ‚American Psycho‘ (1991)“. *Atlantis*, 2002, vol. 24, no. 2, s. 7–24.

American Psychiatric Association. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5)*. Washington, DC: American Psychiatric Publishing, 2013.

Anderson, Hephzibah. „The Shocking Tale of the Penny Dreadful“. BBC. [online]. [cit. 6. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://www.bbc.com/culture/article/20160502-the-shocking-tale-of-the-penny-dreadful>>.

Astuti, Puji, Tisnawijaya, Christy. „Psychopathic Personality Disorder in Larsson's ‚The Girl With the Dragon Tattoo‘“. *Lire Journal (Journal of Linguistic and Literature)*, 2020, vol. 4, no. 2, s. 140–152.

Barnes, Charlotte. *Deconstructing True Crime Literature (Crime Files)*. London: Palgrave Macmillan, 2023.

- Begg, Paul. *Jack the Ripper: The Definitive History*. London: Pearson Education Limited, 2005.
- Black, Donald W. „The Natural History of Antisocial Personality Disorder“. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 2015, vol. 60, no. 7, s. 309–314.
- Boling, Kelli S. „True Crime Podcasting: Journalism, Justice or Entertainment?“. *Radio Journal: International Studies in Broadcast & Audio Media*, 2019, vol. 17, no. 2, s. 161–178.
- Bonn, Scott. *Why We Love Serial Killers: The Curious Appeal of the World's Most Savage Murderers*. New York: Skyhorse Publishing, 2014.
- Bosco, Ronald A. „Lectures at the Pillory: The Early American Execution Sermon“. *American Quarterly*, 1978, vol. 30, no. 2, s. 156–76.
- Brody, Kate. „How to Write Fiction about True Crime“. CrimeReads. [online]. [cit. 9. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://crimereads.com/how-to-write-fiction-about-true-crime/>>.
- Carlson, Neil R. et al. *Psychology: The Science of Behaviour*. Toronto: Pearson Education Canada, 2010.
- Cleckley, Hervey M. *The Mask of Sanity: An Attempt to Clarify Some Issues About the So-Called Psychopathic Personality*. Maryland Heights, Missouri: C.V. Mosby Co., 1955.
- Cook, Grant. *Literary Serial Killer Fiction: The Evolution of a Genre*. Master's Thesis. Wellington: Victoria University of Wellington. Wellington Faculty of Humanities and Social Sciences. Victoria University of Wellington, 2017.
- Conser, James A., Russell, Gregory D., Paynich, Rebecca et al. *Law Enforcement in the United States (Criminal Justice Illuminated)*. Sudbury, Massachusetts: Jones & Bartlett Learning, 2005.
- Cotter, Philippe. „The Path to Extreme Violence: Nazism and Serial Killers“. *Frontiers in Behavioral Neuroscience*, 2010, vol. 3, no. 61, s. 1–5.
- Crichton, J. D. *Detective in the White City: The Real Story of Frank Geyer*. Murrieta, California: RW Publishing House, 2017.
- Curtis Jr., Lewis Perry. *Jack the Ripper and the London Press*. New York: Yale University Press, 2001.

- Čírtková, Ludmila. *Forezní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2004.
- Čírtková, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008.
- Dash, Mike. „The Breton Bluebeard“. *A Blast From The Past*. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://mikedashhistory.com/2015/12/28/the-breton-bluebeard/>>.
- Douglas, John E., Burgess, Ann W., Burgess, Allen G. et al. *Crime Classification Manual: A Standard System for Investigating and Classifying Violent Crimes*. San Francisco: Jossey-Bass, 2006.
- Drbohlav, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013.
- Drescher, Jack. „What are Personality Disorders?“. *Psychiatry.org*. [online]. [cit. 5. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://www.psychiatry.org/patients-families/personality-disorders/what-are-personality-disorders>>.
- Durham, Alexis M. III, Elrod. H. Preston, Kinkade, Patrick T. „Images of Crime and Justice: Murder and the ‚True Crime‘ Genre“. *Journal of Criminal Justice*, 1995, vol. 23, no. 2, s. 143–152.
- Evans, Stewart P., Skinner, Keith. *The Ultimate Jack the Ripper Sourcebook: An Illustrated Encyclopedia*. London: Robinson Publishing, 2001.
- Felton, Debbie. *Monsters and Monarchs: Serial Killers in Classical Myth and History*. Austin, Texas: University of Texas Press, 2021.
- Fořt, Bohumil. *Literární postava. Vývoj a aspekty naratologických zkoumání*. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2008.
- Fowler, David C. „The Gosport Tragedy: Story of a Ballad“. *Southern Folklore Quaterly*, 1979, vol. 43, no. 3, s. 157–196.
- Gennat, Ernst. „Die Düsseldorfer Sexualmorde“. *Kriminalistische Monatshefte: Zeitschrift für die gesamte kriminalistische Wissenschaft und Praxis*, 1930, vol. 4, no. 1, s. 2–7.
- Geyer, Frank P. *The Holmes-Pitezal Case: A History of the Greatest Crime of the Century and of the Search for the Missing Pitezal Children*. Philadelphia: Publisher's Union, 1896.

- Gregory, Bettina. „Hannibal Lecter: The Honey in the Lion’s Mouth“. *American Journal of Psychotherapy*, 2002, vol. 56, no. 1, s. 100–114.
- Haining, Peter. *Sweeney Todd: The Real Story of the Demon Barber of Fleet Street*. New York: Barnes & Noble Books, 1997.
- Hare, Robert D. „Psychopathy and Antisocial Personality Disorder: A Case of Diagnostic Confusion“. *Psychiatric Times*, 1996, vol. 13, no. 2, s. 39–40.
- Hare, Robert D., Hart, Stephen D., Harpur, Timothy J. „Psychopathy and the DSM-IV Criteria for Antisocial Personality Disorder“. *Journal of Abnormal Psychology*, 1991, vol. 100, no. 3, s. 391–398.
- Hare, Robert D. *Without Conscience: The Disturbing World of the Psychopaths Among Us*. New York: The Guilford Press, 1999.
- Hart, Stephen D., Cox, David N., Hare, Robert D. *Hare Psychopathy Checklist: Screening Version (PCL:SV)*. Toronto: Multi-Health Systems Inc., 2004.
- Hartnell, Jack. „Wording the Wound Man“. *British Art Studies*. [online]. [cit. 12. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://www.britishartstudies.ac.uk/issues/issue-index/issue-6/wound-man>>.
- Hellerman, Jason. „What Is True Crime in Movies and TV?“. *No Film School*. [online]. [cit. 5. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://nofilmschool.com/what-is-true-crime>>.
- Holmes, Ronald M. „Profiles in Terror – The Serial Murderer“. *Federal Probation*, 1985, vol. 44, no. 3, s. 29–34.
- Holmes, Ronald M., DeBurger, James. *Serial Murder*. Newbury Park, California: SAGE Publications, Inc., 1988.
- Holmes, Ronald M., Holmes, Stephen T. *Serial Murder*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications, Inc., 2010.
- Holtz, Grégoire. „Des textes ensauvagés? L’écriture collective des Mémoires“. *Poétique*, 2011, vol. 165, no. 1, s. 37–51.
- Chabrol, Henri, Van Leuween, Nikki, Rodgers, Rachel et al. „Contributions of Psychopathic, Narcissistic, Machiavellian, and Sadistic Personality Traits to Juvenile Delinquency“. *Personality and Individual Differences*, 2009, vol. 47, no. 7, s. 734–739.

Charlier, Philippe, Deo, Saudamini, De Gréce, Michel et al. „Medea: A Mythological Case of Familial Serial Killer?“. *The British Journal of Psychiatry*, 2017, vol. 210, no. 5, s. 341.

Chmelík, Jan a kol. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005.

Cholakian Herrera, Lucía. „Truth Trial Over José León Suárez 1956 Executions Starts Today“. *Buenos Aires Herald*. [online]. [cit. 7. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://buenosairesherald.com/human-rights/truth-trial-over-jose-leon-suarez-1956-executions-starts-today>>.

Jones, Daniel Nelson, Paulhus, Delroy. „Differentiating the Dark Triad Within the Interpersonal Circumplex“. In *Handbook of Interpersonal Psychology: Theory, Research, Assessment, and Therapeutic Interventions*. Eds. Leonard M. Horowitz, Stephen Strack. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, 2011, s. 249–267.

Jordison, Sam. „Mr. Ripley's Great Talent? Making Us Like a Killer and His Crimes“. *The Guardian*. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/books/booksblog/2015/jun/09/the-talented-mr-ripley-crimes-psychology-patricia-highsmith-reading-group>>.

Jordison, Sam. „Tom Ripley, the Likable Psychopath“. *The Guardian*. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/books/2015/jun/02/tom-ripley-the-likable-psychopath-patricia-highsmith>>.

Karasavvas, Theodoros. „Top 10 Infamous Serial Killers from Ancient History“. *Ancient Origins*. [online]. [cit. 8. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.ancient-origins.net/history-famous-people/10-ancient-serial-killers-foreshadowed-jack-ripper-009095#google_vignette>.

Keppel, Robert D., Weis, Joseph G., Brown, Katherine M. et al. „The Jack the Ripper Murders: A Modus Operandi and Signature Analysis of the 1888–1891 Whitechapel Murders“. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 2005, vol. 2, no. 1, s. 1–21.

Knox, Ronald. „Ten Rules for a Good Detective Story“. *Publishers Weekly*, 1929, vol. 116, no. 14, s. 1729.

Leigh, Lex. „Morbid Fascination: The Birth of the True Crime Genre“. Ancient Origins. [online]. [cit. 7. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://www.ancient-origins.net/artifacts-ancient-writings/true-crime-0016921>>.

Liu, Jessica. „True Crime Media: An Ethical Dilemma“. The Ethics Centre. [online]. [cit. 9. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://ethics.org.au/true-crime-media-an-ethical-dilemma/>>.

Mac, Clara. „Fictional Serial Killers: How These Glamorized Characters are Nothing Like Real Life“. The Ghost Posts. [online]. [cit. 9. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://theghostposts.com/fictional-serial-killers/>>.

Magnavita, Jeffrey J. *Handbook of Personality Disorders: Theory and Practice*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., 2004.

Martinez-Conde, Susana. „Neuroscience in Fiction: Hannibal Lecter's Memory Palace“. Scientific American. [online]. [cit. 12. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://www.scientificamerican.com/blog/illusion-chasers/hannibal-lecter/>>.

McDonald, Alex. „An American Obsession: The Evolving Genre of True Crime“. The Politic. [online]. [cit. 9. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://thepolitic.org/article/an-american-obsession-the-evolving-genre-of-true-crime>>.

Miles, Jack. „Imagining Mayhem: Fictional Violence vs. ‚True Crime‘“. *The North American Review*, 1991, vol. 276, no. 4, s. 57–64.

Millon, Theodore, Davis, Roger D. *Disorders of Personality: DSM-IV and Beyond*. New York: John Wiley & Sons, Inc., 1996.

Monnet, Agnieszka Soltysik. *The Poetics and Politics of the American Gothic: Gender and Slavery in Nineteenth-Century American Literature*. Farnham, Surrey: Ashgate Publishing Limited, 2010.

Moyer, Justin Wm. „The Twisted Friendship of Crime Writer Ann Rule and Serial Killer Ted Bundy“. The Washington Post. [online]. [cit. 7. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://www.washingtonpost.com/news/morning-mix/wp/2015/07/28/crime-writer-ann-rule-and-killer-ted-bundy-were-friends-before-they-were-famous/>>.

Nirmala. „London Stories: Going to See a Man Hanged by William Makepeace Thackeray“. Red Lips and Bibliomaniacs. [online]. [cit. 6. 4. 2024]. Dostupné z:

<<https://redlipsandbibliomaniacs.wordpress.com/2017/08/23/london-stories-going-to-see-a-man-hanged-by-william-makepeace-thackeray/>>.

O’Sullivan, Robin. „Chronology“. In *Encyclopedia of Crime and Punishment (Volume 4)*. Eds. David Levinson. Thousand Oaks, California: Sage Publications, Inc., 2002, s. 1877–1915.

Parry, Wayne. „Diagnosing an American Psycho“. *International Review of Psychiatry*, 2009, vol. 21, no. 3, s. 281–282.

Paulhus, Delroy, Williams, Kevin M. „The Dark Triad of Personality: Narcissism, Machiavellianism, and Psychopathy“. *Journal of Research in Personality*, 2002, vol. 36, no. 6, s. 556–563.

Phegley, Lauren. „Fiction and Reality: Serial Killers as a Product of Postmodern Fiction“. *ESSAI*, 2017, vol. 15, no. 1, s. 100–107.

Powell, Caroline. „The Controversy Behind True Crime“. *The Review*. [online]. [cit. 9. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://udreview.com/the-controversy-behind-true-crime/>>.

Rebello, Stephen. *Alfred Hitchcock and the Making of Psycho*. New York: Dembner Books, 1990.

Ressler, Robert K., Burgess, Ann W. „Crime Scene and Profile Characteristics of Organized and Disorganized Murders“. *FBI Law Enforcement Bulletin*, 1985, vol. 54, no. 8, s. 18–25.

Ressler, Robert K., Shachtman, Tom. *Whoever Fights Monsters: My Twenty Years Tracking Serial Killers for the FBI*. New York: St. Martin’s Press, 1993.

Roysdon, Keith. „A Brief History of the Rise – and Evolution – of True Crime Books“. *CrimeReads*. [online]. [cit. 8. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://crimereads.com/a-brief-history-of-the-rise-and-evolution-of-true-crime-books/>>.

Rzepka, Charles J., Horsley, Lee. *A Companion to Crime Fiction*. Hoboken, New Jersey: Wiley-Blackwell, 2010.

Seidler-Hux, Monica. „Zurich by Wick“. *Zentralbibliothek Zürich*. [online]. [cit. 6. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://www.zb.uzh.ch/en/zurich-wick/en>>.

- Seltzer, Mark. *True Crime: Observations on Violence and Modernity*. New York: Routledge, 2006.
- Selzer, Adam. *H. H. Holmes: The True History of the White City Devil*. New York: Skyhorse Publishing, 2019.
- Semple, David, Smyth, Roger, Burns, Jonathan et al. *Oxford Handbook of Psychiatry*. New York: Oxford University Press, 2005.
- Schechter, Harold. *Deviant: The Shocking and True Story of Ed Gein, the Original Psycho*. New York: Pocket Books, 1989.
- Schechter, Harold. „The Murder of ‚Omie Wise,‘ 1808“. *The Yale Review*. [online]. [cit. 6. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://yalereview.org/article/murder-omie-wise-1808>>.
- Schechter, Harold. „Truman Capote’s *In Cold Blood* and the Origins of True Crime“. *Humanities* New York. [online]. [cit. 9. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://humanitiesny.org/wp-content/uploads/2016/07/TrueCrimeSchechter.pdf>>.
- Schmid, David. *Natural Born Celebrities: Serial Killers in American Culture*. Chicago: University of Chicago Press, 2006.
- Schmid, David. „Serial Killer Fiction“. *Crimeculture*. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.crimeculture.com/?page_id=1459>.
- Simpson, Philip L. *Psycho Paths: Tracking the Serial Killer Through Contemporary American Film and Fiction*. Carbondale, Illinois: Southern Illinois University Press, 2000.
- Spencer, Samuel. „‘I’ll Be Gone in the Dark’: Did Michelle McNamara Find Golden State Killer?“. *Newsweek*. [online]. [cit. 8. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.newsweek.com/ill-gone-dark-michelle-mcnamara-death-golden-state-killer-1514028>>.
- Stewart, Victoria. „True Crime and Contemporary Crime Fiction“. *Crime Fiction Studies*, 2022, vol. 3, no. 2, s. 89–225.
- U.S. Department of Justice. *Serial Murder: Multi-Disciplinary Perspectives for Investigators*. Quantico, Virginia: NCAV FBI Academy, 2006.
- Vaknin, Sam. „The Talented Mr. Ripley“. *Sam Vaknin Sites*. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://samvak.tripod.com/talent.html>>.

Vargas, Ramon Antonio. „Mother of Dahmer Victim Condemns Netflix Series: ‚I Don’t See How They Can Do That‘“. *The Guardian*. [online]. [cit. 8. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/us-news/2022/oct/10/dahmer-victim-tony-hughes-mother-condemns-netflix-series>>.

Venables, Noah C., Hall, J. R., Patrick, Christopher J. „Differentiating Psychopathy from Antisocial Personality Disorder: A Triarchic Model Perspective“. *Psychological Medicine*, 2014, vol. 44, no. 5, s. 1005–1013.

Vlamiš, Kelsey. „Rita Isbell, Sister of Jeffrey Dahmer Victim, Talks About Netflix Show“. *Business Insider*. [online]. [cit. 9. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://www.businessinsider.com/rita-isbell-sister-jeffrey-dahmer-victim-talks-about-netflix-show-2022-9>>.

Vronsky, Peter. *Sons of Cain: A History of Serial Killers from the Stone Age to the Present*. New York: Berkley, 2018

Vronsky, Peter. *Serial Killers: The Method and Madness of Monsters*. New York: Berkley Books, 2004

Waisbord, Silvio. *Watchdog Journalism in South America: News, Accountability and Democracy*. New York: Columbia University Press, 2000.

Warner, Marina. *From the Beast to the Blonde: On Fairy Tales and Their Tellers*. New York: Farrar, Straus and Giroux, 1996.

Weedon, Chrys. „Review: ‚Extremely Wicked, Shockingly Evil, and Vile‘“. *The Western Howl*. [online]. [cit. 9. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://wou.edu/westernhowl/review-extremely-wicked-shockingly-evil-and-vile/>>.

Wilson, Colin, Seaman, Donald. *The Serial Killers: A Study in the Psychology of Violence*. London: Virgin Books, 2007.

Wiltenburg, Joy. „True Crime: The Origins of Modern Sensationalism“. *The American History Review*, 2004, vol. 109, no. 5, s. 1377–1404.

„A Visit to Newgate“. *The Charles Dickens Page*. [online]. [cit. 6. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://www.charlesdickenspage.com/visit-newgate.html>>.

„American Psycho: A History of Controversy“. Pan Macmillan. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.panmacmillan.com/blogs/literary/american-psycho-controversy-banned-book-censorship>>.

„Bluebeard Director’s Notes by Kailey Rhodes and Samson Syharath“. Bag&Baggage Productions. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://bagnbaggage.org/bluebeard-directors-notes-by-samson-syharath-kailey-rhodes/>>.

„Courier Democrat. (Langdon, N. D.) 1891–1920, July 25, 1895, Image 2“. Chronicling America. [online]. [cit. 6. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn88076432/1895-07-25/ed-1/seq-2/>>.

„Gilles de Rais: History’s First Serial Killer?“. Britannica. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.britannica.com/story/gilles-de-rais-historys-first-serial-killer>>.

„Golden State Killer Pleads Guilty to 13 Murders“. BBC. [online]. [cit. 8. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.bbc.com/news/world-us-canada-53226327>>.

„H. H. Holmes“. Britannica. [online]. [cit. 5. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.britannica.com/biography/H-H-Holmes>>.

„How to Build a Memory Palace“. Art of Memory. [online]. [cit. 12. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://artofmemory.com/blog/how-to-build-a-memory-palace/>>.

„Jack the Ripper“. Britannica. [online]. [cit. 6. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://www.britannica.com/biography/Jack-the-Ripper>>.

„John Reynolds’ Book of Murder Tales (1621–1635)“. The Public Domain Review. [online]. [cit. 6. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://publicdomainreview.org/collection/john-reynolds-book-of-murder-tales-1621-1635/>>.

„KANSAS: The Killers“. TIME. [online]. [cit. 7. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://content.time.com/time/subscriber/article/0,33009,828549,00.html>>.

„Murder Castle! Record of H. H. Holmes’ Sensational Crimes“. Newspapers.com™. [online]. [cit. 6. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.newspapers.com/article/chicago-tribune-murder-castle-record/114727139/>>.

„Murderers Who Haunt the Screen“. Borehamwood Times. [online]. [cit. 6. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://www.borehamwoodtimes.co.uk/news/1051836.murderers-who-haunt-the-screen/>>.

„The ABC Murders by Agatha Christie“. Agatha Christie. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.agathachristie.com/en/stories/the-abc-murders>>.

„TRUE CRIME“. Cambridge Dictionary. [online]. [cit. 5. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/true-crime>>.

„Types of Serial Killers“. Crime Museum. [online]. [cit. 5. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.crimemuseum.org/crime-library/serial-killers/types-of-serial-killers/>>.

„YUPPIE“. Cambridge Dictionary. [online]. [cit. 19. 6. 2024]. Dostupné z: <<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/yuppie>>.

„What is Psychopathy?“. PsychopathyIs. [online]. [cit. 6. 4. 2024]. Dostupné z: <<https://psychopathyis.org/what-is-psychopathy/>>.

„Words We're Watching: ‚Bluebeard,‘ the Verb“. Merriam-Webster. [online]. [cit. 10. 5. 2024]. Dostupné z: <<https://www.merriam-webster.com/wordplay/words-were-watching-bluebeard-the-verb>>.

Praktická část

Krycí jméno Michelle

„... jak můžete vidět, vývoj Centra sektorů pokračuje nadále i s mým nástupem. V nejbližší době je v plánu celkové rozšíření všech prostor k příležitosti čtyřicátého pátého výročí vzniku, které chystal už můj otec.“

„Jistě se k vám ale donesly jisté obavy související s dalším směřováním projektu. Bezpečnostní situace se nijak nezměnila a útoky stále přetrvávají, jen si vzpomeňme na explozi v torontském nákupním centru z minulého měsíce, nebo na tu tragédii o čtyřčlenné rodině upálené ve svém vlastním domě na okraji Londýna. Navzdory tomu všemu se vláda zatím netváří, že by i běžným občanům konečně povolila držení střelných zbraní a lidé se zcela oprávněně bojí o svou bezpečnost. Můžeme stále počítat s vašimi adepty jako prostředky k ochraně?“

„Rozhodně chci veřejnost ujistit, že chystané změny v souvislosti s Centrem povedou pouze ke zlepšení. Jsem si dobře vědom, jakou hrozbu teroristé třetí kasty představují, a rozhodně udělám vše pro to, aby naši adepty i nadále získávali tu nejlepší přípravu pro boj s nimi. Protože vysoká kvalita a pořádek, který pomáhají udržovat po celém světě, jsou pro nás stále tím nejdůležitějším.“

„Budeme vám držet palce v budoucím růstu, a věříme v minimálně dalších úspěšných čtyřicet let, tentokrát pod vaším vedením. Dámy a pánové, to byl čerstvě zvolený ředitel Centra sektorů, Milliceus Holden osobně!“

To, že na něj Milliceus čekal osobně venku, byl rozhodně dostatečný důvod k překvapení. Žádná hora po zuby ozbrojených těžkooděnců, jen doprovod dvou vysokých mužů s nejnovějšími typy samopalů v rukou. Vzhledem k omezení používání střelných zbraní i pro speciální jednotky však sloužily spíše jen pro efekt než opravdovou výstrahu.

Jen málo výše postavených osob se v dnešní době odvážilo pohybovat bez řádné ochrany. Mocní si kolem sebe zvykli soustředit zástupy strážců a přes tu armádu osobních goril se k nim pomalu nedostala ani vlastní rodina. Působilo to mnohdy směšně, i kvůli tomu, že

případné útoky směřovaly zásadně na civilní cíle. Úřední osoby byly mimo teroristické schopnosti i zájem.

Tony jejich přehnaně opatrné chování považoval na jednu za patetické, na tu druhou se sám neubráníl rozhodnutí nechat do svého vozu zabudovat silnou vrstvu pancíře.

„Doktor Anthony Solas, jaká čest! No tedy, víte, že jste se za těch dvacet let skoro nezměnil? Jste úplně stejný, jako si vás pamatuji!“

Milliceův tón se držel ve velmi zdvořilé a navenek klidné rovině, ale nešlo si nevšimnout určitého nadšení bublajícího pod povrchem. Tony nasadil úsměv profesionálního rázu, který se mu pro tento typ schůzek už dostatečně osvědčil a zároveň ho příliš nevysiloval případnou neupřímností.

„Potěšení je i na mé straně, pane Holdene.“

Milliceus k němu bez okolků natahoval pravici ještě před dokončením věty. Přijal ji, už jen proto, že to bylo vcelku dlouho, co si s někým *opravdu* potřásl rukou. Při krátkém stisku ucítil, jak mu kůži obepnulo pět chladných bodů. Hostitelovy konečky dlouhých prstů byly, v kontrastu s teplou dlaní, až nepříjemně ledové.

„Oh, *pane Holdene*? Tak teď si vážně připadám starý! Takhle se tedy lidé cítí při překonání určité věkové hranice? Tehdy jste mi ještě tykal, pamatujete?“ Oči mu na okamžik zasvítily v jakémisi rozverném rozpoložení. „K tomu vás tedy přemlouvát nebudu, ale to oslovení... Jen Milliceus stačí, prosím. Připadal bych si opravdu divně, kdyby mi *pane* říkal někdo, s kým jsem mluvil naposledy ještě v dětském věku. Opravdu si na mě také stále pamatujete?“

„Žádný doktor by neměl zapomínat na své pacienty.“

S tak mizernou pamětí by nejen nemohl vykonávat psychiatrické povolání, ale nepůsobilo by to dobře ani z lidského hlediska. Milliceus byl zároveň synem jeho blízkého přítele. Ačkoliv *přítel* se v tomto kontextu zdál jako silné slovo.

„Jste pořád stejně milý. Víte, jak jsem se na každé sezení s vámi těšil? Jediné světlé body v mém tehdejší neutěšitelném bytí. A vaše dnešní návštěva ve mně vyvolala úplně stejné pocity!“

Zahihňal se, doslova se *zahihňal*, což Tony u dospělého muže snad nikdy nezažil. Vzápětí si odkašlal a otočil se k němu s tázavým pohledem.

„Promiňte, pořád mluvím jen já. Povězte mi, doktore, vy jste zůstal stejný, ale jak moc se změnila moje maličkost?“ Hlavu přitom naklonil na stranu jako pes, co očekává další povel.

„Nijak výrazně. Tedy, jste samozřejmě vyšší. A působíte spokojeněji, tomu jsem opravdu rád.“

Ano, ten malý chlapec s bledou tváří vyrostl. Kromě typicky dětských rysů zmizely i ustrašeně mrkající oči, které nedokázaly vydržet na místě a neustále těkaly po okolí. Rovněž vzrůstově se vytáhl víc, než by se čekalo, dokonce Tonyho o několik centimetrů lehce převyšoval. Jen ta vychrtllost zůstala. Už ne tak výrazná, ale i díky obleku, o pár palců většímu, než potřeboval, stále dobře patrná.

Největší změnu Tony pozoroval ve způsobu a řeči těla při vyjadřování. Ta robotická ztuhlost byla skoro pryč. Nahradily ji na jednu stranu zdánlivě *velmi* opatrné pohyby, zdánlivě přesně naplánované, ale zároveň pod tou naoko sofistikovanou slupkou bujela nevybitá energie.

Ta se projevovala především ve chvílích, kdy se zapomněl ovládat. Náhle rozpráhl ruce v teatrálním gestu, nebo s nimi krátce zatřepal ve snaze o větší důraz. Vzápětí se však rychle vzpamatoval a spojil neposlušné údy zpět za zády. Jakýsi pozůstatek disciplíny z programu se ho zjevně stále držel. Každopádně to byl velký posun, už nevypadal jako chodící mrtvola.

Tony nechtěl dělat ukvapené závěry, ale zatím se mu Milliceus jevil, s ohledem na jeho minulost, jako v rámci možností normálně fungující jedinec. Že by varovná zpráva od jeho otce byla jen posledním výkřikem do tmy?

„Můj otec měl vždy ve zvyku o vás často mluvit. I poté, co mě zavřel doma.“

Tony povytáhl obočí ve zdvořilém údivu.

„Doufám, že ne ve zlém?“

„Ve zlém? Ne, to opravdu ne.“ Mladý muž krátce vyprskl a tělo se mu při té akci podivně zkroutilo. „Ha, tedy, zdá se mi, že pořád rád vtipkujete, nemám pravdu, doktore? Ne, nic zlého jsem od něj na vaši adresu nikdy neslyšel. Vždy jen uznání, skoro jako by se vás nějakým způsobem bál.“

Při každé zmínce o něm mu v očích cosi problesklo. Stejná emoce, kterou u něj Tony zaznamenával už v dětství, ale nikdy ji nebyl schopen přesně pojmenovat. Nejvíce se podobala náhlému záblesku hněvu, který se ovšem vždy rychle ztratil.

Tony samozřejmě nepředpokládal, že všechna Milliceova traumata časem zmizí, a pokud by se podařilo odbourat alespoň část, dalo se hovořit o úspěchu. U těch vyvolávajících nežádoucí chování pak doufal minimálně ve zmírnění. Jako v tomto případě. Jenže ten vztek zjevně nezmizel.

Společně vstoupili do budovy a pokračovali dlouhou chodbou, osvětlenou sytě bílou září ze žárovek osázených po celém stropě. Jeden člen ozbrojené dvojice zaujal pozici venku, druhý zůstal u nich jako doprovod. Volný prostor jim kroky vracel hlasitou ozvěnou, a vytvářel tak ponuřejší atmosféru, než bylo potřeba.

„Myslím, že váš otec trochu přeháněl, což on ostatně vždy. Nedivil bych se, kdyby si mě nějakým způsobem zidealizoval, a tento vjem přenesl i na vás. I ve vašich vzpomínkách na mě mohl zapracovat čas. A mým cílem rozhodně není znovu vás zklamat.“

Milliceus ze sebe vydal nový pisklavý zvuk podobný smíchu. Hlas mu vyletěl nahoru, než se zarazil o strop hlasivek a změnil se v dávivý kašel. V kombinaci s ozvěnou to znělo děsivě.

„Ha, tohle už mi nedělejte, ještě se zadusím. Jste ještě větší vtipálek než dřív, vážně se mi to líbí!“ V euforii natáhl ruku, jako by Tonyho chtěl familiérně poplácat po rameni, ale v poslední chvíli si to rozmyslel. Zarazil se uprostřed cesty, než dlaň sevřel v pěst a paži spustil dolů. Ve snaze odvést pozornost od důvěrnějšího aktu si nervózně odkašlal.

„Ehm, chtěl jsem říct, že je to příjemná změna, protože v tomhle spolku doslova nikdo nemá pořádný smysl pro humor.“ Oči mu opsaly půlkruh, do kterého byl nevědomky zahrnut i ozbrojený doprovod. „Opravdu se nemusíte bát, už teď jste příjemným osvěžením. A buďte si jist, že ani naše předchozí setkávání neskončilo z mé strany zklamáním. Vždyť i proto jste tady. Věřte, že pokud bych si u vás byl vědom pochybení, ani zdaleka bych se dnešní návštěvu neobtěžoval uskutečnit.“

Tvář se mu roztáhla do přátelského úsměvu. Vzápětí ale rychle zamrkal, jako by se dopustil něčeho zakázaného a s prudkým trhnutím hlavy se odvrátil. Když na Tonyho znovu pohlédl přes rameno, měl v očích zvědavý pohled.

„Heh, ale teď mi povězte, jak vy vzpomínáte na mého otce?“

Naučil se rychle stahovat z, aspoň pro něj, nepříjemných témat a stejně tak se vyhýbat hovoru o sobě. V porovnání s upřeným civěním do země v minulosti to byl rozhodně pokrok. Míra jeho otevřenosti zůstala prakticky stejná, povrchově byl stále lehce čitelný, ale do nitra nikoho nepouštěl.

Konečně zvládal prožívat nějaké emoce, ale zároveň se mu z důvodu neustálého vnitřního krocení měnily nálady skokově jako na houpačce. A ten zvyk nespustit z respondenta oči, dokud neodpoví na otázku, ten mu zůstal.

„Pokud budu mluvit z vlastní zkušenosti...“

Tony se v duchu vrátil ke krátké zprávě, která mu přistála na záznamníku před několika měsíci. V tu dobu už s Paulem Holdenem nebyl v kontaktu zhruba osm let a osobně ho

neviděl ještě déle. A náhle mu od něj přišel nahraný vzkaz, zčásti trochu zmatený, zčásti nesrozumitelný, ale s jasným sdělením – dát pozor na Milliceovo chování v pozici vedení Centra. Tony tomu nevěnoval zvlášť velkou pozornost. Rodina Holdenů a jejich démoni pro něj byla uzavřenou kapitolou v minulosti. Tehdy udělal, co bylo v jeho silách, teď už se ho jejich činnosti netýkaly. Po necelém měsíci se navíc dozvěděl o Paulově úmrtí. Když byl však před dvěma týdny zkontaktován dalším členem rodiny, tentokrát samotným Milliceem, rozhodl se pozvánku k návštěvě Centra přijmout. Kromě čisté zvědavosti ho k tomu přiměl i ten vzkaz. Zkontroluje stav bývalého pacienta a ujistí se, že Paulovy obavy byly zbytečné. Jak prosté.

Paul Holden byl bezpochyby rozporuplná osobnost. Tony by ani nemusel být psychiatrem, aby si to uvědomoval. Měl možnost znát ho celkem ve dvou obdobích jeho života. Rozmezí od momentu, kdy se ujal vedení Centra až do zahájení synovy adeptské činnosti, patřilo zřejmě k tomu nejkliidnějšímu. Tehdy se Paul uměl projevovat jako většinou bezstarostný a pozitivně naladěný. Tak na něj i nejraději vzpomínal, ačkoliv toho elánu do práce měl možná až nezdravě moc. To se mu později i vymstilo. Druhá etapa započala tvrdou srážkou s realitou v podobě Milliceových nedostatečných schopností, a od té chvíle se navenek dokonalý život rodiny Holdenů začal pozvolna hroutit. Čím více se Paul v zoufalé snaze uspět na všech frontách zavaloval prací, tím více utíchal i jeho kontakt s Tonym. Závěrečná zdravotní indispozice už byla jen hořkou tečkou.

„Myslím, že v době, kdy jsem ho opravdu znal, byl v rámci možností *slušným* člověkem. Už ale nedokážu posoudit, jak to pokračovalo. Naposledy jsem se s ním setkal před několika lety, kdy do jeho úmrtí zbývala ještě dlouhá doba.“

Milliceus na okamžik zacivěl kamsi skrz něj, přičemž se mu hlava samovolně natáčela na stranu. Pak sebou znovu škubl, a nepřítomný výraz se mu vrátil zpátky do u něj relativního normálu.

„Oh, to je vlastně pravda! No, naštěstí případnou změnu osobnosti, jakožto někdo, kdo byl *nucen* u něj setrvat až do konce, můžu zhodnotit já. Chcete to bez obalu?“

Při kladné odpovědi mu koutek úst potěšeně vystřelil nahoru.

„Tak tedy, v posledních letech života na tom byl velmi zle, dokonce se mohl pohybovat jen na vozíku. To už se k vám jistě dostalo.“

„Jednalo se o mrtvici, jestli si vzpomínám dobře?“

„Ano, o několik, abychom byli *přesní*.“

Veškeré informace týkající se Paula vyslovoval s jistou zvrácenou precizností.

„Jejich následkem kompletně ochrnul. Určitě si pamatujete, jak se vždy rád chlubil svou prací a strkal její výsledky všem okolo pod nos. A ty směšné večírky, kam sezval všechny, co ve veřejném prostoru něco znamenali a snažil se jim vlichotit do přízně. Nepředstavíte se, jak mi za něj bylo trapně. Jak se snažil hrát si na něco víc, než kým opravdu byl. Sám přece musel vidět, že mezi ně nikdy nezapadne. Nikoho nezajímal on jako osobnost, šlo jim jen o fungování Centra. Tohle zoufalé počínání mrtvice naštěstí utnula. Po ní odmítal chodit ven a odstříhl snad všechny známé. Doktor mínil, že jen nechtěl, aby ho kdokoliv viděl v tomhle stavu, ale já si myslím, že mu spíš došlo, jak uboze celou tu dobu působil. Uvědomil si, že když je nezajímal jako zdravý, v roli mrzáka už se mu to teprve nepodaří. Aspoň na konci života procítl z té své směšné lži.“

„Vedení Centra se ale nevzdal, pokud vím?“

Milliceus se navzdory vážnějšímu tématu pobaveně uchechl.

„Nevzdal! Dokonce se sem rovnou přestěhoval, už skoro polomrtvý. Netuším, proč se doslova děsil toho, že by ho *někdo* mohl nahradit. Jako bych snad už v té době nezařizoval hromadu věcí kolem. Jako bych byl cizí člověk. Vždyť od začátku věděl, jak to dopadne, na převzetí mě připravoval už mnoho let před tou nehodou.“

Zpomalil a naklonil se k Tonymu se spikleneckým úšklebkem.

„Není to vtipné, že jsme v současné době schopní vyléčit rakovinu, ale mrtvice, tak banální věc, nám stále dělá problémy? Musím říct, že sledovat tu jeho proměnu bylo něco fascinujícího. Jak mu najednou spadly i ty zbytky sebevědomí, které se tak zoufale snažil do poslední chvíle udržet. Jak najednou bez pomoci nedokázal nic. Už na mě ani nemohl neustále dohlížet, což bylo mimochodem osvobozující. Stala se z něj troska, tentokrát už v plné síle.“

Obličejem se teď nacházel jen kousek od Tonyho. Byl tak blízko, že na tváři cítil jeho teplý přerývaný dech, zatímco doširoka otevřenýma očima se snažil hypnotizovat ty jeho. Tony ten pohled vydržel. Ignoroval narušenou zónu svého osobního prostoru i lehký varovný pocit a věnoval Milliceovi zdvořilý úsměv.

Zařazení vlastního syna mezi adepty byl z Paulova pohledu dobrý úmysl. I z hlediska marketingu. Působilo to totiž skvěle na pozitivní mínění veřejnosti.

„I potomek jednoho z ředitelů se účastní! A dokonce ani nemá žádnou protekci, zachází s ním jako s každým jiným. No není to skvělé?“

Minimum lidí v záplavě té euforie, že se s někým z první kasty jedná bez příkras, zajímalo, že tu jde v první řadě o dítě.

Možná, že kdyby Paul svého syna znal, *opravdu* znal, jako ho znala jeho matka, jako mají rodiče znát své potomky, mohl celému tomu fiasku předejít.

Když Tony absolvoval své úplně první setkání s malým Milliceem, v tu chvíli jen přes sklo, jednalo se zároveň o jeho první, a do dnešního dne i poslední návštěvu Centra.

Před zraky ostatních se jeho otec ještě dmul pýchou. V soukromí ale celá ta nafouknutá bublina hrdosti praskla. Paulovo osvětlení skutečné situace pak bylo stručné a fatální.

Veškeré chlubení se médiím, jak zázračného má syna, byla čistá fabulace. Milliceovy údajně fascinující výsledky mohly být cokoliv, jen ne dobré. Dokonce je zdejší odborníci považovali za tak zlé, že neexistovala nejmenší šance, aby první test v deseti letech nejen absolvoval, ale hlavně přežil.

„Každý měsíc se musím dívat na ta čísla. Ty výsledky jsou prostě katastrofální. Nemá sebemenší šanci se odtamtud dostat živý, ani po třech letech není připravený. Je možné, že ty předpoklady neměl nikdy? Mohl jsem být opravdu tak slepý? Ale teď už je to jedno, celé to byla chyba. Teď odtamtud musí pryč. Nemůžu ho přece nechat zlikvidovat jako ty ostatní. Nemůžu takhle ztratit vlastního syna, Tony. Musí se vrátit zpátky ke mně, do normálního života.“

Celé rozhodnutí zasadilo těžkou ránu hlavně Paulovu do té chvíle silnému přesvědčení o dokonalosti celého projektu. Synovo stažení proběhlo v naprostém utajení bez dalších komentářů a Paul se k celé kauze několik týdnů odmítal vůbec vyjadřovat. To však velmi rychle změnilo zjištění, že Milliceův vynucený odchod neproběhl ani zdaleka tak hladce, jak si otec maloval.

Změnil se.

První věc, se kterou se mu Paul rozhodl svěřit. Už to nebyl ten stejný chlapec, jako když mezi adepty vstupoval. Všechn ten upřímný zájem o okolní svět, rozvíjející se intelekt, to všechno bylo pryč. Jako by ho někdo vygumoval. Už nebyl *normální*.

Upřímně, Paulova utkvělá představa, že jeden den Milliceus bude vrhat nožem na pohyblivý cíl, a ten druhý se poklidně vrátí ke stavění autodráhy, byla lehce řečeno naivní. Ale v té době se stále držel naděje, že syn se po nějaké době vrátí do normálu.

Až když to trvalo déle, než bylo únosné, obrátil se na Tonyho s prosbou o pomoc. Aby si s chlapcem promluvil a zjistil, co se děje. Aby se mu dostal do hlavy, však je to jeho obor. *Aby ho opravil.* Ta poslední žádost ho měla zarazit už tehdy.

Hlava malého Millicea bylo bezpochyby temné místo. Téměř nemluvil, když ano, odsekával systematicky jednotlivá slova, jako kdyby vůbec nepatřila k sobě. O svých adeptských zkušenostech nechtěl zpočátku hovořit vůbec. Otvíral se jen pomalu, kousek po kousku. Jediná emoce se objevovala jen při zmínce o otci. To mu tvář ztvrdla a objevil se v ní ten stoický výraz. Tony vytušil, že vztahy v rodině zřejmě nebyly zcela ideální ani dříve.

Když se k němu nezvládl dostat skrz otce, zaměřil se na matku. Tehdy už byla mimo obraz, zemřela po těžké nemoci několik měsíců před tím, než se syn stal adeptem. I proto byla volba jeho nového posláním poměrně bizarní, sotva její smrt stačil vstřebat.

Paul to tehdy vysvětlil slovy, že „kluk pořád fňuká a otcí se to nelíbí“. Otcí se nelíbilo mnoho věcí. Richard, patriarcha celého rodu a zakladatel Centra, byl případem sám o sobě. Tony s ním měl tu čest hovořit celkem dvakrát, a i to mu bohatě stačilo k pochopení, kdo doma vládne a odkud se vzaly Paulovy mizerné rodičovské schopnosti.

Rozhovor o matce se pak ukázal jako zásadní. Zpočátku se zdál být slepou uličkou, Milliceus stále dokola odříkával naučené věty, které však ani zdaleka nepřipomínaly jeho vlastní vzpomínky. Ani připomínat nemohly, protože jak Tony zjistil při detailním pátrání v chlapcově hlavě, všechny je převzal od svého otce.

Při tom odhalení si Milliceus s hrůzou uvědomil, že *on sám* si na matku nepamatuje. A nejen na ni. Nedokázal si vybavit jediný okamžik svého života před adeptskou kariérou, o kterém mu předtím neříkal Paul.

Tehdy ho Tony viděl poprvé brečet. Svíjel se na koženém křesle v ordinaci a jeho pláč připomínal kvílení ubíjeného zvířete. Jako by se všechna ta nahromaděná zoufalost drala ven.

Ten den došlo k jakémusi přelomu v jejich pravidelných sezeních. Po tom nečekaném zhroucení Milliceus začal působit mnohem otevřeněji, možná i více dětsky. Získal k Tonymu jakousi důvěru, kterou nemusel předstírat, zřejmě jako k jedinému dospělému ve svém okolí. A na povrch díky tomu začaly vylézat i jiné skutečnosti.

Že už u otce není na prvním místě, pro něj bylo celkem těžké zjištění. Paul si s ním jednoduše nevěděl rady. Dostal zpět rozpracovaného vojáka místo dítěte a kvůli jeho nevyzpytatelnému chování nedokázali najít společnou řeč. Milliceus nyní existoval ne jako syn, ale jako věčná připomínka rozmetaných ambicí.

Paul mu byl schopen zajistit, cokoliv potřeboval – kromě rodičovské lásky. Místo snahy o nápravu se o to víc zahltl prací, aby ho vídal co nejméně. Veškerou pozornost

přesměroval nejen k Centru, ale především k adeptům s nejlepšími výsledky. To jimi se nyní chlubil a vychvaloval jejich schopnosti.

To nešťastné rozhodnutí způsobilo, že se Milliceův pohled na ně začal postupně měnit. Přátelské vyprávění o chvílích s bývalými dětskými kolegy vystřídala silná zášť. Teď je viděl jako nepřátele, vážnou konkurenci. Nesnášel je za to, jak nevědomky ukradli otcovu pozornost, která dříve patřila jemu, že mohli naplno prokázat své schopnosti, zatímco jemu byla ta možnost odepřena a čekal ho jen potupný úklid do bezpečí.

Doma se nedokázal smysluplně zabavit. Začaly mu chybět tréninky, do detailu naplánovaný program a hlavně zbraně. Pociťoval nutkání hodit si nožem, nejlépe na živý cíl a nezřídka si stěžoval na Paulovo rozhodnutí odstranit všechny ostré předměty z dosahu. Ten tuto duchapřítomnost prokázal po jednom sychravém ránu, kdy na verandě našel mrtvého ptáka přišpendleného k zemi svou vlastní sběratelskou dýkou.

A v Milliceovi zatím rostlo ještě něco jiného. Něco, co Tony znal až příliš dobře...

Docházel k němu necelý rok, když Paulovi sdělil, že jeho syn má v sobě vztek. Vztek, který neumí potlačit, se kterým neumí pracovat, a jak nebezpečně by se to celé mohlo vyvinout, kdyby nadále zůstal bez větší odborné pomoci.

Paul to přijal poměrně mdle, s tím, že si musí nejprve promluvit s Richardem na dalším postupu. Domluva to byla dle očekávání velmi plodná, jelikož synovi okamžitě přerušil veškerá další sezení. Dědečkovi se prý nelíbilo, že vnukova oprava trvá tak dlouho.

Následně provedli malou změnu plánu. Vzhledem k Milliceově přetrvávající neschopnosti *normálně* fungovat v běžném kolektivu, mu zajistili plné domácí vzdělávání. Jako bonus dostal i kompletní izolaci od okolního světa a dril trochu jiného rázu, který z něj měl vychovat už ne adepta, ale důstojného nástupce ředitele Centra.

Tony nepatřil k lidem, kteří by se v cizích záležitostech šťourali víc, než bylo nutné, a když prvotní varování nedopadlo na úrodnou půdu, rozhodl se na Paula už dále netlačit a jejich vztah postupně vyšuměl. Cítil ohledně své volby jisté výčitky? Těžko říct, možná tu a tam. A čím delší doba uběhla, tím se stupňovaly. *To dítě potřebovalo pomoc.*

„Škoda, že jste nemohl dorazit o pár dnů dřív, doktore,“ vrátil ho nyní již dospělý Milliceus s neznámým počtem šrámů na duši zpět do reality. „Zrovna se konaly zkoušky. Jsem si *jistý*, že by se vám to líbilo.“

Měl ve zvyku dávat na vybraná slova větší důraz než na ta zbylá.

„Ještě si vzpomínám na popis od vašeho otce. Změnil se jejich princip od té doby?“

Milliceus se s potěšeným úsměvem nadechl k odpovědi. Nebylo mu ale dopřáno ji ani načít.

„Pane, už je tu výtah. Řekl jsem jim –“

Stále přítomný ozbrojený průvodce se zarazil uprostřed věty. V mžiku sekundy se totiž Milliceova tvář přiblížila až těsně k té jeho. I tentokrát měl široce otevřené oči, ale místo zájmu se mu v nich zračilo něco jiného. Něco, co Tony viděl už tehdy. Jeho rty se začaly pohybovat, ale nevycházel z nich žádný zvuk, aspoň zdánlivě. Jediný slyšitelný faktor bylo otevření dveří za jejich zády, odhalující prostor výtahové kabiny.

Muž neznámému sdělení svého nadřízeného zřejmě rozuměl velmi dobře, jelikož se mu pokusil slabě odporovat.

„P-Pane, víte přece –“

„*Zvládneme to sami.*“

To výhružné zasyčení tentokrát slyšel i Tony. Strážce s výrazným polknutím kvapně vyklidil prostor a zacouval až ke zdi. Uvnitř výtahu Tony ještě chvíli sledoval, jak mu cukají koutky úst, než se dveře s tichým svistem zavřely.

Nastalo ticho, které se ve spojení se skoro neslyšným hukotem pohybu výtahové kabiny začalo pozvolna měnit na tísnivé. Tony vyčkával. Milliceův náhlý výbuch vzteku mu radil zatím nezasahovat.

„Promiňte prosím to vyrušení. Někdy jsou vážně otravní. Hlavně když se mnou vyžadují všude chodit.“

Tvář měl opět jako bez mráčku. Jediné, co ještě prozrazovalo mizející zuřivost, byla drobná žilka na pravé straně čela, ale i její pulzování se pomalu dostávalo do klidového stavu.

„Abych se vrátil k vaší předchozí otázce, než jsme byli tak *hrubě* vyrušení, ptal jste se na princip zkoušek, že ano?“ Počkal na Tonyho potvrzení, než pokračoval dál.

„Je vlastně stále stejný. Čtyři zkoušky, jedna za každých pět let. To je taky jediná změna, která proběhla. Dříve bývaly jen tři, pamatujete? Za to může můj otec,“ zašklebil se, až se mu tvář zkřivila do nepříjemné grimasy.

„Původní koncept prodloužil o celých pět let. Adepti od nás dnes tedy odcházejí po dosažení pětadvacátého roku. A složení závěrečné zkoušky, pochopitelně. Zpočátku jsem tomu sám moc nedůvěřoval, jen to zpomalovalo jejich produkci. Pět let přece není týden. Ale dnes uznávám, že to byla jedna z mála otcových změn, která měla logiku. Rozhodně jsou teď schopnější a spolehlivější. Jako při vývoji opravdového stroje. Čím déle si na něm

dáte záležet, tím výkonnější bude.“ Lehkým trhnutím hlavy vyzval Tonyho k dalším otázkám.

„Co se týče cílového využití adeptů, je pořád stejné? Strážci pořádku a osobní ochránci prominentních osob?“

„Ano, to byl koneckonců hlavní záměr už od začátku. A ti nejlepší jsou přednostně vybíráni pro účast na speciálních operacích proti teroristům a jim podobným.“

Letným pohledem švihl po odpočítávání pater, než se znovu naboural do Tonyho osobního prostoru. I tentokrát ztišil hlas, jen vzdálenost jejich tváří nechal větší.

„Další vtipná věc, že? Všechny státy, které jsme znali jako hnízda radikálů, byly srovnané se zemí. Mělo by tedy být logicky po problému. Ale my se přesto stále nejsme schopni zbavit těch několika zbytků, *toho odpadu*, který představují extremističtí primitivové.“

Dveře výtahu se s dalším cuknutím otevřely v cílové destinaci. Milliceus pokračoval v zírání. V očích se mu zračilo jakési očekávání, snad jestli host jeho pohled vydrží. Tony se ho rozhodl nezklamat ani tentokrát.

„V čem se vlastně lišíme od těch před námi? Zlikvidovat teroristy jsme nedokázali ani padesát let po prvním zátahu. A nejen to, pamatujete na tu akci v Sýrii? Když některý z těch pohlavárů usoudil, že shodit na ně narychlo sestrojenou jadernou bombu bude skvělý nápad? Někdo to při výrobě přepískl s plutoniem, další nevychytil správné místo shození, a zmizela skoro půlka Blízkého východu. Ta událost zničila jakoukoliv důvěru ve většinu těžkých zbraní. Proč si to prostě nedokážeme ohlídat?“

Už během jeho předchozí návštěvy se Centrum rozpínalo do vcelku úctyhodných rozměrů, ale se svým nynějším stavem se nemohlo měřit ani zdaleka.

Počet sektorů, díky kterým získalo své jméno, se ustálil prozatím na osmi, označených podle abecedy od A do H. Rozloha komplexu umožňovala jejich existenci jako samostatných institucí nezávisle na sobě.

„Každý z nich má vlastní haly, tréninkové plochy i sociální zařízení. Plus speciálně vyčleněný prostor napříč tím vším, kde se adepti mohou pohybovat bez omezení. I personál zůstává v každém sektoru stále stejný.“ Milliceus si na informacích dával záležet s absolutní přesností.

„Ověřili jsme si, že je pro ně lepší vidět každý den stejné tváře. Pomáhá je to udržovat v klidu a díky eliminaci nadbytečných podnětů jsou schopní se i lépe soustředit.“

Jakožto snad všechny budovy, do kterých široká veřejnost neměla volný přístup, vlastnilo i Centrum svou záhadnou část. V jeho případě jí byla obrovská podzemní laboratoř rozlézající se pod celým komplexem. Vzhledem k informačnímu embargu si nikdo zvenčí nemohl být jistý, kam až se jim během výzkumu podařilo zajít. Mezi lidmi tak kolovalo hojné množství nejrůznějších teorií, od vývoje nových biologických zbraní, což by nebyla zase taková fantasmagorie, až po komunikaci s mimozemskými druhy. Úplně stejně se svého času debatovalo o všech veřejnosti nepřístupných místech, třeba dnes již dávno neexistující Oblasti 51. *Některé věci se zkrátka nemění.*

„Na tu laboratoř jsem obzvlášť hrdý. Chvilí to trvalo, ale zvládli jsme si zde vybudovat soběstačný systém pro vědu a výzkum. Není třeba žádných kontaktů zvenčí.“

Cokoliv se týkalo Centra, přednášel s jistou důležitostí. Tou přehnanou hrdostí se trochu podobal Paulovi a jeho neupřímnému básnění o synových schopnostech.

„Měl byste zájem o návštěvu? Budete tak jeden z mála, moc lidí tam nepouštíme.“

„Přiznám se, že mé znalosti v tomto typu oborů nejsou zrovna rozsáhlé, ale i kdybych byl naprostý analfabet, dá se taková nabídka vůbec odmítnout?“

Milliceus se široce zazubil, čímž odhalil vybělený chrup. Zpočátku se snažil své čelisti příliš neukazovat, ale nyní se už dostatečně osmělil.

„To rád slyším, doktore. Ale musím vás poprosit o trpělivost. Obávám se, že byt' jen krátká návštěva by nám zabrala celý den. Natož opravdu důkladná prohlídka. A když se podívám na čas, *ha*, je krátce po sedmé, dnes už ji nemáme šanci stihnout. Ale pokud mě paměť neklame, zůstáváte zde do zítřka, že? Takže času bude dost, slibuji.“

Po celou dobu návštěvy Tony s nikým jiným nepromluvil. Kromě přirozeného zájmu mu to vrtalo hlavou i z jiného důvodu.

„Pokud se nemýlím, ve vedení Centra se nenacházíte jen vy, je to tak?“ začal s jemným rýpnutím.

Milliceus ho oblažil kyselým úsměvem.

„Byl jsem zvědavý, jestli se nakonec zeptáte,“ začal a hlas se mu nebezpečně zachvěl. „Ale ano, máte pravdu. Jsme tu opravdu *tři*.“ Onu číslovku vyslovil s hlasitým povzdechem.

„Trojka z Centra sektorů. Jsme jako ti hoši ze Západního Memphisu. Jen s tím rozdílem, že my tolik neholdujeme metalu.“

Zprávu, že se na projektu nepodílí sám, přijal Tony s mírným uspokojením. Už přehodnotil svůj prvotní odhad, Milliceus opravdu vykazoval jistou nestabilitu. Proč ale Paul svou prosbu nesměřoval k jeho spolupracovníkům? Jsou s ním v denním kontaktu a jistě zvládnou mnohem lépe odhadnout jeho záměry. Pokud... Ano, pokud nepředstavují z Paulova pohledu ještě větší hrozbu.

„Přiznávám, že z toho nemám zrovna velkou radost, ale zároveň chápu váš zájem seznámit se i s mými kolegy. Běžně bychom vás vítali všichni, ale protože jsem vás pozval výhradně *já*, dovolil jsem si mít vás nějakou dobu jen pro sebe, než vás pustím do jejich spárů.

Jeho slova vzápětí narušilo tiché zabzučení. S otráveným protočením očí stiskl černý bod, který měl upevněný v uchu, a zaposlouchal se. Po chvíli se mu tvář zkřivila do až nenávislného šklebu.

„Bohužel tu přece jen je někdo, komu vás *musím* představit. Pamatujete si ještě na Denzela? Bylo by vtipnější, kdyby ne, ale obávám se, že zrovna *vy* nezapomínáte.“

Denzel, Paulův osobní strážce, organizátor jeho schůzek a chlapec pro všechno v jednom, byl zvláštní patron. V konverzaci se nikdy dvakrát nepřetrhl, existoval spíše jako věrný stín než samostatná osobnost. Tony s ním přímo nikdy nemluvil, byl však dostatečně informován od Millicea, který si na něj během sezení neustále stěžoval. Tony to částečně chápal, Denzel nepatřil mezi osoby, o jejichž společnost člověk stál dobrovolně a jeho výška a děsivá aura v chlapci pochopitelně zpočátku vyvolávaly strach. Později, když se portfolio jeho činností rozšířilo i na hlídání mladého pána, už Milliceovi jen lezl na nervy. Jak se asi jejich vztah mohl vyvíjet ve chvíli jeho absolutní izolace?

Dle Paulových slov z Milliceovy strany panovala silná antipatie a kvůli tomu ho byl Denzel údajně schopen pouze korigovat.

„*Denzel ho zvládne jen usměrňovat, jinak ho neposlechne. K tobě má důvěru.*“

Tony stále nechápal tu naléhavost, do které byla celá zpráva laděna. Vyčkával na další projevy.

Zastavili před dalšími posuvnými dveřmi s kovovým rámem, jakých dnes minuli už celé tucty. Milliceus vytáhl z kapsy saka plastovou kartu a projel ji čtečkou na zdi. Uvnitř se skrývala patrně ta největší kontrolní místnost, jakou kdy Tony viděl. Připomínala záběry ještě ze starých středisek NASA. I zde se nacházela hromada monitorů, počítačů a neustále blikajících přístrojů, které obsluhovali pracovníci v bílých košilích. Díky menšímu přítmí si oči dokázaly rychle přivyknout. Další skenování prostoru narušila mužská silueta, která se ze stínu zjevila v zorném poli. Jeho pravděpodobnou totožnost prozradilo Milliceovo podrážděné zamlaskání.

„No, tak Denzela už nejspíš znáte, že, doktore?“

Stačil letmý pohled k ujištění, že Denzel se za ta léta se nezměnil ani trošku. S výjimkou pár šedivých vlasů se mohlo zdát, že snad ani nezestárl. Stejně kostěné brýle, stejný apatický pohled, v kterém bylo takřka nemožné číst jakoukoliv emoci. Na Tonyho přítomnost zareagoval jen pomalým mrknutím.

„Tak hádám, že seznámení máte za sebou,“ ušklíbl se Milliceus jedovatě. Věděl, že hostova pozornost není v tuto chvíli určena jen jemu, a viditelně ho to sžíralo. Krátce si odkašlal ve snaze ji opět přesměrovat na sebe.

„Doslova jsem ho po otci zdědil,“ poznamenal, přičemž Denzelovi nevěnoval sebemenší pohled. „Je z něj takové věčné břemeno. Vždycky se chová, jako kdyby všechno věděl. Nedokážete si ani představit, jak *moc* dovede být otravný.“

Denzel na něj hleděl pohledem rodiče, jehož dítě sice přinese z důležitého testu špatnou známku, ale on už dávno rezignoval na to, že z potomka bude raketový inženýr.

„Pane, moje *otavnost* se skrývá jen v neustálých připomínkách, že chodit ven bez větší ochrany je ve vašem případě jasný hazard se životem. To byste měl už nejen vědět, ale především se podle toho začít konečně i řídit.“

Jeho hlas postrádal nejen jakékoliv emoce, ale i energii. Millicea jeho flegmaticnost zjevně dráždila. Z oné výtky mu dokonce zacukalo v oku, což u něj Tony neviděl ani v dětském věku. Ta neustálá kontrola někoho dalšího ho zjevně ponižovala.

„Přestaň se laskavě chovat, jako kdybych byl z cukru a měl se každou chvíli roztéct. Je to únavné. Celá ta tvoje snaha dělat mi neustále chůvu je únavná.“

„Jen ctím poslední úkol od vašeho otce, což víte velmi dobře. *Mám se o vás postarat.*“

Tony měl pocit, že v poslední větě skrývá něco víc. Milliceovi se z hrdla vydral zvuk podobný zavrčení.

„*Postarat,*“ procedil mezi zuby. „*Postarat, ne omezovat!*“

Nedokázal udržet hlas v diskrétní tónině, což přilákalo pohledy nejbližší sedících pracovníků. Z jejich tváří bylo patrné, že se nejedná o nic nezvyklého, odrážela se v nich spíš zvědavost než obavy.

Milliceus zmateně zamrkal kolem sebe, snad ve snaze najít opěrný bod, a na čele mu opět vyskočila pulzující žilka. Vypadal jako zvíře zahnané do kouta.

Tony z přítomných pracovníků pociťoval zvláštní očekávání, snad jako by se ani nemohli dočkat, jaké scény se dočkají tentokrát. Zlomyslná radost nad smůlou neoblíbeného jedince v kolektivu.

Tony neměl ve zvyku, už kvůli profesi, kterou se rozhodl vykonávat, nechávat druhé propadat zoufalství, a Millicea se navíc Paul nezdráhal označit za časovanou bombu. Na výbuch momentálně zvědavý nebyl. Natáhl paži a lehce mu dlaní spočinul na rameni.

Mladý muž z náhlého kontaktu nejprve ucukl jako po zásahu proudem. Stejně jako během prvních sezení, i teď se mu v očích odrážela hrůza i vztek, a vědomí z neexistující podpory okolí. Když se mu pohled konečně trochu ustálil, objevila se v něm i obava. Snad čekal, že i u Tonyho ho navzdory jejich společné minulosti bude čekat nezájem, nebo dokonce pohrdání. Ta zkušenost ho zjevně provázela po celý život a vryla se mu do tváře jako cejch.

Když však neobjevil žádnou negativní emoci, bolest vystřídal údiv a vzápětí nepopsatelná úleva. Hlasitě vydechl nahromaděný vzduch a vzápětí se mu tělo zbortilo do sebe. Od podobně zhroucené neživé loutky bez vodiče ho odlišoval jen propadlý hrudník, zdvíhající se pomalu v důsledku hlubokých nádechů.

Tony čekal. Chvilí čekal i Denzel, než s bezbarvým pohledem provedl drobný úklon, jako kdyby přijal další rozkaz a vzdálil se do tmy. Okolní zvědavé obličeje se s vidinou zrušené zábavy zklamaně otočily zpět ke své práci. Když Milliceus konečně zvedl hlavu a narovnal se, jeho tvář se zdála v rámci možností zase bezstarostná.

„Vidíte, doktore, a to zažívám denně. On si v tom doslova *lebedí*, neustále mě vytáčet.“

„Nejvíc vás stejně zajímají naši adepti, nemám pravdu?“ nadhodil Milliceus během procházení kontrolní místnosti.

„To přiznávám. Kromě vás jsem s žádným jiným do styku nepřišel.“

Milliceovi na moment zasvítilo v očích.

„A nechcete se na ně podívat? Vidět je v akci?“

„Myslíte přímo teď?“

„Samozřejmě. Musím vám přece nějak vynahradit tu laboratoř, na tu jsem vás nalákal dost. A když už se dnes nepodíváte do ní, můžete se aspoň pokochat našimi *svěřenci*. Máme štěstí, v sektoru G zrovna probíhá trénink. Půjdeme?“

„Vzhledem k tomu, kolik jich sem přichází každý rok... To nejsou *normální* děti, že?“

„Samozřejmě, že ne. Všichni pocházejí ze zkumavky. Z hlediska efektivity je takový způsob mnohem lepší, a hlavně rychlejší. Chcete znát podrobnosti?“

„Pokud vám to nebude dělat problém?“

Znatelně se rozzářil.

„S radostí. Tedy, ta zásadní věc, oplodnění, se vždy provádí z velmi pečlivě vybraných *surovin*. Naše banka uchovává statisíce zmražených vzorků vajíček a spermií, které byly v průběhu let odebrány pouze dobrovolníkům bez jakýchkoli fyzických nebo mentálních defektů. Ani tak se nedají zcela vyloučit možné vady, takže pokud dotyčné embryo při testech vykazuje jakoukoliv anomálii, zbavíme se ho. A jelikož se ještě nejedná o plod, nikdo nám nemůže předhazovat, jak je to neetické.“

„Následně je odnosi náhradní matky, předpokládám.“

„Věřil byste, že je o tu roli velký zájem? Hádám, že především kvůli tomu tučnému finančnímu bonusu. Rozhodně se ale nejedná o nějaký lehký přivýdělek. Všechny ženy si pečlivě vybíráme a kromě nezávadného profilu musí dodržovat přísný režim, během těhotenství i mimo něj, aby se maximální snahou předešlo tomu stále existujícímu riziku, že porodí dítě s nějakou odchylkou. Ale pokud vše proběhne podle plánu, mohou naši budoucí adepti zamířit rovnou do opět pečlivě vybraných startovacích rodin. S nimi stráví svých prvních pět let života.“

Do nadšeného pohledu se mu vrátila střízlivost.

„Pokud chcete znát můj názor, celá tahle předehra je za mě až příliš zdlouhavá. Prý, aby si aspoň na chvíli užili dětství, jako kdyby jim to snad v budoucnu k něčemu bylo. Ale za to může otec. S tou svou náhlou humánností se doslova urval ze řetězu. Kompletně zrušil systém využívání opravdových lidí a zavedl místo nich jedince ze zkumavky, což z hlediska efektivity samozřejmě schvaluji. Ale pak si vymyslel i tyhle náhradní rodiny. Až bych snad věřil, že měl kvůli tomu debaklu se mnou výčitky svědomí, kdyby ze sebe tohle všechno nevychrtil hned po dědečkově smrti. Hrozný slaboch.“

Tony dokázal pochopit Milliceovu nevraživost, ale stejně tak si byl vědom i Richardových schopností s druhými manipulovat. Paul měl bohužel slabou vůli a nedokázal se mu nějak vzepřít. Ačkoliv to sám nikdy nepřiznal, ani nápad s Milliceovým začleněním do programu pravděpodobně nevzešel z jeho hlavy. Následná snaha praktiky Centra nějak polidštit, ale zároveň zachovat systém, byla jakousi zoufalým pokusem o nápravu. Uměle vytvořené děti, sice budou při výcviku trpět stejně jako jejich předchůdci, ale aspoň jim to nedojde, protože nic jiného během života nepoznají. A ten pětiletý odpočinek ve startovacích rodinách měl Paulovi zřejmě sloužit jako částečné ospravedlnění jeho konání. Zajištění

alespoň krátkého zážitku z opravdového dětství možná znělo šlechetně. Jde však vyrůstat bez pocitu lásky a navazování pout? A dá se tomu vůbec říkat dětství?

Výtah konečně zastavil v cílovém patře. Milliceus protentokrát naštěstí neměl připravenou žádnou důvěrnou zповěď, a velmi energickým tempem ihned vykročil ven. Zdálo se, že se na představení svých svěřenců těší.

V chodbě se po stranách začala objevovat zkosená okna s výhledem na obrovské haly, teď už částečně utopené ve tmě. Tony neměl příliš možností prostory zkoumat důkladněji, Milliceus se navzdory každému jeho zpomalení vzdaloval dlouhými kroky.

„Naprosto chápu váš zájem prohlédnout si interiéry sektorů,“ volal na něj přes rameno.

„Ale přísahám, že zítra na ně bude času dost. Teď bych se vám opravdu rád pochlubil jejich výkony v přímém přenosu. Tak rychle, prosím, za chvíli budou končit.“

Krátká večerní rozcvička skončila po necelých dvou minutách, kdy se Milliceus konečně zastavil před dalším zkoseným oknem, vedoucím do jasně osvětleného prostoru.

„Výborně, ještě jsme to stihli!“ zatleskal spokojeně. „Tak prosím, podívejte se.“

Tonymu se naskytl pohled na obrovskou halu, která svým vzhledem mohla bezproblémově suplovat školní tělocvičnu, ačkoliv velikostí ji přesahovala minimálně trojnásobně. Po celé ploše betonového povrchu byly bílou barvou vyznačené úzké obdélníky. V nich se pohybovaly drobné postavy. Přistoupil ke sklu blíž.

Počkat... Tohle že jsou opravdu ti slavní adepti?

Tony se v této chvíli nemohl zcela spolehnout na svůj odhad, i vzhledem k tomu, jak daleko byly postavy od okna. Něco se mu nezdálo.

Po hale se totiž místo mladých lidí pohybovali na první pohled maximálně raní adolescenti, čemuž nasvědčovala i nulová přítomnost jakýchkoli fyzických změn, která by je výrazněji odlišovala od dětí. Na jednu stranu překvapení nebylo na místě. Tony *samozřejmě* počítal s tím, že výcvik probíhá ihned od útlého věku. Veřejnost si toho byla celkově vědoma, i když je v jeho průběhu nikdo neviděl. Až během absolvování závěrečného výcviku médií většinou proběhlo krátké představení těch nejúspěšnějších. Když je měl nyní možnost vidět v tak nízkém věku na vlastní oči, nemohl se ubránit jisté fascinaci.

Každý měl před sebou, ve vzdálenosti zhruba dvou metrů, figurínu lidského vzezření, a pomocí řady nožů, vyrovnaných na stojanu vedle, se ji snažili zasáhnout. Mezi nimi si Tony všiml procházet několik prokazatelně dospělých osob, zjevně supervizorů.

„Oh, tenhle trénink je celkem *primitivní*,“ ozval se Milliceus zklamaně a nakrčil nos. „Ale je večer, to se nikdy nevěnují ničemu zajímavému. Nebude vás takovéhle hraní příliš nudit?“

Tony si v jeho tváři povšiml jistého nadšení, skrývaného za masku lhovosti a pobaveně zavrtěl hlavou.

Navzdory nízkému věku se už teď každé z dětí chovalo jako naprostý profesionál. Jejich vrhy byly přesné, vedené úspornými pohyby, ale zato velkou silou. Za celou dobu se mu podařilo napočítat jen dva případy, kdy nůž svůj cíl minul.

„Tohle vrhání nožem je jedním ze základních útoků, a dokonce možná i první, který se učí,“ přispěl Milliceus novým výkladem. „Samozřejmě, že střelba by byla poutavější. Ale to omezení zbraní... Naprosto chápu zákaz pro veřejnost, ale proč se to vztahuje i na instituce jako jsme my? Vláda je v jeho dodržování dost otravná, hlídá, kdy a kolik munice použijeme, pravidelně musíme vykazovat její spotřebu a každé vybočení z plánu je třeba složitě vysvětlovat. Střílení mimo předem nahlášený termín znamená buzeraci na několik týdnů.“

Milliceus si všiml jeho zájmu a naklonil se k němu.

„Je to vtipné, jak stále vypadají jako děti, že? A přitom už je z nich skoro hotový produkt.“
„Skoro?“

Nad jeho překvapením se zazubil.

„No ano, věřte nebo ne, ti všichni, které tu právě vidíte, úspěšně složili dvacetiletou zkoušku. Takže před sebou mají posledních pět let, a když se jim podaří uspět i v té závěrečné, budeme se s nimi moci rozloučit.“

Skoro hotový produkt.

Tonyho mysl se pokoušela zpracovat tu těžko pochopitelnou informaci. Všichni tihle adepti, kteří nevypadali na víc jak *dvanáct* let, jsou už dva roky plnoletí.

Samozřejmě, z vědeckého hlediska nešlo o nic až tak nemožného. V poslední době se na veřejnosti začalo mluvit o vývoji nejrůznějších druhů hormonů, které jsou údajně schopné částečně zpomalit stárnutí. Ve zdejší laboratoři navíc mohou být ve výzkumu už mnohem dál. Jak je ale zvládnou v průběhu těch pěti vrátit zase na stejnou úroveň odpovídající jejich věku? Nějaké radikální stárnutí by bylo samozřejmě možné. Jak ale na tyhle nepřirozené změny reaguje fungování jejich těla?

Tony zamyšleně sledoval, jak *malí* adepti mezitím skončili a pomalu se trousili ven ze dveří na opačné straně od skla.

„Jsou kouzelní, že? Nechcete k nim zajít na návštěvu. Ještě máme chvíli čas, než budou odvedeni do sprch.“

„Myslíte přímo k nim?“

„Ano, na jejich *základnu*, jak tomu říkáme. Je to jen místo, kde spí a tráví čas odpočinku.“
Na tváři se mu rozehrál další úsměv. Tentokrát ale působil opravdu upřímně.

„Jste velmi laskav, ale nikdy mě přece neviděli, jsem pro ně cizí. Neříkal jste, že nové podněty jim zabraňují zůstat v klidu?“

Milliceus velkoryse mávl rukou.

„Oh, žádný strach, jednou za čas jim to opravdu neuškodí. Nejste zdaleka první, už řada návštěv o ně projevila zájem. Jen malé upozornění, dost možná se budou chovat poněkud... *Nevhodně*. Každá nová tvář u nich vyvolává až extrémní nadšení. Většinou nejsou schopní se moc ovládat a je jedno, o jaký jde ročník. Mají tendenci být až *otravní*. Nevadí vám to?“

Tony seděl na židli uprostřed rozlehlé místnosti plné lůžek, která připomínala spíš ložnici ve starých sirotčincích, i strohostí zařízení. Neměl ale příliš možností zabývat se detaily interiéru.

Ty děti, ne *děti*, *adepti*, se na něj sesypali jako kobyly. Neustálé připomínání sám sobě, že všichni přítomní už překročili práh dospělosti, bylo čím dál tím těžší.

Nejenže totiž jako děti vypadali. *Oni se tak i chovali*.

Jeho příchod a krátké představení okamžitě uvítali s nezdolným nadšením. Supervizor, který zde hlídal, je byl nucen poměrně dlouhou dobu výrazně krotit, než ho konečně nechali zaujmout místo a poslušně se rozsadili kolem něj. Vzorné chování jim však vydrželo jen pár sekund, a už ho celí natěšení a zvědaví doslova bombardovali smršť otázek, na které ani nestačil odpovídat.

„Viděl jste nás trénovat? A viděl jste taky, kolikrát jsem se trefil rovnou do srdce?“

„Vy jste opravdový doktor? A myslíte, že když někoho zasáhnu takhle do krku, eliminuju ho hned?“

„Víte, že dokážu vrhnout tři nože najednou? Umíte to taky?“

Nakonec neodolal, v souvislosti s tématem se *musel* pochlubit s čepelí, kterou u sebe byl zvyklý nosit už od mládí. Podobně jako mnoho jiných, i on volil jediný možný způsob obrany, který byl veřejnosti povolený.

Zbraň se setkala s nevídaným úspěchem. Tony s úsměvem sledoval, jak jeden z chlapců velmi zkušeným hmatem zkoumal ostří.

„Ten je super. Ale měl byste si ho trochu nabrousit. Takhle se nezabodne správně.“

„A je moc velký,“ přidalo se děvče s kudrnatými vlasy. „Špatně se bude schovávat, když potřebujete být nenápadný.“

„A taky je dost těžký,“ dodalo další děvče, tentokrát světlovlasé.

Tony nad zdrcující kritikou, kterou jeho zbraň obdržela, jen pobaveně vrtěl hlavou. Chovali se jako naprostí odborníci, nuž v jejich rukách působil jako naprosto přirozená věc.

„Co byste mi poradili? Vyhodit a pořídit nový?“ ptal se jich s úsměvem. Váhová expertka zamýšleně zavrtěla hlavou.

„To ne. Nějaká zbraň je totiž vždycky lepší než žádná.“

„A může můj nuž dostat i nějakou pochvalu, ať se necítí tak zdrceně?“

Adepti se nad jeho slovy zahihňali tím jedinečně dětským způsobem.

„Dobře se drží,“ začal první chlapec, zatímco čepel obracel v ruku. „Rukojeť nebude klouzat –“

„Je ideální na boj na blízko,“ skočil do toho někdo další.

„A má hezké pouzdro,“ dokončila výpočet kladných vlastností váhová odbornice spokojeně.

„Chápu,“ odpovídal Tony se vši vážností, ačkoliv mu cukaly koutky. „K čemu by mi bylo pouzdro bez nože.“

Toho vlezlého přesvědčení, že má před sebou děti v období ještě před vypuknutím puberty, se nedokázal zbavit. Odpovíдалo tomu všechno. Dětsky jednoduchý slovník, vzhled i chování. Na jednu stranu mu to až tolik nevadilo.

Tony měl děti rád. Měly v sobě jisté kouzlo, kdy dokázaly být stejně bolestně upřímné jako velkorysá a nedělaly rozdíly mezi příslušníky ras nebo tříd. Neuměly se sice zbavit výrazné naivity, ale zároveň zůstávaly zvědavé a dychtivé objevovat svět. A stále si zachovávaly jednu zásadní vlastnost. *Nevinnost.*

Dětství bylo něco jako předstupeň všech těch špatných věcí, které se začaly plíživě objevovat v průběhu dospívání. Později se staly dalšími z řad zkorumpovaných dospělých, jejichž duše postupně s každým dalším hříchem víc a víc *hníla.*

Jako děti byly stále listem nepopsaného papíru, kdy se učily a nasávaly vjemy kolem sebe jako houba. Dokud je okolní svět navždy nezkaží.

Na stranu druhou mu to celé přišlo extrémně bizarní. Už kvůli tomu, že tak smýšlel o jedincích, kteří byli už hodnou chvílí dospělí. Jejich zkušené hodnocení zbraní a líčení boje působilo v kontrastu s mladistvou tváří částečně až vtipně, asi jako když se dítě snaží ohromit dospělého načtenými informacemi, kterým nerozumí. Tihle adepti však svým slovům rozuměli velmi dobře. A o to víc šíleně to celé vypadalo.

Když Milliceus po uplynutí neznámé doby vstoupil do kruhu, Tony by si ho skoro nevšiml. Adepti však v jeho přítomnosti ihned nápadně ztichli. Co nejrychleji se odsouvali z dosahu, aby na něj mohli z povzdálí hledět s nábožnou bázňí v očích.

„Velmi se omlouvám, že vám ruším tak skvělou zábavu, doktore, ale právě jsem dostal zprávu. Naše večere je připravena.“

Tony se dotěrných myšlenek nedokázal zbavit ani při jídle. Z jakého důvodu adepti zůstávají uvěznění v tělech a myslích dítěte? Je to kvůli tomu, aby je mohli snadněji ovládat? Aby si stále zachovali tu dětskou naivitu, nezačali zpochybňovat smysl svého poslání a bouřit se?

Z druhé strany stolu se ozvalo zavržení židle. Milliceus zůstával po celou dobu večere až podezřele potichu, a nyní se zjevně pokusil upoutat hostovu pozornost.

„Promiňte za vyrušení během jídla,“ začal. „Smím se ale zeptat, co byl váš hlavní důvod v přijetí mého pozvání sem?“ Očima zůstal přilepený k talíři a nožem po něm naháněl kus masa. Tonymu na mysl jako první vytanul Paulův vzkaz. *No, tak přesně tohle říct rozhodně nemůže.*

„Určitě zvědavost. Zajímalo mě, jak se Centrum po všech těch letech, kdy mě sem vzal váš otec, změnilo.“

Při zmínce o Paulovi jeho synovi přeběhl přes tvář stín.

„A samozřejmě i zvědavost týkající se vás. Jak si teď vedete, zda jste na tom lépe...“

Milliceus se okamžitě rozzářil.

„Tedy, opravdu jsem to byl i já? To je, hehe, jak to říct... Milé? Ano, velmi milé, děkuji.“

Prudce zrudl a odtáhl se ze skromného nasvícení dál do tmy. Blažený úsměv ho však neopouštěl. Nějakou dobu bylo zase slyšet jen cinkání příborů o talíře, než se tentokrát ozval Tony.

„Jestli dovolíte, rád bych vám položil tu samou otázku. Co bylo důvodem vašeho pozvání?“

Milliceus vytřeštil oči a opět zrudl. Zjevně ho dotaz zastihl nepřipraveného.

„Ehm, tedy... Tedy, opravdu tohle rozhodnutí působí tak zvláště?“

„To samozřejmě ne. Jen jsem přemýšlel, co vás vedlo k obnovení kontaktu? Jak jistě víte, vztah s vaším otcem ochladl už dávno a vy vůči mně nemáte žádné závazky.“

Milliceus prudce zvedl hlavu.

„To si rozhodně nemyslím, ta pravidelná setkávání –“

„Byla naprosto běžná. Stal jste se mým pacientem, měl jsem k vám stejnou povinnost jako ke všem ostatním.“

Po těch slovech Milliceus viditelně zvadl. Rychle zamrkal a zrakem spadl kamsi pod stůl. To zklamání, snad z toho, že pro Tonyho nebyl někým speciálním, z něj vyřazovalo obzvlášť silně. Po chvíli našel ztracenou řeč.

„Tedy, ten skutečný důvod... Chtěl jsem ho oznámit během večere, jako něco slavnostního, ale když už jste mě takhle předběhl... Asi bude lepší to říct rovnou a zbytečně kolem toho nekroužit. Ehm...“

Navzdory svým slovům se znovu zasekl. Tony trpělivě vyčkával, zatímco Milliceus zřejmě bojoval sám se sebou. Náhle se prudce vymrštil.

„Vzhledem k vaší práci a tomu, že jste expertem ve svém oboru, čehož si velmi vážíme, bych si dovolil nabídnout vám možnost spolupráce zde v Centru.“

Vychrlil to ze sebe jako by ho tlačil čas, načež se zhroutil zpět na židli. Tentokrát to byl Tony, kdo překvapeně zamrkal.

„Myslíte tím pracovat tady?“

„Ano, přesně tak!“ V Milliceových očích byla znát jistá úleva. „Jako odborník přes lidskou psychiku byste byl velmi ceněným přínosem celému projektu.“

Pracovat v Centru sektorů byla činnost, která Tonymu nepřišla na mysl ani v těch nejzazších chvílích. Samozřejmě, způsob fungování programu ho zajímal a zároveň by tak vyhověl Paulově prosbě na syna dohlédnout. Jednalo se ale o něco, na čem by se chtěl podílet. Rozhodně ne.

Pokud by o této možnosti někdy přemýšlel, dnešek ho utvrdil o opaku.

„Velmi si vážím vaší nabídky,“ začal pozvolna a všiml si, jak nadšení v Milliceových očích roste. Částečně mu vadilo, že dnes se toho zklamání dočká. „Ale bohužel musím odmítnout.“

Milliceův nadšený výraz okamžitě spadl. Působilo to až komicky, s jakou rychlostí se mu vzhled tváře proměnil.

„Ale, uh... Řekl jste to tak najednou, tak přesvědčeně... Vy... Nechcete si vzít nějaký čas na rozmyšlenou, na důkladné zvážení?“

„Není třeba. Opravdu, tohle mé stanovisko se nezmění. Ostatně, ani si nemyslím, že bych se do Centra hodil.“

„Ale... Ale vy, se svými zkušenostmi a praxí... Kdo jiný, když ne právě vy, by přece dokázal ocenit Centrum se všemi jeho aspekty?“

Tony mu v jeho zoufalství věnoval shovívavý úsměv.

„Zase si myslím, že mě nadhodnocujete. Ani zdaleka nejsem takový odborník, jak věříte. A pak, setrvávat kvůli práci trvale na jednom místě, to není nic pro mě. Lépe se cítím při neustálém cestování. Časté změny, když jsou plánované, mi dělají dobře.“

Chvilí se rozprostřelo naprosté ticho. Milliceus krátce zatřepal prsty a zdálo se, že opět trochu ožil.

„Ah, takže ten hlavní důvod není, že byste s námi nesouhlasil. Jen tu není vhodné prostředí, je to tak?“

Samozřejmě, že s fungováním Centra příliš nesouhlasil. Ta skoro až strojová výroba nových adeptů a nepřirozené postupy ve snaze je z neznámých důvodů udržet v těle dítěte... To mu nebylo zrovna dvakrát po chuti. Zároveň však viděl Milliceovo zoufalství, kdy se tvářil jako by právě ztratil smysl života... Proč tak moc stojí o jeho přítomnost?

„Ano, dá se to tak říct.“

Milliceus třesoucíma se rukama opět uchopil příbor a nabodl na vidličku kousek masa, než ho poněkud prudčeji odložil.

„Tedy,“ začal znovu a přes tvář mu přeběhl záblesk nejistoty. „Možná vám to bude připadat zvláštní, ale já... Ve vaší přítomnosti se pořád cítím *mimořádně* uvolněně. Úplně jako tehdy a... No, už je to velmi dlouho, co jsem měl z někoho tak příjemný pocit.“ Ztěžka polkl a nervózně se klepající ruce spojil dohromady.

„Opravdu tyhle věci neříkám jen tak, jen pro vaši potěchu. Chci říct, *ehm*... Totiž, abyste rozuměl, co tím chci říct, je-“

Dveře se rozlétly s takovou razancí, že za doprovodu tupé rány narazily z druhé strany do zdi. Dovnitř kromě prudkého světla vtrhl mladý muž, zřejmě člen stráže, s tváří bledou obavami. Namáhavě dýchal, zjevně celou cestu běžel.

„Pane, velice se omlouvám –“

„Co je zase?!“

Milliceův hlas se chvěl vztekem. Ani stopa po předchozím zoufalství či nervozitě, jen nefalšovaná zuřivost, kterou se ani nesnažil skrývat. Tony si všiml, jak očima zašilhal po

příborovém noži. Mohl jen doufat, že jeho reflexy jsou stále natolik rychlé, aby zvládl zamezit možnému vrhu po tom nebohém poslovi.

„Nejdřív jsme vás nechtěli obtěžovat, ale... Vyskytly se jistě, jak to říct... Potíže. V sektoru G. Asi-asi byste o nich měl vědět –“

„Tak je vyřešte tam. Nebo mi dejte vědět přes vysílačku, *proč lezeš sem?*“

Muž pod tím nenávistným pohledem ucouvl. Vzápětí se mu však v očích objevil náznak vzdoru.

„Je to dost naléhavé, pane. Myslíme, že byste to měl vidět na vlastní oči.“

Základna sektoru G vypadala jako místo činu po řádění zvláště brutálního vraha. Celý prostor byl prostoupen zvláště těžkým nasládlým pachem, jehož původ Tony bezpečně poznal. *Krev*.

Kromě rudých stříkanců na zdi se nacházela v různém množství i na podlaze. Tu pár kapek, tu menší louže, už částečně rozmáznutá, jak po ní zřejmě někdo uklouzl, tu rozličné krvavé otisky podrážek. Na jedné z nejbližších postelí leželo nehybné tělo černovlasého chlapce. Jedna část tváře byla pokryta jakousi červenou směsí, z té druhé čnělo ven obnažené svalstvo spolu s prázdným očním důlkem. V hrdle měl kromě blíže nespecifikované rány zaražený i jakýsi předmět, zřejmě tužku. Jeho prsty byly zkroucené v posmrtné křeči, u dvou chyběly na prvních člancích kusy kůže.

V prostřední uličce mezi lůžky, teď narychlo odsunutými všude možné, ležela na zemi dvojice dívek. Jednu, která měla krk vyvrácený do nepřirozené pozice a krvavé škrábance na tváři, Tony poznal. Mluvil s ní během večerní návštěvy, ta s kudrnatými vlasy, která jeho nůž považovala za příliš velký. Její dříve zvědavé oči teď zíraly strnule kamsi pod postel a skrz potrhané rty vykukovala ven spodní řada zubů.

Druhé děvče, černovlasé, mělo ruce i tvář pokryté zaschlou krví a na rozdíl od své kolegyně se zdálo živé až moc. Na zádech jí klečela dvojice chlapců a společnými silami ji doslova špendlili k podlaze. Navzdory zjevné snaze tak konali dost zdrženlivě, čemuž nasvědčovaly i zmatené výrazy zračící se jim ve tvářích. Jednomu z nich z předloktí vystupovala viditelná hluboká rána, jejíž vzhled jasně kopíroval otisk lidské čelisti.

Celou scénu dokreslovaly až nelidsky vrčivé zvuky, které se dívce draly z hrdla. Zněla jako vzteklé zvíře a se stejně zvířecím způsobem cenila a cvakala zuby kolem sebe ve snaze se do něčeho znovu zakousnout.

Nezavřela ústa ani v krátkých pauzách, kdy potřebovala popadnout dech, který se postupně stával namáhavým a krátkým, až přešel do chrčení. Během toho celého se jí po bradě neustále řinuly potoky slin, ze kterých se formovala bílá pěna.

Ostatní adeпти postávali kolem v bezpečné vzdálenosti, oproti dřívějšímu dojmu zaražení až vyděšení, a nervózně po sobě pokukovali. Všichni měli na sobě stejná černá pyžama, vypadali jako spolek judistů během tréninku. Někteří je měli natržená, dalším se do nich vpíjely s obtížemi rozeznatelné tmavé skvrny.

Celé zátiší doplňovala čtveřice strážů. Tyčili se nad tím vrčícím dítětem, které už dávno dítě nebylo, a hlavněmi zbraní mu mířili přímo na hlavu. Zatím napjatě vyčkávali. Tonymu okamžitě vytanul na mysl zákaz používání zbraní mimo nahlášené termíny. Jestlipak by se tohle dalo z pohledu vlády kvalifikovat jako mimořádná událost?

Celá scéna mu přišla naprosto bizarní. Dost možná nejbizarnější, jaké kdy byl svědkem. Působila tak nepřirozeně, tak abstraktně, že připomínala výjevy ze starých renesančních obrazů. *Jen zvětšit a zavěsit na stěnu.*

„Co to *sakra* je?“

Milliceus se konečně vrátil zpět do reality po prvotním šoku. Jeho hlas se nacházel nebezpečně nízko.

Přítomní strážci si vyměnili nejisté pohledy. Nikomu se zjevně nechtělo do vysvětlování situace. Konečně se muž, který sehrál roli posla, osmělil jako první.

„Zatím... Zatím nevíme, pane. Dostali jsme upozornění teprve před chvílí. Podle svědectví se adept číslo 436 začal chovat divně. Posléze dokonce na ostatní zaútočil. Jak vidíte, dokázali ho zpacifikovat ještě dřív, než jsme dorazili. Číslo 458 a 418 byla eliminována, čísla 426 a 413 utrpěla vážná zranění. Teď jsou na ošetřovně.“

Chtěl mluvit dál, ale Milliceus se od něj prudce odvrátil.

„Takže nevíte,“ procedil mezi zuby, přičemž zcela vypustil informaci o mrtvých a zraněných. Pokusil se o hluboký nádech, ale z pachu krve se mu okamžitě zkroutila tvář znechucením. „Chcete mi říct, že *tomu* najednou přepnulo, začalo to tady běhat po čtyřech a hryzat do všeho, co se hýbe?“

Mluvil o postiženém děvčeti jako o neživé věci, něčem podřadném, navíc s výrazným despektem v hlase. Tvořilo to zajímavý kontrast s jeho dřívějšími slovy chvály. Ta zášť vůči adeptům viditelně stále nezmizela.

„Ty!“ ukázal na zraněného chlapce klečícího dívce na zádech. „Jak se to stalo?“ Dotázaný viditelně zbledl a zřejmě to nebylo jen ztrátou krve.

„Uhm, my... My opravdu nevíme, pane. Chvíli spala, ale pak začala vrčet a —“

Dívka pod ním sebou náhle začala prudce zmítat ve snaze se vymanit ze sevření. Vrčení se změnilo až v řev. Pokus o osvobození pohotově utnul jeden ze členů stráže, když ji s rozmachem kopl těžkou botou do hlavy.

Milliceus to celé znechuceně sledoval.

„Nikdo nic neví. Samozřejmě. To už můžu rovnou mluvit do zdi. Neschopní, všichni jste *neschopní*.“

Z chování jeho i přítomných pracovníků bylo zjevné, že tady je hierarchie naprosto odlišná. Nad běžnými zaměstnanci, a hlavně adepty, viditelně cítil výraznou převahu. Za tu dobu zřejmě získal dostatečnou jistotu, že tito se na něj hledět spatra, tak jako jejich výše postavení kolegové, neodváží.

V jejich přítomnosti si tak mohl dovolit projevit i větší dávku emocí, bez obav z posměšků. Když ze sebe totiž po nepříliš úspěšném honu na informace vydal frustrované zakňučení a oběma rukama si stiskl kořen nosu, nikdo ani nehlesl. Snaha udržet si tvář byla pryč, nahradilo ji nefalšované zoufalství, mnohem silnější, než předvedl během večere. Model tiché agónie narušovalo jen tlumené chrčení.

Tony celý akt před sebou sledoval s mimořádným zájmem. Nesnížila ho ani vážnost situace. *Něco se dělo*.

Milliceus náhle zachytil jeho pohled. Vytřeštil oči, jako by mu až teď došlo, že není v přítomnosti jen svých nohsledů a na okamžik ztuhl. Vzápětí se prudce narovnal a zatřepal celým tělem jako pes.

„Pane, co s ní máme udělat?“ odvážil se posel navázat na svůj dřívější monolog.

„Co asi. Uspat a odvézt do laboratoře. Chci vědět, co za svinstvo v sobě má.“

Ne každý den se psychiatrovi naskytne příležitost vidět svého bývalého pacienta projevit takovou škálu emocí, navíc za relativně krátkou chvíli. Tony si v tomto ohledu rozhodně nemohl stěžovat. Co by jinak trvalo i desítky sezení, dnes obdržel naráz v jednom balení. Pro účely analýzy zkrátka ideální.

Na druhou stranu se mu konečně odhalil důvod Paulova znepokojení. Milliceus se navzdory počátečnímu chování opravdu nenacházel ve zrovna nejstabilnější psychické kondici. Byl sice lepší ve skrývání jistých pocitů, ale většina problémových faktorů, které si s sebou nesl už od dětství, nezmizela. Naopak se mnohdy projevovaly mnohem silněji. Včetně toho vzteku. *Hlavně toho vzteku*.

„Velice se omlouvám za tuhle nemilou událost, doktore. Prosím, nedovolte, aby vás to obtěžovalo víc, než je nezbytně nutné. Koneckonců, není to vaše zodpovědnost.“

Postávali nyní v dlouhé potměšilé chodbě, přímo před dveřmi výtahu vedoucím dolů do laboratoře. Milliceus se rozhodl na výsledky testů postižené adeptky čekat přímo zde, aby je slyšel dříve než kdokoliv jiný. Denzelovi zatím nařídil shromáždit ty nejpovolanější v řídicí místnosti a aspoň zevrubně je seznámit se situací, dokud nezískají podrobnější zprávy.

Stál teď přímo u něj, ramena svěšená, i jeho hlas pozbýval předchozí energii, dokonce zněl až omluvně.

„V pořádku, nemusíte se nijak omlouvat. Tohle přece nemohl nikdo předvídat.“

„To sice ano, ale...“ zajel si frustrovaně rukou do vlasů. „Něco takového v drtivé většině případů řešit nemusíme. Přísahám.“

Mluvil naléhavě, především na poslední slovo dal velký důraz. Jako by mu stále záleželo na Tonyho pozitivním názoru na Centrum, i přes odmítnutí spolupráce.

Když ztěžka zvedl hlavu, v očích se mu neodrážela zlost, nebo netrpělivost, jak by se dalo očekávat... Jen naprostá odevzdanost. A na moment i hluboký smutek.

V tom zoufalém pohledu Tony na okamžik zahlédl toho malého chlapce před dvaceti lety. Jak sedí v koženém křesle s tím hrozným uvědoměním, že si už nepamatuje na vlastní matku. A nikdy si ji už pamatovat nebude.

Oči byly jedna z mála částí těla, kterou Milliceus nedokázal ovládat takovým způsobem, jak by si přál. Právě teď se tak Tonymu odhalil v tom nejzranitelnějším stavu, v jakém ho bezpochyby toužila vidět polovina osazenstva kontrolní místnosti. Mohlo to znamenat, že mu tedy opravdu důvěřuje? Stejně jako tehdy? Tony chvíli vydržel jeho pohled, než mu věnoval laskavý úsměv. A tentokrát byl, na rozdíl od většiny těch dřívějších, upřímný.

„Opravdu je to v pořádku. Neměl byste na sebe být tak tvrdý. Není třeba se omlouvat za věci, které nemůžete ovlivnit.“

Milliceus si zhluboka povzdychl. Snažil se výdech protahovat co nejdéle, jako by chtěl z těla vytlačit veškerou úzkost. Když dorazil na konec, ještě chvíli se pokusil nedýchat, než znovu zvedl zrak. Jeho pohled byl zcela prázdný, zlomený, jako kdyby ztratil vůli k čemukoliv.

„Pokud mám být upřímný, doktore,“ ztišil hlas až téměř do chraptivého šepotu, „vůbec netuším, co mám teď dělat.“

Vzápětí začal pomalu sklánět hlavu jako odsouzenec před popravou. Stál tak blízko, až Tony nejdříve získal dojem, že se mu chce čelem opřít o rameno. Milliceus se však zastavil

těsně, jen necelý centimetr, před samotným dotykem. Na okamžik zůstal v napětí, ale když se Tony neodtáhl, jeho tělo se uvolnilo se a doposud mělký dech se konečně začal prohlubovat. Se zavřenýma očima chvíli setrval v téhle zvláštní pozici.

Náhle se prudce narovnal. Dech se mu zase zrychlil, tvář měl rudou jako ten mrtvý chlapec. S vytřeštěnýma očima několikrát zběsile zamrkal, než se od Tonyho rychle odvrátil. Když se po další chvíli naprostého ticha otočil zpět, působil opět klidně.

„Tak tedy, nenapadlo vás, o co by mohlo jít, doktore? Rozhodně to vypadalo jako nějaký zdravotní problém.“

Jako obvykle změnil téma, jako by nic z toho, co se stalo v uplynulých minutách, neproběhlo. Tony ho následoval bez dalších komentářů.

„Může to znít zvláště, ale ze všeho nejvíc mi to připomínalo vzteklinu.“

Milliceovi přes tvář přelétly stopy zájmu.

„Vzteklina... Ano, ty symptomy byly koneckonců podobné. Ale to ostatní nedává smysl, jak by *to* mohlo chytit zrovna vzteklinu?“

„Říkal jste, že během zkoušek využíváte psy.“

„To samozřejmě ano, ale ti jsou pravidelně očkováni, navíc se musí podrobovat povinným prohlídkám. A taky po zkouškách kontrolujeme každé kousnutí. Je nemožné, aby se nakazili oni jako první.“

V dalším uvažování jim zabránilo tlumené zapípání výtahu. Milliceus okamžitě natáhl krk jako vábený neznámou návnadou.

„Už jede. Konečně.“

Muž v bílém plášti a podle všeho hlavní nadřízený z oblasti laboratoře, se zdál být mladší, než Tony původně očekával, a nepůsobil ani dvakrát sofistikovaně. Plášť měl hozený jen tak ledabyly přes ramena, pod očima viditelné tmavé kruhy, jako kdyby týden nespal. Nejprve žoviálně zazíval na celé kolo a poté Milliceovi podal malý tablet, aniž by se obtěžoval s pozdravem.

„Tady jsou výsledky, pane.“

Milliceus si přístroje ani nevšiml a ihned po něm vrhl otrávený pohled.

„Teď vážně nemám čas číst ty tvoje chytrý kecý, Kite. Prostě mi řekni, co to je!“

Muž zvaný Kit je obdařil dalším znuřeným zívnutím, z čehož bylo více než jasné, že stejně jako ostatní, má Millicea takzvaně řečeno na háku. Beze slov k tématu po Tonym hodil tázavý pohled.

„Nejsem si úplně jistý, jestli by váš host –“

„Ujišťuju tě, že doktor Solas a jeho přítomnost tady by měla být tvoje poslední starost.“
Milliceův hlas prozrazoval, že opět ztrácí trpělivost, jak do něj prorůstal vztek.

Kit jen pozdvihl obočí, než trhl rameny a konečně promluvil k věci.

„Vypadá to na vzteklinu.“

„Jak vypadá?“

Milliceovi se v očích zračilo podráždění. Kit naproti tomu zůstal v naprostém klidu.

„Říkám to proto, že její virus není jediný, který jsem našel v centrálním nervovém systému toho děcka. Zdá se, že jde o nějakou zmutovanou formu. Částečně odpovídá laboratornímu viru fixe, ale je spojená ještě s něčím. Zdá se celkem nenápadná, ale o to agresivnější. Mají ji v sobě všichni, které pokousala, i ti mrtví.“

Milliceus si posměšně odfrknul.

„Pochopitelně.“

„Ale ne od ní. Všichni ji měli už předtím, i když v menším množství. A ani u jednoho z nich jsem nenašel žádné starší kousnutí, ani jiné poranění, které by tu nákazu vysvětlovalo.“

Milliceus zůstal na okamžik bez hnutí. Pak se jeho tělo začalo chvět. Když konečně promluvil, odsekával jednotlivá slova jako v dětství.

„Tak jak ji mohli sakra dostat?“

„No, to je něco, na co vám neodpovím. Jedno ale s jistotou říct můžu. Tohle od zvířete nemají. Někdo to vyrobil uměle.“ Bez ptaní vzal Milliceovi z rukou tablet a otočil se k odchodu. „A být vámi, nechám otestovat i zbytek ročníku.“

„A to jako proč?“

Kit se zdál být nad jeho vztekem dostatečně povznesený. S trpělivým povzdechem se obrátil zase zpátky a pohlédl mu přímo do očí.

„Něco mi říká, že jestli je tahle partička infikovaná už z dřívějšíka, jaká je šance, že na tom ostatní nebudou stejně?“

„Kurva. Kurva, kurva, kurva.“

Milliceus kroužil po kontrolní místnosti jako naprogramovaný robot. Hlavu si držel oběma rukama a za doprovodu neustálých nadávek tak činil tak už několik minut v kuse. Přítomní ho tiše pozorovali. Tonymu u některých neunikly jisté známky pobavení, které se s povahou situace příliš neshodovaly. V rohu viděl postávat Denzela, jeho reakce jako obvykle nulové, ale dráhu mladého pána celou dobu pečlivě sledoval.

Kitova předpověď se ukázala jako děsivě přesná. Celý čtvrtý ročník sektoru G na tom byl stejně. Testy v každém prokázaly odlišné množství toho zmutovaného viru vztekliny, od nízkých až po vysoké dávky. Ta největší zůstávala pochopitelně u dívky s označením G-436, u ní nákaza propukla naplno. Ostatní prozatím zůstávali bezpříznakoví.

„Vždyť už jsou skoro hotoví. Tolik jich má slibný výsledky. A tak daleko jsem je dotáhl já... Celej ročník, rovnou do koše... *Kurva...*“

Milliceus svou soukromou nadávající seanci náhle utnul. S rychlým zamrknutím si propleskl obě tváře, načež se otočil k čekajícímu davu. Když promluvil, jeho hlas byl odhodlaný a rázný.

„Tak fajn, všichni dobře poslouchajte!“

Publikum k němu obrátilo zrak, tentokrát se zájmem.

„Jak už je známo, ve čtvrtém ročníku sektoru G se nám objevila vzteklina. Podle testů nejde o nějakou běžnou formu, což případnou léčbu ještě ztěžuje. A bohužel, vzteklině jsme do této chvíle nevěnovali takovou míru pozornosti, abychom dnes disponovali možnostmi, jak ji účinně zastavit. S tím se pojí další politováníhodná skutečnost. Nakaženým adeptům v této chvíli pomoci nelze!“

Milliceus provedl dramatickou odmlku, aby nové informace dopadly na úrodnou půdu.

„To nás staví před náročnou volbu. Dovolil jsem si vás s ní nezatěžovat a ujal se jí sám.“

Přeletěl rychlým pohledem po všech přítomných. Celou dobu mu na tváři pohrával lehký úsměv, ale oči zůstávaly chladné. Když se zastavil u Tonyho, rozzářily se. Ještě na něj lehce kývl, než vrátil zpět odměřenou masku, aby pokračoval ve svém monologu.

„Jedinou možností, jak je zastavit, je jejich úplná eliminace. Nic jiného s nimi dělat nelze. Vím velmi dobře, že zbavit se celého ročníku, navíc skoro v závěru tréninku, je tragédie. Jejich setrvávání zde je však rizikové pro plynulý chod celého Centra.“

Místnost po tom rozhodnutí okamžitě naplnil vzrušený šepot. Tony přivřel oči. Neměl by cítit až takové překvapení, tenhle výsledek se přece dal očekávat. Co jiného s nimi dělat? Vzpomněl si na mrtvý pohled kudrnatého děvčete.

„Proč prostě nemůžeme počkat na vakcínu?“ ozvala se zezadu nějaká žena.

„*Prostě počkat na vakcínu? Vážně?*“ Milliceus se okamžitě otočil jejím směrem, v očích se mu odráželo varování. „Takže budeme čekat. Hlídat je každý den, celých dvacet čtyři hodin, dokud u nich nepropuknou příznaky. Pak je separujeme. Dobře. A potom co? Budeme zase čekat? Tentokrát až pojdou? Takže dojdeme k úplně stejnému výsledku jako teď?“ Tvář mu ztvrdla.

„Až se k vedení dostane někdo z vás, dělejte si to, jak chcete. Já nehodlám způsobit problémy tím, že v prostorech Centra nechám jen tak sedmdesát čtyři tikajících bomb. Jen proto, abych čekal na nějakou dementní vakcínu, která může mít minimální účinnost. Protože ten, kdo tady rozhoduje,“ zdůraznil se zasyčením a jeho oči probodly dav před sebou, „jsem *já*.“

Po druhém projevu hlasy utichly. Milliceus provedl hluboký nádech, než s uspokojeným výrazem rázně tleskl. Jako kdyby to představovalo tečku za tímhle vším, se ztichlá místnost dala opět do pohybu. Lidé se vraceli k počítačům a své práci, někteří kvapně odcházeli.

„Ehm, takže... Máme je vzít na eliminační bod, pane?“ zeptal se opatrně jeden ze stráží, který popošel blíž.

To si pro podobné chvíle vytvořili speciální místo? Děje se tu snad nějaká forma likvidace tak často, že je potřeba něco takového?

Milliceus na dotaz odpověděl prázdným pohledem.

„Co?“

„Eliminační bod, pane. Jestli je tam máme odvést?“ zopakoval muž s větší opatrností.

„Oh, ano. Samozřejmě. Všechno připravte a-“

Náhle se uprostřed věty zase chytil za hlavu.

„Ne, ne, počkat, počkat, počkat. To nebude fungovat.“ Okamžitě odfiltroval veškeré okolní vjemy.

„Je jich sedmdesát čtyři, to je hodně. To je až moc. Až moc munice na plýtvání. A v naprosto nezvyklou roční dobu. Při vykazování spotřeby bychom to museli nějak vysvětlit... Ne, nemůžeme přiznat, že tu je vzteklna. Musí to jít ještě nějak jinak. Možná otrávit? To by mohlo být rychlé... Ale to je zase plýtvání... A eliminační bod nepojme likvidaci tolik lidí naráz... Ne, musíme to udělat jinak, použít něco nepotřebného. Něco, co se válí ve skladu... *Ve skladu...*“

Zničehonic se napnul jako pružina. „Martine!“

Adresát onoho zvolání, drobnější muž v brýlích sedící opodál u počítače, polekaně vyjeknul.

„A-ano?“

Milliceus byl u něj dřív, než stačil vyslovit cokoliv dalšího. Ty rychlé pohyby ve spojení s vyzáblou figurou působily vcelku děsivě. Sklonil se až na Martinovu úroveň a tvář přiblížil k té jeho. Tony zaregistroval, jak muž viditelně polkl.

„Ty plechovky s Cyklonem. Jsou pořád tam? Ve skladu?“

Tony zpozorněl. Rozhodnutí o odstranění adeptů byl schopen v nějaké míře přijmout, ačkoliv radikální, bylo s největší pravděpodobností nutné. Očekával ale nějaký zavedený postup. Proč je třeba hledat nové možnosti, copak nemají v laboratoři dost prostředků na rychlou a efektivní likvidaci?

Martin znovu ztěžka polkl, oči mu nejistě těkaly po zemi.

„Uhm, jestli-jestli se nemýlím, pane, byly tam. Ještě při poslední inventuře, před třemi měsíci-“

„A teď?“ vypálil Milliceus aniž by ho nechal domluvit.

„Asi-asi se nic nezměnilo, ale nevím-“ Vzápětí sebou trhl. „Tedy, chci říct, hned to ověřím, bude to jen chvilka!“

Otočil se zpět k počítači a prsty se mu neuvěřitelnou rychlostí rozběhly po klávesnici v honbě za požadovanou položkou. Po celý čas hledání v databázi na něj Milliceus bez ustání zíral. Když se Martin konečně otočil zpět, vypadal nervózněji než předtím. Ještě okamžik mu trvalo, než konečně promluvil.

„Pořád tam jsou...“

Milliceova tvář se okamžitě rozzářila. Nadšeně zatleskal jako dítě a s novým elánem dokonce praštil do opěradla Martinovy židle.

„No tedy! Skvěle!“

Otočil k Tonymu natěšený pohled a hned se k němu rozešel. I jeho chůze působila vesele.

„Oh, doktore! Slyšel jste, že?“ Hlas mu přecházel málem až do zpěvu.

„Samozřejmě. Ale Cyklon... Myslíte tím *ten* Cyklon B?“

Milliceův úsměv už nemohl být větší.

„Přesně tak!“

„Ten Cyklon B zakoupil můj dědeček ještě v době, kdy se Centrum teprve rozjíždělo.“ Milliceus započal další lekci historie, zatímco spolu s Martinem a dvěma strážemi sjížděli výtahem do skladu.

„Neslyšel jste náhodou o těch jeho plánech, dosti stupidních, abych tak řekl? Chtěl totiž produkovat adepty s dostatečnou imunitou proti většině známých jedů a chemických zbraní obecně. A Cyklon B byl logicky jedním z horkých kandidátů.“

„Jak k němu přišel?“

„Celou tu hromadu, jsou to originály ještě z války, koupil na černém trhu. Bylo to v době, kdy po něm vláda tak tvrdě nešla. A představte si, kompletní nabídka toho šílence, co to prodával, nějakého sběratele, prý vypadala, jako kdyby vykradl Hitlerův bunkr!“ Zorničky měl rozšířené a při mluvení nešetřil rozmáchlými gesty.

„A jak to jeho snažení o imunitu probíhalo?“

„Samozřejmě mizerně! Ať zkoušel jakoukoliv dávku, adepti mu pořád dokola umírali. Znovu a znovu. Takže to nakonec musel vzdát, jinak by si vymlátíl všechny ročníky, a tento typ projektu zastavit. Heh, dovedete si představit ten jeho výraz, když si musel přiznat porážku? Škoda, že ho při tom zrovna nikdo nenatáčel. Ten pohled musel být k nezaplacení.“

Pobaveně se uchechtl a očima přeletěl po svém doprovodu. Když však zjistil, že s ním tuto škodolibou radost nikdo nesdílí, rychle viditelné zklamání zamaskoval kašlem.

„Plechovek se nezbavil?“

Milliceus okamžitě znovu ožil.

„Ne, bylo to zřejmě z jeho pohledu příliš komplikované. Podobné experimenty nikde nehlásil, ten Cyklon získal rovněž nelegálně. Kromě sebe by ohrozil i existenci Centra, jak jistě chápete. Plechovky nechal schovat ve skladu a dost možná na ně později zapomněl. Stejně tak otec. *Já však ne.*“ S hrdostí přivřel oči. „Jak dlouho jsme je nechali spát, třicet, čtyřicet let? Hádám, že dnes konečně nastal jejich pravý čas.“

„Tak co, našel jsi je?“

„Ještě ne, pane.“

„Tak dělej, pohni s tím trochu!“

Tony ani za nic na světě nemohl přijít na to, z jakého důvodu sem dolů Milliceus vzal toho chudáka Martina, který celou cestu propadal větší a větší nervozitě. A potom ho tu ještě nechal ty plechovky osobně hledat, naštěstí s pomocí místních pracovníků. Zjevně si pohled na jeho zoufalost mimořádně užíval.

Vlastně se zdálo, že si užívá úplně všechno. Po celou dobu se k němu neustále otáčel se zvláště natěšeným pohledem ve tváři, jako by měl každou chvíli začít samou radostí poskakovat kolem. Tony se vždy donutil aspoň ke zdvořilému pousmání. Jeho euforii však nesdílel ani zdaleka. Z toho, co se tu chystá, cítil silné znepokojení.

Milliceus tohle všechno myslel bezpochyby opravdu vážně. Doslovná *poprava* těch adeptů za přispění v této době stále nechvalně známého Cyklonu B mu zjevně přišla jako dokonalý způsob jejich odstranění. Prvotní zoufalství z nůk bylo pryč, zůstalo jen nadšení.

„Promiňte za tu moji hyperaktivitu, ale netušíte, jak strašně se na to těším. Představte si, vidět, co přesně Cyklon způsoboval vězňům v koncentračních táborech na vlastní oči... To je doslova životní okamžik! A navíc,“ zazubil se, „zabijeme tak dvě mouchy jednou ranou! Zbavíme se dvou nepotřebných věcí, těchhle plechovek, co by tu jinak shnily, i nakažených adeptů. Spojíme příjemné s užitečným. Ideální!“

Tony se pousmál jen s velkým přemáháním, aby to znechucení nedal najevo.

„Vidím, že už jste plně rozhodnutý.“

„To tedy ano. Ani netušíte, jak mi to po tom dnešním fiasku zvedlo náladu! Ta vzteklina byla opravdu šílenost, myslel jsem, že mě to snad položí. I kvůli těm adeptům. Nejen proto, že jsou samozřejmě už téměř hotoví, ale zároveň to je první skupina, na jejíž výcvik jsem dohlížel plně já. Vidět, že veškeré úsilí přišlo vniveč, není nikdy příjemný pocit.“

A přesto se nezdálo, že by ho to trápilo víc, než bylo nutné.

„Jak ten Cyklon hodláte použít?“

„Oho, to je na tom ze všeho nejlepší! Přírozeně stejným způsobem, ke kterému byl vyroben. A abychom to měli i s edukačním přesahem, co byste řekl tomu, udělat si tu vlastní plynovou komoru?“

Tonymu se na tvář prodrál kyselý škleb.

„Rozhodně nejste žádný troškař.“

„Hehe! Když už chystám něco takového, proč si to neužít ve velkém, že? Necháme adepty odvést do sprch, jako by měla proběhnout běžná večerní hygiena a bum! Máme praktickou ukázkou úplně jako z Osvětami! A díky kamerám můžeme celé dění sledovat z pohodlí a s privilegiem čerstvého vzduchu.“ Blaženě vydechl a rychle si protřel oči.

„Našli jsme to, pane! Tedy, aspoň myslím...“

V Martinově hlase se zračila nejistota, ale Milliceus už nijak nečekal na další potvrzení.

„No konečně. Tak ukaž!“

Martin se skláněl nad obrovskou krabicí, z jeho výrazu se zdálo, že by ji nejradši znovu zavřel a schoval mezi ty ostatní. Místo toho podal s viditelným váháním žádaný předmět svému nadřízenému. Stačil jen pohled, aby bylo jasné, že ta plechovka je téměř celá prožraná od rezu.

„No tedy, a to jsem si myslel, že byly skladované vcelku slušně. Snad to na správnou funkci nebude mít vliv. Podívejte se, doktore! Už jste ji někdy držel v ruce?“

Tony pomalu přistoupil blíže. Milliceus, stále v nevědomí o jeho skutečných pocitech, mu okamžitě s nadšením podal tu odrovenou nádobu. Tony na moment počkal, než ji převzal. Když ji potěžkával v rukou, všiml si, jak mu s každým dotykem na prstech ulpívá nahnědlá barva.

Plechovka samotná vypadala jako v posledním tažení. Papírový pruh s názvem a dalšími údaji už vybledl, zdál se skoro nečitelný a na mnoha místech prodřený. Ten hlavní symbol, stejný, jaký si na své uniformy zvolili i hlavní spotřebitelé těchto modrých granulí, byl však jakousi zvrácenou ironií od jakéhokoliv poškození uchráněn.

Tonymu lehce zacukalo oko. Ze zrezlého kovu na něj zírala zašedlá lebka.

„Připojte se ke mně na tento výjimečný okamžik, že ano, doktore?“

Jako by po něčem jiném netoužil.

Milliceova euforie již téměř dostoupila vrcholu. Příslušné pokyny ohledně příprav pro „domácí“ verzi plynové komory byly vydány, zaměstnanci obeznámeni, a nyní už zbývalo jen zamířit zpět do kontrolní místnosti, kde se hromadné sledování toho zvěrstva mělo konat.

Upíral na Tonyho pohled plný nadšení a velkého očekávání. Jako dítě, které doufá, že ho rodič přijde podpořit na fotbalový zápas. Tedy akci, kterou Milliceus se svým otcem pravděpodobně nikdy neprovozoval. Ta dětská radost, po většinu života mu upíraná, tvořila tvrdý kontrast s jeho obvyklým naladěním a za normálních okolností by ji Tony i podpořil. To by však nesměla vzniknout ve spojení s plánovaným, a poměrně krutým provedením masové vraždy.

Tony se zhluboka nadechl. Dnes je mu zjevně souzeno ho neustále zklamávat.

„Bohužel se obávám, že i tuto vaši nabídku musím odmítnout. Jindy bych svou účast zvážil, ale dnešek byl vcelku náročný, v tom mi dáte jistě za pravdu. Navíc mě unavila i ta dlouhá cesta sem, koneckonců, už nejsem nejmladší. Pokud byste tedy neměl nic proti,

raději bych se odebral do svého pokoje. Pokud mě totiž paměť neklame, zítra toho máme v plánu ještě spoustu.“

Rozzářené oči pohasly stejně jako u večere. Tentokrát možná ještě víc. Milliceus zmateně zamrkal, chvíli se pral s vlastními emocemi, než se mu po tváři rozlilo zklamání obrovského rázu, které nedokázal ovládnout. Na okamžik zůstal zaraženě civět, než se v rámci možností vzpamatoval.

„Oh... To je... To je velká škoda. Byl jsem téměř stoprocentně přesvědčen, že si něco takového nenecháte ujít...“ Rychle si protřel oči. „Samozřejmě, na druhou stranu vás zcela chápu. Byl náročný den. Opravdu.“

Druhé odmítnutí za dnešek ho zjevně vykolejilo natolik, že se ve slovech začal zasekávat. Náhle nevěděl, co dělat s rukama, snažil se je zaměstnat propletením prstů.

„No, ehm... Nezbývá mi tedy, než vám popřát co nejpříjemnější odpočinek, doktore. Ale kdybyste si to rozmyslel, můžete za námi bez obav přijít.“

„Takže, to jsou všichni?“ otázal se Milliceus. V kontrolní místnosti sledoval ve společnosti ostatních obrovskou širokoúhlou obrazovku.

Martin ho nervózně sledoval. Vždy ho znepokojovala ta nevyrovnanost a náhlé výbuchy, které však většina ostatních brala jako vtipné zpestření monotónních dní. Jeho ale tahle nepředvídatelnost děsila.

Na obrazovce viděl skupinu stále živých adeptů, shromážděných před sprchami, a udělalo se mu zle. Cítil bouřící se žaludeční šťávy a jen s obtížemi polykal, aby se nedostaly ven. Během toho jen vzdáleně slyšel něčí odpověď na Milliceovu otázku.

„Obávám se, že ne, pane. Jeden chybí.“

„Samozřejmě, že jeden chybí, tupče, nechal jsem ho přece vyřadit pro další experimenty.“

„Ne, pane. Myslím tím, že... Že chybí ještě jeden.“

Klep, klep.

Tony lehce protočil oči v sloup. Pokud sem Milliceus někoho poslal za účelem přemluvit ho ke sledování zplynování nakažených, nebo dokonce přišel sám, uslyší to odmítnutí i podruhé.

Pokud Tony na něco vážně neměl náladu, bylo to sledovat ty *téměř hotové produkty*, které se ho před pár hodinami nadšeně vyptávaly na nejrychlejší možnost usmrcení, jak se nyní dusí ve stylu koncentračních táborů.

Na moment ho napadlo, že by možná měl sebrat a tenhle zájezd ukončit předčasně. Ano, Paul měl pravdu, jeho syn opravdu působí nebezpečně. Ale Tony cítil, že Holdenovic familie už si užil za celý život dost. A ačkoliv chápal obavy svého bývalého známého, jeho sympatie nebyly natolik silné, aby ho přesvědčily ke snaze na Millicea dohlédnout.

Ťukání neustávalo. Ten někdo měl zjevně neodkladnou potřebu s ním teď hned mluvit.

Tak tedy dobrá.

Tony v roli nočního návštěvníka očekával téměř kohokoliv. Kromě osoby, která ho po otevření dveří opravdu čekala.

Z chodby se na něj stydlivě usmívala dívka se světlými vlasy v černém pyžamu, jehož pravý rukáv byl lehce natržený. Okamžik trvalo, než mu došlo, že ji zná. *Váhová expertka*. Oči se jí rozzářily skoro jako Milliceovi.

„Pane doktore!“

Natáhla k němu pravou dlaň, v níž svírala předmět, na který se Tony momentálně neobtěžoval zaměřit. Navzdory menšímu vyvedení z rovnováhy jí přátelský úsměv oplatil. Než mu došlo, odkud ji vlastně zná.

Sektor G.

To děvče je ze sektoru G.

Tony bez jiného sebemenšího pohybu pomalu mrknul. Ta dívka měla být touhle dobou dávno u sprch, možná už se dokonce začít dusit. A místo toho tu před ním stála, možná až moc živá, zírající tím stejným veselým pohledem, jaký dovedou jen děti. Nevinným a zároveň zvědavým. A Tonyho v tu chvíli napadla ta nejsílenější věc, kterou jeho mozek, stále oslabený tím šokem, dokázal v tuhle chvíli vyplodit.

Dvakrát se nerozmýšlel. Přece jen se vždy snažil pracovat rychle a s maximální efektivitou.

Jednou rukou děvčeti prudce sevřel paži, tou druhou zakryl ústa a rychle ji vtáhl do pokoje.

No. To bolelo.

Tony sjel pohledem k pravé paži. Skrz rozpáranou látku košile na něj zírala do stran rozšklebená kůže, odhalená až ke svalu. Z rány mu do celého těla vystřelovala ostrá bolest a v předloktí mu prudce tepalo. Hlavou mu projela zcela zbytečná myšlenka, že už dlouho nic necítil tak výrazně.

Alespoň si mohl gratulovat ke stále fungujícím reflexům. Ačkoliv v oblasti boje a sebeobrany ani zdaleka nebyl začátečníkem, s přípravou toho děvčete se nemohl ani zdaleka rovnat. Kdyby zareagoval jen o malý moment později, ten nůž by měl zabodnutý v krku. Což by byla opravdu velká ironie. *Ten nůž byl totiž jeho.*

Ani ne sekundu poté, co ji chytil, mu se širokým rozmachem mířila neomylně na krční tepnu. Byl sice schopen ránu vykrýt, ale ostří mu sjelo po předloktí a nechalo za sebou silně krvácející průrvu. S každým tichým plesknutím vnímal, jak stéká na podlahu.

Během úskoku se dostal na druhou stranu pokoje, zatímco děvče zůstávalo u dveří. Zůstávalo v bojovém postoji a rukojeť nože svíralo tak pevně, že mu zbělaly klouby. Zíralo na něj široce otevřenýma očima plnýma zmatení a ostražitosti.

Tony se pokusil zvednout ruce dlaněmi vzhůru, jak mu to jen tepavá bolest dovolovala.

„Klid, jen klid. Všechno je v pořádku! Nechci ti ublížit. Nic se neděje, dobře?“

Byl si velmi dobře vědom, jak zvláště jeho slova působí ve spojení s událostmi několika předchozích vteřin. Teď se ale neohlížel na logiku. Potřeboval ji jen uklidnit.

Chvilí to ještě trvalo, ale když očima zkontrolovala jeho prázdné dlaně, dech se jí trochu zpomalil. Ostražitosť zůstávala.

„Tak, tak je to dobře. Všechno je v pořádku.“

Po dalším zvážení nechala klesnout obě paže a napětí konečně zmizelo. Pohled jí spadl na zakrvácený nůž, který teď v její ruce vězel volně, čepelí dolů. Vzápětí se otočila k jeho ráně. Snad jako by jí až teď došel následek útoku.

„Omlouvám se,“ vyhrkla. Zněla úplně jako dítě, které právě rozbilo okno, nebo talíř. „Moc se omlouvám! Neřeknete to nikomu, prosím? Moc prosím!“

Tonymu její prosba připadala víc komická než cokoliv jiného. Jak by měl na případné otázky o původu zranění tedy odpovídat?

„Nikomu to nemám říkat?“ zopakoval pomalu. Otupující bolest zvolna přecházela do jakési mdlejší verze.

„Nesmíme útočit na naše supervizory, nebo jejich hosty. To je přísně zakázané. Jinak dostaneme trest. Prosím, opravdu jsem vám nechtěla ublížit. Jen jste mě hrozně překvapil.“

Její striktně slušná mluva zněla rovněž vtipně. Jen výjimečně se setkával s dětmi, které nesklouzávaly k nespisovným výrazům. *Jenže tohle není dítě.*

Tu ruku pomalu přestával cítit. Měl by s tím něco udělat. Ale hezky jedno po druhém. Přešel k příruční tašce ležící na posteli a zdravou paží z ní vydoloval lékárníčku. Jisté události ho přiměly nosit ji vždy u sebe.

„Ten nůž, kde jsi k němu přišla?“ ptal se, zatímco pomocí obvazu stahoval rozřízlé části k sobě. Sám si nedokázal vysvětlit důvod toho nepřírozeného klidu, ve kterém se nacházel. Děvče zůstávalo v uctivé vzdálenosti.

„Nechal jste ho u nás! Na základně.“

Samozřejmě. Vzpomínal si, jak se až příliš zamotal do úvah nad kontrastem jejich dětského vzhledu a chování, pak přišel Milliceus se zprávou o večeri... Ano, v tu chvíli byl nůž tím posledním, na co myslel.

„My jsme ho našli už dřív, ale potom 436 začala útočit, podívejte, taky se po mě ohnala,“ zatřepala zápěstím v natrženém rukávu. Po té zoufalosti, že mu před chvílí rozřízla ruku, nebyly ani památky.

„A potom nás odvedli na vyšetření, tam jsme byli hrozně dlouho, a pak jsme se měli připravit na sprchu,“ vychrtila ze sebe události posledních hodin.

Tonyho zaujalo, jak se nijak víc nevyjadřovala k útoku, ani úmrtí dvou adeptů. Ruku se mu podařilo pevně zavázat. No, na nějakou chvíli by to mohlo vydržet. Ale co teď s tím děvčetem? Už se mu vrátil zdravý rozum natolik, aby věděl, že ten prvotní nápad, zachránit ji před zplynováním, byl absolutní nesmysl. Jak by tomu tak mohl zabránit? Schovat ji v pokoji? Všude se tu přece nacházely kamery, jedna míří přímo na jeho dveře. Nebo s ní utéct z téhle nedobytné pevnosti? Museli by se dostat přes všechny strážce a ani tak by to neproběhlo ve vší tichosti. Tak co dál?

Ty dnešní události ho v nějaké míře zasáhly, jakkoliv to nedával najevo. Přes všechnu snahu se mu do mysli stále vkrádaly obrazy nadšených adeptů pokládajících mu své dotazy. Jeho nůž hodnotili jako zkušený odborník. Podle toho kudrnatého děvčete nebyl vhodný pro nenápadný postup. Zdálo se až neuvěřitelné, že do hodiny od toho rozhovoru ležela mezi postelemi se zlomeným vazem.

A co tahle expertka na váhu? Pročpak se jí tak líbilo to na mnoha místech sešívané pouzdro? Všiml si, jak se teď snaží ten *těžký nůž* očistit od zbytků krve. Důkladně ho otírala do lemu pyžama a při každém zjištění, že na něm stále zůstávají šmouhy, ho s odhodlaným výrazem leštila stále víc. Tony si představil její zdravě červenou tvář

bledou, ležící bez hnutí na sprchových kachličkách, s obličejem pokriveným nedostatkem vzduchu. Chtěl, aby k něčemu takovému došlo?

„Poslyš,“ začal a dívka na něj okamžitě upřela zvědavý pohled. „Jak dobře znáš ty prostory kolem nás? Vyznáš se tady?“

Horlivě přikývla.

„A víš, jestli je možné se odsud dostat ven jinudy, než hlavním vchodem? Bez vyvolání pozornosti?“

Chvilí na něj civěla, než vykulila oči plné očekávání.

„Pane doktore, je tohle zkouška?“

Tonymu po několikáté zacukalo v oku, už začíná mít tik jako Milliceus. Zkouška, všichni jsou tu posedlí zkouškami.

Ale pak mu blesklo hlavou něco jiného. Pokud by se opravdu odhodlal k tomu dostat ji odsud pryč, čím by to vlastně odůvodnil? Spustil by snad o Cyklonu? A o tom vraždícím plánu?

Nikdy by mu to neuvěřila. Milliceus byl pro ně nedosažitelná autorita, téměř nadpozemská. Navzdory tomu, že on k nim nijak velké sympatie nepociťoval.

Ale kdyby to vysvětlení podal takto, pod záminkou údajné zkoušky...

„Samozřejmě. Jak jsi to zvládla poznat?“

Ta euforie, která se jí okamžitě projevila ve tváři, nešla ani popsat.

„Podle toho nože! Když jste odešel, nikdo ze supervizorů si ho nevyšiml. Potom jsme se s ostatními domlouvali, jestli jim ho předáme, ale já se ho rozhodla donést sama.“

„Přesně na to jsem čekal. A dokázala ses i ubránit.“

Nad pochvalou se vesele zazubila. Tony si nedělal iluze, že kdyby opravdu chtěla, na místě ho tu rozpárá.

„Co mám udělat dál?“

Až ho bolelo u srdce, jak moc byla naivní. Šla mu přímo na ruku, čitelná jako papír.

„Teď to bude trochu těžší. Musíš nás odsud oba dostat ven. Bez toho, aby nás chytili, nebo si jen všimli. Myslíš, že to zvládneš?“

Nadšení v jejích očích bylo enormní.

„Určitě! Určitě to zvládnou!“

Tony ji nechtěl podceňovat, ale silným pochybnostem se ubránit nemohl.

„Dobře, dobře. Jsi připravená?“

Dočkal se toho největšího přikývnutí, jaké kdy viděl.

„Kudy se nejlépe dostaneme pryč?“

Chodba, po které kráčeli, byla ztichlá a zatím i prázdná. Milliceus zjevně přizval do kontrolní místnosti na sledování popravu většinu personálu. I když termín „nařídil“ byl vhodnější. Ke sprchám nechal soustředit i většinu stráží, aby předešel možným problémům. To kdyby někteří adepti ve své sladké nevědomosti přece jen ucítili, že se něco chystá, nebo se u někoho dalšího objevily symptomy vztekliny.

Tony věděl, že v koridoru pro hosty se aktuálně nachází pouze on. Snažil se příliš nevnímat kamery, které mijeli, a jen doufal, že všechny hlídky jsou dostatečně zaneprázdněné pro ně zajímavějším dějstvím.

Podle toho děvčete se měl v poslední chodbě nacházet únikový východ, vedoucí na venkovní schodiště směrem k parkovišti.

Už při příjezdu měl Tony možnost rychle obhlédnout možné cesty, kterými se dalo v případě nouze utéct. I tohle počínání byla jistá osobní deformace. Se zmizením hlavní branou nepočítal, na to byla příliš dobře chráněná. Naštěstí se ale po celém obvodu zdi Centra rozprostíralo i několik vedlejších. Budou pochopitelně uzavřené. On však disponuje opancéřovaným autem. Kdo při střetu asi vyhraje?

Dívka se náhle před vykročením do další chodby prudce zastavila a natlačila Tonyho ke zdi.

„Stráž,“ šeptla.

Chvilkové ověření situace jí dalo za pravdu. Přímo před únikovým východem postávali dva členové stráže. Tony se musel kysele pousmát. Samozřejmě, že Milliceus z pozic neodvolal všechny, sám říkal, jak pro něj bezpečnost důležitá.

„Co s nimi mám udělat?“ zašeptalo děvče znovu. Její hlas byl téměř neslyšitelný, ale díky zřetelné artikulaci neměl problém jí odezírat ze rtů.

Co s nimi dělat? Žádné zázraky. Tony měl v plánu se při cestě za svobodou vyhnout pokud možno jakýmkoliv ztrátám. Ale pokud budou nějaké oběti nezbytné...

„Mám je odstranit?“

„Zvládla bys to?“

Při každé otázce měl pocit, že mu odumírají mozkové buňky. *Samozřejmě*, že by to zvládla, na tohle jsou přece cvičení.

Byly tu dvě možnosti. Buď celý tenhle útěk odvolá a pošle to děvče na smrt, nebo s velkou pravděpodobností přijdou o život ti dva muži vpředu. Jednoduché počty. Tony zvolil druhou verzi.

Dívka na jeho dotaz přikývla, ale vzápětí viditelně znervózněla.

„Bude to vážně v pořádku? Nedostanu trest? Mimo výcvik nikomu ublížit nesmíme.“

Tony chápal, že kdyby jí potvrdil totožnost opravdových zaměstnanců, s útokem by měla problémy. Možná by i protestovala. A on potřeboval hladký průběh. Naštěstí už se jeho mysl rozběhla natolik, že zvládl uvažovat dopředu.

„Jen klid, tohle není běžná stráž. Jsou to ti samí, které potkáváš při zkouškách.“

Překvapeně zamrkala.

„Vážně? Vážně jsou to ti špatní?“

Výraz se jí ihned změnil na více odhodlaný, plný soustředění.

„Jsou nějaká pravidla, jak se jich mám zbavit?“

Tony ocenil, jak prakticky začala uvažovat.

„Nic speciálního. Jen to proved', jak nejtěšěji dovedeš. Pamatuj, nesmí tě při tom vidět.“

Oči se jí rozšířily.

„Takže je mám přímo eliminovat?“

„Byl by to problém?“

Okamžitě zavrtěla hlavou.

„Ne. Patří k těm zlým. Ti musejí být eliminováni.“

Chvilí ještě vyčkávala na místě, částečně vyhlížející zpoza zdi. Doléhal k nim rozhovor obou strážů.

„Ty vole, to jsem mohl tušit, že my dva si zas všechno vyžerem. Proč nemůžem taky koukat, jak chcípají jako Židi?“

„Teď mluvíš jak nácek.“

„Hele, neříkej mi, že tě nezajímá, jak ten blbej Cyklon doopravdy fungoval?“

Prostorem se vzápětí rozlehla infantilní melodie.

„Ježiš, to je ségra. Počkej chvíli.“

S telefonem u ucha se přesunul blíže ke dveřím v pokusu o náznak soukromí. Druhý vytáhl z kapsy jakousi knížečku a začal v ní znuděně listovat. Děvče rychlým šubnutím hlavy zřejmě usoudilo, že nastal správný čas k akci. Z kabátku pyžama hbitě utrhla jeden ze spodních knoflíků a ihned jím prudce mrštila směrem k protější zdi. Ozvalo se slabé cinknutí, které však v prázdné chodbě nešlo přeslechnout. Majitel sešitku zpozorněl. Chvilí naslouchal, pak ho zaklapl a pomalými kroky se rozešel k nim.

Dívka čekala nalepená ke stěně, v pravé ruce připravený nůž, který si na tuhle operaci směla ponechat. Kroky se blížily. Tony v duchu odpočítával přibližné metry. Pět, čtyři, tři...

V momentě, kdy se obrys jeho těla objevil na jejich úrovni, dívčina ruka vystřelila a s přesností na milimetry mu zabodla nůž do míst, kde se dle Tonyho skromných znalostí nacházela jedna z tepen. Muž ani nestačil zareagovat, když ho opět vytáhla a zabořila tentokrát přímo do krku. Strážci se podlomila kolena a z úst se mu vychrlila krev, další tryskala z rány pod klíční kostí. Děvče ho zachytilo těsně před zhroucením, aby nevydal zbytečný hluk a provedlo poslední bodnutí těsně pod bradu. Na malý okamžik se Tonyho pohled setkal s umírajícím. Ve tváři se mu zračil čistý údiv. A nezmizel ani ve chvíli, kdy sebou konečně přestal cukat.

Dívka zůstala celou dobu v naprostém soustředění. Až když se ujistila, že cíl je skutečně eliminován, zvedla hlavu ve spokojeném úsměvu. Rukávem se pokusila z tváře setřít krvavý stříkanec. Zůstala jí po něm rudá šmouha.

„Bylo to tak v pořádku?“ zašeptala plná nadšení.

Tony jen přikývl. Likvidace proběhla opravdu čistě. Pokud nepočítal tu krev všude kolem. Druhý strážce stále pokračoval v hovoru, zjevně ani v nejmenším nezaregistroval neblahý osud, který potkal jeho kolegu.

„Toho druhého taky tak?“ ptala se, zatímco nůž utírala do pyžama.

„Šlo by to s menším nepořádkem?“

„S menším?“

„Bez nože. A bez krve.“

Toho kuchání už pro dnešek bylo dost. Chvíli koukala nechápavě, ale stačilo zmínit, že jiný způsob eliminace je součástí zkoušky a byla na lodi. *A jak si dala záležet.*

Za strážce, stále odvráceného a ponořeného do telefonování, se připlížila jako stín.

„... kdybys nebyla blbá a nelezla tam, nic by se nestalo. Budeš to muset prostě vydržet, dyť jsem říkal, že zejtra ještě nepřijedu –“

Náhle se vymrštila a prudkým výkopem ho ze strany zasáhla přesně do oblasti čěšky. Tony si v reakci na to mimoděk přešel konečky prstů po vlastním kolenu. Tu bolest dokázal cítit až sem.

Muž ze sebe vydal hlasité zasténání. Postižené koleno mu podkleslo a on začal ztrátou rovnováhy přepadávat dopředu. V momentě, kdy se dostal na dívčinu úroveň, mu chytila hlavu a prudce s ní šklubla do strany. To tiché křupnutí, které při tom zaznělo, se doneslo i k Tonymu. Ještě chvíli mu svírala krk, než ho nechala dopadnout.

Opět téměř nulové zaváhání, dokonalá rychlost a přesnost. Vycvičili je tu dobře.

Tony se s kamennou tváří se vydal za ní. Snažil se přitom nešlápnout do rudé kaluže vytvořené pod první mrtvolou. I druhý muž nyní ležel bezvládně na zemi, s hlavou

vyvrácenou. Ještě tlumeně chrčel, ale oči měl zapadlé. Sklonil se k němu. Rychlá kontrola krční tepny prozradila, že puls už je prakticky nulový. Vedle něj ležel telefon s neukončeným hovorem, ze kterého se ozýval vysoký ženský hlas.

„Kevine? Co se stalo? Co se stalo, proč jsi řval, ty vole, nedělej, že mě neslyšíš –“

Tony ho beze slova položil. Když od mrtvého zvedl hlavu, setkal se s rozzářenou tváří.

„Bylo to takhle správně?“

Ještě moment sledoval její nadšení ze splněného úkolu, než s obtížemi natáhl zraněnou ruku. Zdála se mu extrémně těžká. Trochu neobratně děvče pohládl po hlavě.

„Perfektní. Čistá práce.“

Měl pocit, že funguje jen na autopilota. Všechno kolem něj se vznášelo jako v mlze. Když startoval své auto, zatímco adeptka na zadním sedadle bojovala s bezpečnostními pásy, cítil se zvláště. Doslova až disociovaný od svého vlastního těla.

No vida, stačila jen jedna návštěva zde a už se i v něm samotném začíná probouzet nějaká skrytá porucha.

S očima upřenýma na zvolenou postranní bránu prudce dupnul na plyn.

„Pane, dva strážci byli zabiti.“

„Vím.“

„Zničili západní vchod.“

„Já vím.“

„A teď jedou směrem na –“

„Řekl jsem, že to, kurva, vím!“

Muž okamžitě zacouval. Milliceova tvář naplněná zuřivostí mu dala více než jasnou představu o náladě jeho nadřízeného. Jakmile zmizel z dohledu, výraz se mu opět změnil v naprosto klidný.

Martin se klepal u svého počítače. To zplynování bylo něco příšerného. Vydržel sledovat jen prvních pár minut, než mu žaludek opět začal protestovat a donutil ho vzdát se k toaletám. Nedokázal odhadnout, jaké reakce měli jeho kolegoce, Milliceus se však zdál nadšený. Náladu mu nezkazila ani neplánovaná akce jeho hosta a ztráta jednoho adepta.

Martin netušil, co se jeho šéfovi honí hlavou. Dost možná to vědět ani nechtěl. Čeho si však všimnul, byl ten zvláštní pohled, kterým si mladého pána přeměřil Denzel, než se opět vzdálil do stínu.

Tony byl zvyklý uvažovat logicky. A logicky mu vycházelo, že po nich na nějakých devadesát osm procent půjdou. A že k tomu využijí jakékoliv prostředky. Třeba řízené střely.

Samozřejmě, že by v to doufat neměl. Jenže upřímně řečeno, Tony tak nějak potřeboval potvrdit, že celý jeho plán byl od začátku naprosté šílenství.

Jenže ono se nestalo nic.

Klidná cesta až k nouzovému východu, bezproblémová likvidace stráží, nehlídaná boční brána, kterou jeho auto prorazilo bez větších obtíží... Celé se mu to nezdálo.

Slabé poblikávání červeného světla na obrazovce za volantem si přitáhlo jeho pozornost. Drobná ikonka plastové nádrže, obvykle zelená, teď svítila zářivě rudou.

Ten benzín.

Tony by lhal sám sobě, kdyby tvrdil, že ho to překvapilo. Ukazatel blikal už odpoledne při cestě do Centra. A později o něm mluvil i s Milliceem, když poslouchal obdiv směřovaný k jeho autu. Mladý muž ho ujistil, že na cestu domů dostane plnou nádrž.

Tony si během jízdy sem matně vzpomínal na zašedlou ceduli upozorňující na blízkost benzínové pumpy. Mohl jen doufat, že ji ještě nepřejel. Jinak by jejich grandiózní útěk skončil dřív, než vůbec pořádně začal. Lehce poklepal na obrazovku zabudovanou v palubní desce, aby ji probudil z režimu spánku a z hlavní nabídky vybral mapu nejbližšího okolí. Načtení trvalo jen chvíli. Ikonka značící polohu stanice svítila necelé dva kilometry daleko. To ho uklidnilo. Samozřejmě, motor mohl vypovědět službu i předtím, ale indikátor plnosti nádrže sliboval vydržet ještě nejméně dvojnásobek vzdálenosti od pumpy.

Tony spokojeně vydechl a pohlédl do zpětného zrcátka na neplánovaného spolujezdce. Adeptka s poněkud mechanickým označením G-447 seděla na místě za řidičem. Zdálo se, že je v naprosto identické pozici, jako když vyjížděli. Na klíně držela jeho nůž, který se dnes navzdory dřívějším připomínkám osvědčil dokonale. Krvavé skvrny na pyžamu jí už stačily zaschnout a zpočátku nepříjemný nasládlý pach vyčpěl. Co však nezmyslelo, byla mdlá bolest jeho zraněné ruky. Cítil, jak v ní ztrácí kontrolu, především v konečcích prstů,

řadit mohl jen s obtížemi. Navzdory několika vrstvám obvazu krev začala prosakovat. Tony si byl vědom, jaké následky může mít zanedbání rozřízlého předloktí, navíc začal pociťovat krátké návaly slabosti. Teď se ale musí soustředit na sehnání paliva. *Hezky jedno po druhém.*

Ani ne za minutu se ve tmě konečně objevila světlá čerpací stanice. Byl to jeden z těch menších typů, drobné parkoviště u ní zelo prázdnotou. Tony pomalu najel k jedné ze tří osamocených pump a již rutinně stáhl okno. *Tak počkat.*

Namísto obrazovky s nabídkou výběru typu vozidla, paliva a jeho množství, na něj ze stojanu svítila dvojice značek extrémně podřadného benzínu. Tony se kysele pousmál. Už to bylo dlouho, co viděl manuálně obsluhovanou stanicí. Vlášta se jich postupně zbavovala, a nahrazovala kompletně elektronickými, kdy člověk během tankování nemusel ani vystoupit z vozu. Pořád se ale počítaly za milé retro, i proto drtví většina zůstala v Evropě jako atrakce pro turisty. V Americe se jich téměř zbavili, kromě menších osad a opuštěných lokalit.

Tony s hlubokým povzdechem vylezl z auta. Koutkem oka zaregistroval, jak se děvče na zadním sedadle prudce narovnálo a zvědavýma očima skenovalo okolí. Sklonil se zpět k oknu.

„Nic se neděje, natankování zabere jen chvíli a pojedeme dál.“

Přikývla s chápavým úsměvem. Nebyl si jistý, jak dlouho mu bude věřit to tvrzení o zkoušce.

Když se po chvíli na drobném displeji sčítajícím množství paliva objevil krátký text s prosbou o platbu uvnitř, Tony si opět zhluboka povzdychl. S tím mohl počítat.

Na okamžik se zamyslel, co s pasažérem. Vztít ji dovnitř? Při myšlence na její zakrvácené pyžamo s logem Centra sektorů a rudé stříkance na tváři to zavrhl. „Poslouchej,“ oslovil dívku znovu. „Hned budu zpátky, jen dojdu zaplatit. Zůstaň v autě, dobře?“

Opět rychle přikývla. Věnoval jí ještě pobavený úsměv, než se svižným krokem vydal k budově čerpačky.

Z automatických dveří ho kromě klimatizovaného vzduchu ovanul i závan nostalgie. Vypadalo to tu úplně stejně, jak si vnitřky podobných benzínek pamatoval z mládí. Hromada nezdravých potravin nastrokaná do regálů, kde se dalo, cílíci na slabou vůli tankujících řidičů. S automatizovanými pumpami mizely i obchody k nim přidružené.

Dle očekávání bylo prázdno i zde, jedinou výjimku tvořil uhrovitý mladík za pokladnou s pohledem upřeným do displeje telefonu.

Když mu Tony zlehka zabubnoval prsty o pult, komicky sebou škubl.

„M-máte přání, pane?“ vyrazil ze sebe, zatímco neobratně cpal mobil do kapsy.

„Odběr ze stolanu číslo dvě. Je možné platit kartou?“

„Moc se omlouvám, pane, až ráno,“ protáhl mladík svůj už tak dost dlouhý obličej během kontroly natankovaného množství. „Šéf si terminál vždycky před noční bere.“

Tony letmo pohlédl do peněženky. Samozřejmě, že hotovost měl jen ve velkých bankovkách. Od doby, co se začaly tisknout obnosy větší než sto dolarů, toho většina lépe situovaných obyvatel ihned využila.

Snad nebude problém. Majitel jednoho uhru na milimetr čtvereční ho však přesvědčil o opaku, když na papírovou tisícidolarovku vytřeštil oči.

„Ježiš, moc se omlouvám, pane, ale to je moc velký! Nemám tu dost prachů nazpátek.“

„Opravdu?“ otázal se Tony s pomalým zamrknáním.

„Opravdu, pane, fakt se moc omlouvám. Šéf si před noční bere i většinu peněz z pokladny. Chce mít prej jistotu, aby nepřišel o moc prachů, až nás někdo přepadne.“

Tony si nedokázal představit jediný den, kdy by zdejší pokladna obsahovala tolik hotovosti, aby za tu námahu stála. Možná by měl tomu chlapci nechat to největší spropitné, jaké za svůj život viděl, a jednoduše odejít.

„Ale kdybyste si koupil pár věcí, pane, jsem si jistej, že bych vám pak už zvládnul vrátit.“

Pohlédl na něj s tím nejvíce pochybovačným výrazem, jakého byl schopen. Snad nikdy neslyšel méně kreativní pokus o vymámení peněz ze zákazníka. Bylo mu jasné, že se mladý prodavač snaží o zvýšení tržeb s vidinou možné odměny. *Ale ta forma...*

„Fakt nekecám, pane!“ zamával brigádník rukama v obavě z promarněného výdělků.

„Přisahám, že je to pravda.“

Během několika okamžiků před ním vyrostla nesourodá hromádka. Ty nejtlustší noviny, které byly na výběr, pomačkaný croissant, dva balíčky změkklých žvýkaček a jeden velmi uboze vyhlížející vanilkový kornout. Mladík se nad výběrem široce zazubil. *Na spodní čelist by se mu hodily rovnátka.*

„Perfektní, pane! Budete na to chtít igelitku, pane? Jen za dolar.“

Když Tony neprotestoval, rychle ji vyrval zpod pultu a nacpal do ní celý nákup. Pak přes něj natáhl obě ruce, tašku v jedné, peníze v druhé. Tony vzal jen to první.

„Zbytek si nech,“ kývl směrem k hotovosti. Po té komedii mu bylo za mizerného herce tak trapně, že by mu dal i celou peněženku. Ve dveřích k němu dolehly zvuky, které bylo možno identifikovat jako projevy radosti.

„Díky, pane! Přijďte zas, pane!“

Parkoviště bylo až na jeho auto stále prázdné. Dívka ho uvítala širokým úsměvem. Igelitku s mizerným nákupem odložil na vedlejší sedadlo s úmyslem dál si jí nevšímat, ale pak z ní vytáhl onu nekvalitně působící zmrzlinu. Stejně by se brzy roztekla. Zatímco vyjížděl z areálu stanice, podal jí zdravou rukou sladkost přes rameno. Ve zpětném zrcátku viděl její nechápavý pohled.

„Co je to?“

„Zmrzlina.“ Zmatení nezmizelo. „Je to...“ Krátce se zamyslel nad možným popisem, až se rozhodl zvolit ten nejjednodušší. „Jídlo.“

Vypadala teď snad ještě nechápavěji. Nepřekvapovalo ho to. Adepti dostávali v Centru jen dva druhy stále stejné potravy, tekutou a kašovitou. Děvče nedůvěřivě přendávalo kornout z ruky do ruky.

„Proč je to studené?“

„Je to, dá se říci, zmrzlá hmota. Zmražený krém. Musí zůstat v chladu, jinak se rozteče.“

„Takže něco jako kaše?“

Její pozornost teď zaměstnával obal, který z kornoutu velmi opatrně olupovala. Měla stejný soustředěný výraz, jako když strážci přetínala tepnu. Když papírové kolečko odkrylo spláclou čokoládovou polevu, zkusmo do ní zaryla zuby.

„Možná bude lepší ji olizovat,“ zastavil ji Tony s nepříjemným pocitem kolem vlastních zubních krčků.

„Proč?“

„Protože... Zkrátka je to lepší.“

Druhá ochutnávka tedy proběhla pomocí jazyka. Po prvním dotyku se nedůvěřivý pohled okamžitě proměnil v rozzářený.

„Je to sladké! A teče to. Jako jídlo, co máme v Centru.“

Vypadala jako dítě poprvé zkoušející zmrzlinu. I když, ona jím opravdu byla.

„Chutná ti?“ zeptal se s pobaveným úsměvem. „Měla by mít vanilkovou příchut’.“

„Tu znám!“ vyhrkla s plnou pusou. „V Centru máme vanilkové svíčky v relaxačním pokoji. Mám ráda tu vůni. A taky skořicovou.“ Pak se zamračila. „Ale svíčky se nejí.“ Musel se pousmát.

„Ne, ne. Příchutě a vůně se používají do různých produktů. Jak potravin, tak i kosmetiky.

V každém mají trochu jinou funkci.“

„Takže svíčka není sladká jako tohle?“

„To opravdu ne.“

Sledoval, jak se s blaženým úsměvem proboují skrz už ne tak důkladně zmrzlou hmotu. Roztékala se rychleji, než by se dalo očekávat.

Otočil hlavu zpátky k silnici. Atmosféra v autě se mu teď zdála mnohem příjemnější, i přes tu tupou bolest. Možná by neškodila kapka hudby.

Zvolil na displeji přehrávač s přednastavenými skladbami a stiskl ikonku náhodného přehrávání. Několik vteřin bylo ticho, ale když zazněly první, tak důvěrně známé kytarové tóny, cítil, jak se mu tělem rozlévá příjemné teplo.

„Michelle, ma belle...“

Silnice i její okolí už vypadaly vcelku civilizovaně, i počet lamp se znásobil. Když Tony po chvíli hodil letmý pohled do zpětného zrcátka, mohl si všimnout, jak děvče kývá hlavou do rytmu melodie. Kolem úst měla rozmazané skvrny zaschlé čokolády, které bylo ve tmě nemožné rozeznat od krve.

„Líbí se ti hudba?“

Se širokým úsměvem přikývla.

„V Centru nám taky pouští hudbu. Ale v ní vůbec nejsou slova. Jenom melodie. Je prý hrozně stará, od nějakých dvou pánů, kteří už dávno nežijí.“ Na chvíli se zamyslela. „Od pana Mozarta a Beethovena, myslím.“

„Takže klasická hudba?“

„Hezky se poslouchá, když nám ji pouští při jídle. Ale tahle je lepší,“ dodala s důrazem na poslední větu.

„Ale i tahle je celkem stará. Samozřejmě ne jako od Mozarta. Ale šedesátá léta minulého století taky nebyla zrovna včera.“

„Pustíte prosím ještě jednou tu úplně první?“

Nějakou chvíli jí napjatě naslouchala.

„Ten pán, co zpívá, už taky nežije?“

„Bohužel. Nikdo z nich, byla to celá skupina.“

„Ti ostatní taky zpívali?“

„Jistě. Říkali si *The Beatles*.“

Pro ukázkou jí pustil několik dalších skladeb. U každé pozorně vnímala melodii, ale žádná ji už nenadchla v takové míře.

„Ta první je stejně pořád nejlepší.“

„Jmenuje se *Michelle*.“

„Michelle...“

Pustil píseň znovu, a znovu sledoval i její reakce. Opět ho přepadával pocit, se kterým neustále bojoval, že má před sebou malé dítě. Zvídavé dítě, nadšené z nových věcí. Které je tedy schopné dospělému muži zlomit vaz. Pohled mu sjel na bílý obdélníček na pyžamu, kde měla natisknuté jméno.

G-447. Bylo to spíš označení stroje než člověka. Dle Millicea dostávali taková jména z důvodu přehlednosti a zjednodušení systému, Tonymu to však přišlo jako snaha o vymazání jejich identity. Adepti se od sebe nemohli nijak odlišit. Jedinou možností, jak vystoupit z řady, bylo dosažení nadprůměrných výsledků. Milliceus o nich mluvil jako o prázdných schránkách, naplněných obsahem, aby vůbec získali smysl existence. Pro něj to nebyly lidské bytosti.

„Jak ti mám říkat?“

Nechápavě na něj pohlédla.

„G-447.“

„To přece není jméno,“ zkusil jí odporovat. „To je jen číslo.“

„Ale všichni máme taková jména,“ namítla trochu zamračeně. „To je přece pravidlo.“

„Dobře, ale co kdyby sis teď mohla vybrat cokoli jiného?“

Viděl, jak si s neurčitým pohledem kouše rty. Vypadala ztraceně.

„To by určitě věděla Alice.“

„Alice?“

Po tváři se jí okamžitě rozlila důležitost.

„To je moje sestra.“

„Sestra, opravdu?“

Milliceus zmiňoval, jak problematická byla existence sourozenců během používání opravdových dětí a jak si nyní dávají pozor, aby i zkumavkoví adepti v jednom ročníku neměli stejnou matku nebo otce.

„Prý to není pravá sestra. Ale byly jsme spolu ve stejné startovací rodině, a pak i sektoru.“

„Proč Alice normální jméno má, když je taky adept?“

„Protože si ho dala sama,“ pravilo děvče hrdě. „Ještě ve startovací rodině. Našla knížku, ve které se tak jmenovala jedna postava. A řekla, že ona se tak bude jmenovat taky. I když pak dostala jméno v Centru, pořád si tak říkala. Je hrozně chytrá, víte? Mnohem víc než já.“

Tonyho lehce zamrazilo z uvědomění, že tato dívka, která nějak dokázala rebelovat proti systému, je v současné době zřejmě mrtvá.

„Zůstala v Centru?“ zeptal se opatrně. Spolucestující zavrtěla hlavou.

„Už dlouho ne. Při patnáctileté zkoušce přišla o nohu. Takže teď je v sanatoriu.“

„V sanatoriu?“

„Tam jsou všichni, co už nemůžou pokračovat ve výcviku. Když třeba po zkouškách nemají nohu nebo ruku, nebo začnou mít špatné sny. Prý tam můžou celý den jen odpočívat. Až složím závěrečnou zkoušku, pojedu Alici navštívit. Musela jsem jí to slíbit.“ Tony během návštěvy ani jednou neslyšel Millicea jakkoliv zmiňovat něco podobného tomuto sanatoriu. Když nad tím přemýšlel, samotného by ho zajímalo, co se děje s adepty, kteří sice nezvládnou zkoušky, ale přežijí. Pochyboval, že místo, kde mohou zranění v klidu dožít, založil Milliceus sám. Možná to byla součást Paulovy snahy o polidštění Centra.

„Takže Alice si jméno vybrala sama,“ vrátil se k původnímu tématu. „A nechala si ho navzdory pozdějšímu označení z Centra. Stejně tak to můžeš udělat i ty. Nic neztratíš a naopak získáš něco nového.“

Zůstala potichu a soudě dle jejího výrazu nad tím usilovně přemýšlela.

„A nemohl byste... Nemohl byste ho vybrat vy?“

Tony nad tou prosbou pozdvihl obočí.

„Já bych si určitě vybrala špatně. Ne jako Alice, ta to věděla hned.“

„Jestli věříš, že zrovna můj výběr bude natolik správný...“ Zamyslel se. „Tak tedy, co třeba název té skladby, co se ti tak líbila? Michelle? Takové jméno by bylo v pořádku?“

Prudce zvedla hlavu. „Michelle?“ Doširoka otevřené oči jí svítily. „To se mi... To se mi líbí! Opravdu bych se tak mohla jmenovat?“

„Nevidím v tom žádný problém,“ ujistil ji.

„Jé...“ Několikrát se zhluboka nadechla. „A můžu se tak i představovat, když se mě někdo zeptá? Alice bude určitě koukat, až za ní přijedu.“

Na nějakou dobu se odmlčela a s rozzářenou tváří pozorovala okolní tmu. I Tony sledoval cestu před sebou, ale jeho myšlenky se pohybovaly docela jinde. Zmínka o chytré sestře toho neobyčejného jména oživila jeho vlastní vzpomínky, dlouhou dobu ukryté pod povrchem.

Alice.

Jméno, které znal až moc dobře. Možná i víc, než si sám přál.

Alice byla jednou z mála lidí, o kterých Tony mohl říct, že k nim dokázal cítit něco víc než jen naprostou lhostejnost. Stejně tak patřila i do velmi úzkého okruhu těch, kterým zvládl věřit.

A pak ho to napadlo. Mohl by... *Mohl by se vůbec odvážit...?*

Stále si pamatoval adresu té chaty, nebo snad srubu, který měla dostat dědictvím. Podle mapy se nenacházeli tak daleko. Ale objevit se zpátky v jejím životě po tom všem, navíc po tolika letech... Může to vůbec udělat? V tuhle chvíli ho však nic lepšího nenapadlo. *To bude asi tou ztrátou krve.*

„Pane doktore? Kam vlastně jedeme?“

„Doufám, že do bezpečí.“

Alice seděla na pohovce. I když by se o vhodném použití toho slova dalo polemizovat. *Sedět* nebyl ten správný termín. *Zmačkaná jako papír* se hodilo mnohem více. Cítila se tak. A možná jí i chtěla být. Papírem, který nemá žádné vyšší poslání, než aby ho někdo celý popsal, začmáral nevhodné pasáže a pak zmačkaný vyhodil. Takový papír si nemusí dělat starosti, co s ním bude dál. Jeho role je vždy přesně daná.

Bylo celkem pozdě. Tak pozdě, že kdyby vykoukla ven, neuvidí kromě černé tmy vůbec nic. Celá chata byla tichá, tak tichá, že normálně fungujícího člověka by to mohlo až znepokojovat. Pustil by si proto televizi, nebo rádio, aby to depresivní ticho zahnal. Občas se jí po tom stavu stýskalo. Jenže ona už normálně fungujícím člověkem není. I když by si raději vytrhla jazyk, než něco takového přiznat okolí.

Možná by je měla prodat, televizi i rádio. Jen se na ně zbytečně práší. Jenže pak by přišel Mike a jeho otravné starosti, jestli je opravdu tak v pořádku, jak tvrdí.

Běžně nějaký zvuk obstarával Barney, většinou chrápáním. Někdy přitom ležel rozvalený na koberci, častěji stočený vedle ní. Tak, že ji postupně vytlačoval z postele.

Ale dnes je pryč. A nejspíš bude pryč i několik dalších dnů.

Bez předchozího záměru, což se dělo tak často, že to přestávalo být vtipné, se její myšlenky okamžitě stočily ke konci minulého týdne. To se začal chovat divně. Slova *Barney* a *divně* se k sobě sice celkem hodila, ale v tomhle případě to nebyl ten dobrý slova smysl. Nejdřív působil celkem apaticky, bez zájmu o cokoliv. Posléze si pod něco zalezl a odmítal provést zpětnou operaci. Musela ho tahat ven jako mrtvolu.

Ten hysterický hovor s veterinářkou by nejradši vymazala úplně. Chaos a panika z její strany, snaha o uklidnění z té druhé. Pak cesta do města, která se zdála nekonečná. Alice měla extrémní nutkání dupnout na plyn a proměnit svůj otřískaný Ford, který už pět let přesluhoval, v nadupaný sport'ák. Protože to bylo už tak dávno, co se o někoho *takhle* bála. Nakonec stejně nemusela tak vyšilovat, všechno dopadlo dobře. Barney zvládl operaci žaludku, rána se mu krásně hojila a ona se ho na pár dní rozhodla nechat ve městě u Rosse. Jen dokud mu nevytáhnou stehy. Ne že by z toho měla kdovíjakou radost, protože Ross je neskutečná osina a většinou se chová jako totální idiot, ale, a toto *ale* je opravdu markantní, Barneyho měl vždycky rád. Ať se snaží tvrdit cokoliv. Během telefonního hovoru mluvil, jak nejotráveněji mohl, *smrad*, ale když mu Barneyho později předávala, jeho oči zářily jako vánoční světla. V té chvíli se mu hra na rozmazleného drsného hochy začala trochu hroutit.

Naštěstí se během té krátké návštěvy nepotkala s matkou. Protože poslední, na co měla ten den náladu, bylo slyšet další stupidní komentáře na svou osobu. Z faktu, že se *její* bigl bude nacházet pod stejnou střechou jako *její* matka, nadšená nebyla. Ale! Sheila se sice chová jako manipulativní svině, kterou ostatně vždycky byla, ale *nikdy* by Barneymu neublížila. Částečně proto, že tak nízko by v rámci brojení proti dceři asi neklesla, ale především proto, že Ross by jí něco takového neodpustil. A rozzlobit si milovaného synáčka, *ts ts*. O to přece zájem nemá.

Oči jí zalétly k digitálním hodinám na stole, rovněž s notnou vrstvou prachu. *Patnáct minut*. Strávila patnáct minut jenom přemýšlením o celé téhle události. *Dementní mozek*. Promarnila čtvrt hodiny svého života, během které mohla dělat něco produktivního.

Ale jdi, ty komiku.

Produktivního. Její mysl byla možná stále částečně nastavená na pracovní život, ale realita už se od něčeho takového vzdálila na hony.

Jedinou věcí, za kterou se pořád cítila zodpovědná, jediný světlý bod v temnotě, byl Barney. Ale Barney je teď ve městě. V bytě, který kdysi dávno obývala i ona, nejspíš stočený v pelechu vedle Rossovy postele. Pokud ho ovšem nepozval rovnou do ní.

Její chata je teď tichá. A možná i studená? Těžko říct. Alice neměla normální topení. (Mikovy narážky na „nehoráznou kosu“ se ozývaly, kdykoliv přijel.) Žádné radiátory, jen krb, a ani ten mnohdy nevyužívala ani v zimě. Teď je teprve podzim. A navíc, ona je na chladno zvyklá. *Kdyby tu náhodou bylo*. Ale není. Jak by se k ní mohlo vůbec dostat přes všechny ty vrstvy oblečení? Hlavně tuhle obrovskou mikinu, do které by se vešla nadvakrát.

Stejně už by měla jít spát. Je skoro půlnoc, a přece slíbila své drahé psycholožce, že se pokusí hlídat si spánkový režim. Protože je to dobré pro její duševní zdraví. A ona si ho hlídá.

Dobře, včera šla spát ve dvě ráno, takže teoreticky až dnes, ale to byla výjimka. Protože jinak, jinak se vážně snaží.

Možná, že kdyby se jí ta ženská snažila trochu pochopit, měla by k ní větší důvěru. Sice tvrdila, že ji chápe, ale tu větu říkají všichni doktoři přes oblast duševního zdraví. Jako kdyby to stálo v psychologických učebnicích na prvním místě. *Všichni. Hlavně ta její.*

Alice sevřela dlaně v pěst, částečně pro uvolnění napětí, částečně se záměrem rozhýbat zmrzlé prsty. Měla by už přestat kňučet a litovat se, těch příležitostí bude ještě dost. *Stejně jako nesnášet samu sebe.*

Náhle uslyšela zvuk pneumatik. Jako kdyby se sem po štěrkové cestě blížilo auto. Nic tak neobvyklého. Čas od času se tu objevovali dezorientovaní lidé, kteří neúmyslně sjeli z hlavní silnice. Někdy byli opravdu ztraceni, jindy jen hledali jinou chatu, kterou si na víkend zarezervovali. Ti první byli posléze aspoň vděční za nasměrování, ti druzí jen otravní, když odmítali pochopit, že tohle *opravdu* není to správné místo pro největší kalbu jejich života.

Klep, klep.

Takže se dožadují rady. Ne, že by takový vývoj událostí nečekala, když jen chvilku předtím klaply dveře od auta, ale stejně do poslední chvíle doufala, že nenastane. Teď jí zbývalo několik možností.

Ta nejideálnější představovala verzi hry „*běžte pryč, nikdo není doma*“, ale vzhledem k tomu, že měla stále rozsvíceno, by to bylo trapné pro obě strany. *Pro tu její asi víc.*

Nebo se může ozvat, a celou konverzaci vést přes zavřené dveře. Anebo prostě může rovnou otevřít.

Během pomalého přemísťování se ke dveřím okamžitě zalitovala, že si stále nebyla schopná pořídit kukátko nebo rovnou kameru. Ale ono by to bylo stejně k ničemu, když venku nemá ani pitomé světlo. A když už je u toho, taky zavedení zvonku by nebylo na škodu. *No nic.*

Otevírat dveře cizím lidem je nebezpečné samo o sobě, a uprostřed noci obzvlášť. Možná na druhé straně čeká sériový vrah. Takoví si většinou vybírají přednostně oběti, které znají, jestli si ze školy pamatuje dobře. I když... Ne, jen ta první je většinou z blízkého okolí, ostatní jsou náhodné. Je pravda, že si zachovávají nějaký mustr. Tenhle třeba v noci náhodně brázdí silnice a hledá opuštěné chaty uprostřed lesů.

Myšlenka smrti, možná i celkem brutální, jí proběhla hlavou bez nějakých silnějších emocí. Když by ji dotyčný opravdu zabil, za jak dlouho najdou její tělo? Možná i celkem rychle. Mike má ve zvyku volat každých několik dní. Dovedla si celkem dobře představit, že by byl schopný zmobilizovat celou stanici kolegů a bez okolků sem vpadnout. Ale jen v případě, že teď nemá dovolenou. Protože to je s Emmou, a ona sama mu výslovně zakázala, volat jí v době, která patří jeho přítelkyni. Protože Emma je *až moc* hodná.

Možná by zavolal Ross, až Barney mu během příštího týdne vytáhnou stehy. A jestli mu to nezvedne, možná, ale opravdu jen možná, bude natolik úspěšný a donutí matku, aby ho sem zavezla. Anebo, což se zdálo jako pravděpodobnější, se na ni vykašle. A Barney zůstane u něj.

To by tu ležela aspoň pár týdnů. Možná se dovnitř dostanou mývalové a ohlodají ji na kost.

Jak poetický konec jejího ubohého života.

Konečně překonala tu krátkou mezeru ke dveřím. Naštěstí je ještě natolik při smyslech, že je na noc zamyká. *A vlastně i na celý den.*

Částečně s očekáváním smrti, částečně připravená říct tomu párečku milenců, že tohle *opravdu* není jejich objednané hnízdečko lásky, je konečně otevřela.

„Dobrý večer, Alice.“

Plesk.

Zpětně si vůbec neuvědomovala, proč mu tu facku vlastně vrazila. Bylo to jako automatická reakce. Navíc pěkně dětinská. Nejspíš měla pořád vztek. Na sebe. Na něj. *Ale na sebe víc.*

Beztak toho hned vzápětí zalitovala. Doufala, že se bude zlobit. Že jí řekne něco něco opravdu zraňujícího, co jí zevnitř úplně rozloží a nebude schopná se poskládat zpátky. Jenže jemu se, po prvotním překvapení, místo toho rozlil po tváři jakýsi nostalgický úsměv s nádechem smutku...

Ten pohled. Nesnášela ho. Možná proto, že při něm nebyla schopná normálně uvažovat, jako kdyby jí mozek zahalila neprostupná mlha.

Ale ne, teď se musí ovládnout, je jedno, jaké pocity v ní vyvolává. Už je to dávno. A co si vůbec myslí, přijít sem uprostřed noci s dítětem –

Bože, to dítě.

Jeho přítomnost si uvědomila až později. Bylo to děvče, ne starší než dvanáct let, a zíralo na ni s doširoka otevřenými očima.

Ta první myšlenka, že to je jeho dítě, jeho dcera, jí vyvolala ostrou bolest někde uvnitř hrudi, i když jen na okamžik. Ale no tak, není to snad jedno? Proč by jí to vlastně mělo vadit?

Stejně se neubráníla rychlé studii její tváře. Ne, v ní žádné podobné rysy, které by na příbuznost ukazovaly. To jí trochu uklidnilo. Ale musí se tvářit jako by nic. Nesmí to dát najevo, nebo snad ukázat, na jaké dno se během té doby, co jí neviděl, dostala. Znovu už ne.

„Co chcete, doktore?“

Znělo to tak zvláště oslovovat ho jen titulem, skoro jako by opravdu byl někdo cizí. Alici samotnou překvapilo, jak chladně její hlas zněl. *Ale to přece chtěla.*

„Alice, vážně se omlouvám za tenhle noční vpád.“ Jeho hlas byl stále tak jemně klidný, používal ho vždycky. *Ale jen když mluvil s ní.*

„Udělal jsem nejspíš něco šíleného. A nevím, komu jinému důvěřovat.“

Ta slova jí trochu vyděsila a donutila vypadnout z nepřístupné role. Tony nedělal šílenosti. Naopak, byl tím, kdo ostatní zvládl usměrnit a fungoval jako hlas rozumu. *Aspoň pro ni.*

Co mohl udělat? Souvisí s tím snad nějak to děvče? Alice se na ni znovu zaměřila a dívka jí to oplatila zvědavým pohledem. Proč je v pyžamu, museli utéct během spánku? Pak si uvědomila, že to logo tří věží, které měla vyšíté na pravé straně hrudníku, odněkud zná... *Proboha.* Centrum sektorů. To dítě je adept.

Cítila, jak se jí náhle hůř dýchá. Na Tonyho košili si všimla drobných stop krve. A co má s tou rukou? Pravá paže mu visela ochable podél těla, jako by k němu snad ani nepatřila. Skrz zarudlý rukáv košile mu částečně prosvítal obvaz. Tep se jí zrychlil.

„Vy... Zranil jste se?“

I vykání znělo v jejích uších zvláště. Tony pomalu sklonil hlavu směrem k pravděpodobné ráně, jako by si její existenci uvědomil až teď.

„Oh, vlastně ano. Měli jsme menší nehodu, dá se říct. Ale nic to není.“

Ani v tomhle se nezměnil, pořád svou případnou bolest zlehčoval. Ale Alice už se ho naučila prohlédnout. A viděla ty chvilkové náznaky bolesti. Otevřela dveře dokořán.

Tony měl pravdu. *Byla to šílenost.* Pohlédla na vlastní ruce, ze kterých se teď snažila vydrbat červené skvrny, a žaludek se jí zhoupł.

Samozřejmě, že ta rána byla mnohem víc než nic. Když se jí podařilo Tonyho konečně přesvědčit, že ho nebude poslouchat, dokud se na ni sama nepodívá, poslušně si vyhrnul rukáv. V místě předloktí ho měl rozpáraný jako po noži. Po odkrytí několika obvazových vrstev se na ni přes hromadu zaschlé a ztvrdlé krve šklebila rozřízlá kůže. Jakmile se ukázala ve vší paradě, začala zase krváčet. Byla samozřejmě zralá na šití. Alice se neodvažovala odhadovat, jak vážná je, ale bylo jí jasné, že čím dříve se alespoň provizorně uzavře a zastaví se krvácení, tím lépe. A jelikož si v tuhle noční dobu nemohli dovolit luxus odborné péče, rozhodla se jí zastoupit sama. Nějakým výcvikem na škole přece jen prošla.

Tony zase protestoval, ale tentokrát opravdu jen lehce. Bylo až překvapivé, jak rychle se jejímu rozhodnutí podvolil. Nikdy nedával najevo velké emoce. I teď projevil bolest jen tichým zasyknutím, když ránu proplachovala desinfekcí, a potom ještě jednou, když mu chirurgickou jehlou poprvé propíchl kůži. Ten klid ji vždy fascinoval, i když by mu to nikdy nepřiznala. Během trochu křivého stehování viděla, že to zranění není jen povrchové. Musel ztratit spoustu krve, čemuž kromě obvazu odpovídala i zakrvácená košile.

Adeptka ji po celou dobu šití pečlivě sledovala, snad jako by kontrolovala správnost operace. Alice se snažila zachovávat klid, ale s těmi dvěma to bylo skoro nemožné. U Tonyho to bylo z důvodu společné minulosti, na kterou se stále snažila nemyslet. To děvče ji však znepokojovalo. S principem Centra byla obeznámená stejně zevrubně, jako většina veřejnosti, ale adepti ji z neznámých důvodů děsili. S jedním z nich se dostala do kontaktu před několika lety, když ještě chodila do práce a normálně fungovala. Byl to už spíše absolvent a pomáhal jim s vyšetřováním jistého případu s podezřením na terorismus. Vzpomínala si, že s nimi skoro nepromluvil. Všude s ním chodil starší muž, údajně supervizor, a oba si neustále drželi odstup. I tak měli kolem sebe jakousi nepříjemnou auru, kterou ji dokázali znervóznit.

A teď tu tohle děvče, *Michelle*, jak jí okamžitě hrdě hlásilo, sedí na gauči. Vzhledem se nijak nelišilo běžného dítěte. Na tom pyžamu byly však z určitých úhlů patrné tmavé skvrny a Alice raději nepřemýšlela nad tím, odkud se tam vzaly.

Během šití a nevyžádaného dozoru jí Tony osvětlil podstatnou část příběhu, který ho zavál až sem. Pochybovala, že byl celý, a i tak jí zněl šíleně. Vzteklna, rozhodnutí o likvidaci nakažených adeptů, útek... A ještě šílenější bylo, že téhle Michelle mělo být dvacet let.

Alice se tuto informaci zatím rozhodla nebrat v potaz, jinak by se asi zbláznila. Už tak toho bylo dost.

Nedokázala pochopit, proč ji proboha bral s sebou? Když už se mu celá situace zdála zvrácená, proč jednoduše neodjel sám? Proč se snažit a dost možná i riskovat život (původ zašíváné rány jí neprozradil) kvůli cizímu dítěti? Které ještě k tomu ani dítě nebylo. Vždyť ona v sobě tu vzteklinu má taky! Může propuknout naprosto kdykoliv.

Ne, Alici stále nešlo na rozum, proč se dopustil tolika šílených rozhodnutí. Vždyť by to šlo klasifikovat jako únos! Všimla si ale, s jakou laskavostí na to děvče hleděl. Pocítila lehký závan nostalgie. Možná i proto mu po dokončení té klikaté čáry na ruce navrhla za celou noc tu zdaleka nejšílenější věc. *Zůstat přes noc.*

Proboha. Nelokla si náhodou té dezinfekce?

Litovala hned vzápětí. I proto, jak razantně se změnila atmosféra mezi nimi. Zhoustla. A jí se zase těžce dýchalo. *On, za to může on.*

Když mu pak podávala náhradní deku, neplánovaně se dotkla jeho ruky. Byl to jen letný dotyk, ale jí se zatočila hlava tak, že musela zmizet do koupelny a strčit obličej pod ledovou vodu.

Chová se jako pubertáčka. Vždyť se ho při tom šití musela dotýkat neustále!

„Alice, je skvělé tě zase vidět.“

Zvedla hlavu k zrcadlu nad umyvadlem a všimla si zarudlých tváří. Proboha. A to ani nebyla v jeho dosahu.

Jdi do háje, Tony.

Když adeptka s označením G-447 otevřela oči, kolem byla tma. Rychle je znovu zavřela. Věděla velmi dobře, že čím déle zůstane plně vzhůru, tím větší problém bude mít zase usnout. A tím méně se během tréninku zvládne soustředit.

Jaký byl důvod toho brzkého probuzení? Sucho. V ústech i krku. *Žízeň.*

Automaticky natáhla ruku po tlačítku na pravé straně jejího nočního stolku. Jeho zmáčknutí naplní připravený kelímek vodou. Za ty roky už si zapamatovala přesnou pozici všeho kolem ní, ale teď... Její ruka se dotýkala neznámého povrchu, mnohem hrubšího. Během šmátrání do něčeho vrazila a ten neznámý předmět spadl na zem s tupým zuchnutím. Zřejmě ho zmírnil koberec. *Na základně žádné koberce nebyly.*

Michelle znovu otevřela oči. Už není v Centru sektorů. Je v chatě té milé slečny, kterou doktor Solas zná. Její mysl provedla rychlou rekapitulaci uplynulého dne a to ji uklidnilo. Tohle je přece zkouška. A její další část se odehrává v chatě slečny Alice. To jméno jí okamžitě připomnělo sestru. Usmála se. Její sestra teď určitě spí. Možná se zase může převalovat, jak měla ve zvyku, než ji v Centru naučili ležet rovně a klidně. Jestlipak mají v sanatoriu taky tlačítko na vodu?

Vedle ní se teď ale žádné nenacházelo, tím si byla stoprocentně jistá. A měla žízeň. Ústa měla tak vyschlá, že se jí jazyk lepil na patro. Posadila se.

Doktor Solas ležel na pohovce naproti ní. Neviděla ho, ale slyšela jeho klidný pravidelný dech a to jí stačilo. Věděla, že tam je.

Pomalu spustila nohy na zem a koberec ji zašimral na bosých chodidlech. Asi by se neměla sama pohybovat po cizím domě. To znělo jako porušení pravidel. Ale ta žízeň byla nesnesitelná. A navíc ví, kde je voda. Jen jednu místnost odsud. I slečna Alice si ji natáčela z kohoutku.

Měsíční svit ji neomylně zavedl přímo do kuchyně. Rozeznala dřez i několik sklenic postávajících na lince. Po jedné z nich natáhla ruku. Až pak její sluch zaregistroval tlumené zvuky vycházející z místa vedle skříněk, které se topilo ve tmě. *Vzlykání.*

Michelle věděla, co je pláč. Několikrát v životě ho už slyšela, ačkoliv se jeho existence v Centru nepodporovala. I proto se ozýval většinou jen v noci, často po skončení zkoušek. Přišla k té plačící siluetě blíž.

„Slečno Alice?“

Vzlykání ustalo. Na chvíli bylo ticho.

„Proč nespíš?“ Hlas slečny Alice byl ochraptělý. To Michelle taky znala, když si během desetileté zkoušky skoro vykřičela hlasivky.

„Měla jsem žízeň.“ Napadlo ji, že se slečna Alice bude možná zlobit, že chodí po jejím domě bez povolení. Nic ale neřekla.

„Jste v pořádku?“

Byla to logická otázka. Supervizoři se jich tak většinou ptali, když se někdo zranil.

„J-jo, jasný. Všechno je fajn.“

Michelle ji neviděla do tváře. Dle zbrklého tónu se jí ale nezdálo, že slečna Alice mluví úplnou pravdu. Možná by jí měla nějak rozveselit.

Michelle neuměla rozveselovat.

Chvíli nad ní ještě bezradně stála, než se skrčila k zemi zhruba na její úroveň a kolena si přitáhla k bradě.

„Měla jste zlý sen?“

„Zlý... Sen?“

Michelle si nedovedla představit jiný důvod ke smutku. Možná nesložil zkoušku. Nebo neochránit svého *protégé*. Ale slečna Alice není adept. Špatné sny se jí u ní zdály nepravděpodobnější.

„Nevadí, když je máte. Adepti od nás je mají taky. Někteří kvůli nim křičí ze spaní. A někteří už pak nejsou schopní pokračovat v tréninku.“

„Jo? A co se s nimi stane pak? Když... Když nemůžou dál?“ Její hlas byl zastřený.

„Odjedou do sanatoria. Tam můžou celý den odpočívat. Moje sestra je v něm taky. Víte, že se jmenuje úplně stejně jako vy?“

Michelle o ní vždy ráda mluvila. Byla by škoda, kdyby ostatní nevěděli, jak je chytrá.

„To je... Hezký...“

Po chvíli před sebou náhle zaznamenala pohyb. Slečna Alice ji obešla a konečně vstoupila do měsíčního svitu. Tváře měla vlhké.

„Natočím ti tu vodu.“

Těsně před probuzením Tony cítil, že ho někdo sleduje. Ten instinkt si vypěstoval z velké části kvůli mladší sestře, když bylo třeba ji neustále hlídat. Většinou ho nezklamal. A potvrdil se mu i teď. Když otevřel oči, v zorném poli se objevila drobná postavička. Jakmile si všimla, že se vzbudil, vyskočila na nohy.

„Už jste vzhůru!“

Michelle se zdála být v dobré náladě. Kývala se ze strany na stranu, vlasy rozčuchané a trochu zvlhlé, a dokonce měla i nové oblečení. Zakrvácené pyžamo nahradily modré tepláky a bílé tričko, oboje jí bylo velké. Alice jí zjevně našla něco svého.

Alice.

Uvědomění, že se nachází v její chatě, bylo možná zvláštní, ale rozhodně ne nepříjemné. Včerejší noční události se mu lehce rozplývaly. Samotného však překvapilo, jak dobře to všechno dopadlo. Čekal, že mu po té facce zabouchne dveře před nosem a tím to skončí. Měla by na to plné právo. I na tu ránu měla právo.

Z vedlejší místnosti k němu doléhal částečně tlumený hlas.

„... prostě ti říkám, ať si ho u sebe necháš ještě chvíli, i po vyndání těch stehů. ... ne, nechci se ho zbavit. Prostě mám něco důležitýho... Co? Žádný rande, proboha! Mohl by ses konečně naučit, kdy máš sklapnout, Rossi...“

Ross... Pokud se nemýlil, jmenoval se tak její mladší bratr. Tony se s ním nikdy nesešel. Stejně jako s ostatními členy její rodiny.

Pokusil se trochu nadzvednout v loktech, ale velmi pohotově se mu připomněla zraněná pravačka. Stále v ní cítil tupě mdlou bolest, ale její intenzita byla rozhodně nižší. Část svalů ho poslouchala, ale paže celkově působila ochablá a sevřít ruku v pěst nedokázal vůbec. I tak byla Alici vděčný za to šití. Měla pravdu. Potřebovalo se to konečně začít nějak hojit. Zhodnotil, že nový obvaz zatím nebude potřeba a zvolna se posadil. Gauč byl místy už dost proležený, Tony to cítil v zádech, ale zároveň byl během cestování kvůli práci zvyklý, že ne vždy může spát v posteli s dokonalým vyvážením tvrdého a měkkého povrchu.

„Hezké tričko,“ poznamenal k novému kusu oděvu. Jeho potisk představovala dvojice boxerů. Michelle po nich přejela dlaní.

„Slečna Alice říkala, že moje pyžamo bude potřebovat vyprat,“ vysvětlovala důležitě. „Tak mi dala tohle. Prý je to větší, ale taky moc pohodlné. A dala mi i jídlo, takové lupínky, co se zalijí něčím bílým, to v Centru vůbec nemáme. A potom...“

Ve snaze na nic nezapomenout na sebe vrstvila jednu událost za druhou bez většího řádu. V něčem to Tonymu přišlo vtipné. Celkem se to i hodilo, zatímco sledoval postupující sluneční paprsky. Působilo to zvláště domácky.

„... a taky jsem se mohla umýt. Slečna Alice tu má ale mnohem menší sprchu, než jaké jsou v Centru a je jenom jedna.“

To vysvětlovalo ty mokré vlasy. Ale i jemu by sprcha přišla vhod. Nacházel se stále v tom stejném oblečení co včera, včetně rozříznuté košile. Krvavé skvrny už ztmavly a v místech, kde se jí vsáklo hodně, byla látka nepříjemně tvrdá.

Alice mezitím skončila hovor. Slyšel, jak blíží drobnými kroky, až se objevila na prahu. Konečně si ji mohl prohlédnout v přírodním světle.

Vzhledově se skoro se nezměnila. Jen ve tváři se jí usadilo něco, co tam před těmi lety nebylo. Částečně únava v podobě kruhů pod očima, ale i propadlé tváře. Celkově se zdála dost vyhublá. Bodl ho osten výčítky. Když si všimla, že nespí, lehce zrudla.

„Uhm, už jsi vzhůru. To je... Fajn. Dobré ráno.“ Krátce si odkašlala. Usmál se na ni.

„Dobré ráno, Alice.“

„Upřímně, dost jsem přemýšlela o celý týhle situaci,“ začala opatrně, zatímco si zdravou rukou míchal kávu. „Zdá se mi to jako hrozná šílenost a... Prostě, není to dobrý.“

Přemýšlela o ní tolik, že přes noc absolvovala dvě menší zhroucení, z toho jedno s neplánovaným svědkem, a skoro nespala.

„Ten Milli-cosi se rozhodl zlikvidovat všechny, co mají ten virus v sobě, to bych pochopila. Zároveň vás ale nechá klidně jít a ani vám v tom nezkouší zabránit. To je prostě... Divný.“

Tony ji po celou dobu té bezvýznamné analýzy pozorně sledoval. Když šklubla hlavou ke straně, aby se vyhnula jeho pohledu, čekala na ni Michelle s identickým výrazem. *Jako z bláta do louže.*

„Fakt nejsem jistá, co v tuhle chvíli můžete dělat. Ale... Chci... Chci prostě nějak pomoci.“

Ve tváři se mu zračil údiv. Popravdě tím rozhodnutím, ke kterému došla, když už svítalo, překvapila i samu sebe. Potřebovala ale něco udělat. Její život se nacházel ve stádiu stagnace už moc dlouho. A tohle mohl být ten potřebný impuls.

„Asi jsem se měla nejdřív poradit, ale čas je docela důležitější. Takže jsem dala vědět někomu zasvěcenějšímu.“

Okamžitě zpozorněl se známkou ostražitosti. Neobjevila se mu v očích ani stopa nedůvěry, ale i tak v ní hrklo. Rychle zamávala rukama, aby ho uklidnila.

„Ale je to jen Mike, tomu můžeš věřit, vážně!“

„Mike?“

Ostražitost se pomalu přeměnila na zájem.

„Jo, to je... Kolega. *Bývalý* kolega.“ Na *bývalý* dala důraz, jako by na tom snad nějak záleželo. „Ale pokud je na někoho spoleh, je to on.“

Bývalý kolega Mike byl rozhodně úkaz. Přihnal se po necelé hodině jako velká voda ve starším černém Jeepu, na jehož kapotě bylo patrné množství škrábanců, které se někdo snažil s velkou péčí neúspěšně zamaskovat. Když z něj vystoupil, ještě mu láskyplně přejel dlaní po střeše. On sám měl nasazené sluneční brýle, ačkoliv se slunce už stačilo schovat

za mraky. Působil dojmem rádoby světáka, i s těmi černými vlasy, které by si zasloužily menší sestřih. Celkově se zdál dost rozlitaný, ani tu košili si nezapnul pořádně.

„Tony, tohle je Mike Parker, můj bývalý kolega. Miku, tohle je doktor Anthony Solas. Můj bývalý –“ Na chvíli se zarazila, jako kdyby hledala správný termín. „Profesor. *Bývalý profesor.*“

Mike si s ním bez okolků potřásl rukou. Pak, jako by ho něco napadlo, nazdvihl brýle. Chvíli ho zkoumal, než mrkl po Alici. V očích se mu objevily jiskřičky a rty se roztáhly do pobaveného úsměvu.

„Jo tak,“ pronesl významně. „Takže *tohle* je ten Tony, o kterém jsi –“

„Sklapni.“

„Aby bylo jasno,“ začal Mike, zatímco seděl rozvalený na gauči. Tony si všiml rozdílu, jakým na ně Alice reagovala. „Mám dovolenou. Takže i nějaký moje případný pravomoci jsou omezený. Hele,“ vytasil zpoza opasku pistoli. „I bouchačka je omezená. Jen blbejch pět nábojů. Ne že bychom mohli normálně střílet bez ptaní, ale co když se pětkrát netrefím? Vlastně ani nechápu, proč je furt máme, když všechny vážnější zátahy řešej adepti. K nám jdou jen drobky.“

Diskuze k věci se velmi rychle překlopila na vodopád stížností proti fungování MFBI. Ta vznikla z původní FBI, ale z tajné služby byla degradována na běžnou kriminálku. Její členové se místo tajných informací věnovali banalitám v podobě manželských hádek a sousedských naschválů. Ačkoliv se vláda nehnala ke změně názvu, snad aby zůstala jistá iluze významnosti, o všechny závažnější případy se starali strážci systému, zastoupení úspěšnými adepty a jejich supervizory.

Tony naprosto chápal Mikeovu frustraci, už proto, že na akademii je připravovali na něco úplně jiného. Sledoval ho, jak během monologu šťouchá do Alice s hravým elánem, či k ní směřuje ironické poznámky, na což ona reagovala jemným odstrkáváním a protáčením očí. Jejich interakce, v něčem tak zvláště přirozená, byla pro Tonyho něco nepoznaného. Byl mezi nimi nějaký hlubší vztah? Alici si takto uvolněnou vybavoval jen výjimečně. Z Mikea však za tu dobu nepocítil vůči ní nic negativního. Pokud Alice má ve svém životě někoho blízkého, by za to upřímně rád.

„S tím Centrem to byla fakt šílenost, doktore, to si pište. Tady jsou nějaký možnosti dost omezený.“

„Jestli s tím zase problém jen proto, že kvůli nim musíš klidnit sousedský hádky o novejš sporák –“

„Hej, tady nejde jen o tohle. Jako jo, ti adepti mě štvou. A to celkem dost.“

Tony zaregistroval, jak se Michelle, která toho z celé debaty zřejmě moc nechápala, nespokojeně zavrtěla.

„Jenže tady jde o to, že i kdybyste se snažil obhájit těma kravinama, co se tam staly, nikdo se s váma nebude bavit. Centrum je totiž na všech nezávislý. My jsme ještě pod nima, ale soudy, vláda a tak... Nikdo nemá potřebný pravomoce. Centrum je jak takovej stát ve státě. Hele, kolik je vlastně hodin?“ změnil náhle téma. „Jedenáct? Si musím dát vitamíny.“

Bez dalších okolků vstal a zamířil ke dveřím. „Si pro ně jen skočím do auta, jo?“

Alice na okamžik seděla jako ztuhlá, než vyběhla za ním.

„To si děláš srandu, že z toho takhle vycouváš!“

„Alice, fakt sorry, ale když jsi říkala, že tvůj známej má problém s nějakou institucí, čekal jsem nějaký blbosti, a ne že ten někdo šlohnul adepta z Centra sektorů.“

Tony se lehce usmál na viditelně zmatenou Michelle a vstal, aby zavřel dveře. Nemusí to přece poslouchat. Viděl ty dva u Mikeova auta, stále se dohadovali. Když mimoděk zaměřil zrak k okolnímu lesu, na chvíli měl pocit, že vidí něčí pohyb. Vzápětí zvuk prořízl výstřel. Mike slabě vyjekl, když se kulka zaryla do bočních dveří vozu.

„Ty vole... Moje auto...“

Z lesa vyšla trojice mužů. Žádný z nich nepůsobil kdovíjak sofistikovaným dojmem. V rukou měli zastaralé modely pistolí a na oblečení našitý černý trojúhelník. *Žoldáci*. Jedním ze způsobů, jak se mohla chudina živořící na okraji společnosti uživit, bylo stát se žoldákem a nechat se od boháčů najímat na různé podřadné druhy špinavé práce.

„No to je fajnová grupa, jste trošku narostli, ne?“ Nakrátko okudlaný muž s vyzáblou tváří se pobaveně uchechtl. „Já jsem nějakej Fester, abychom měli představení za sebou. Dostali jsme tu prácičku. Jednomu chlápku jste totiž šlohlí jeho děcko. A on ho chce zpátky.“

Milliceus na ně poslal žoldáky? Tony zaregistroval, jak Mike instinktivně zašátral rukou k opasku.

„Já tě vidím, ty zmrde!“ zaječel až nepřírozeně vysokým hlasem druhý muž a zašermoval na něj svou zbraní. Rozšířené zorničky i neustálý tik ve tváři jasně naznačovaly, že v sobě má nějakou látku.

„Chceš si šáhnout pro pistolku, že jo? Tak to zkus, zkus to ještě! Protože pak ta moje udělá bum! A budeš bez hlavičky.“

„Hele, jenom klídek,“ začal Fester poněkud otráveněji než předtím. „Pojďte hezky před nás a chcem vidět na ruce.“ Počkal, než je měl všechny pod dohledem. „Kde je ta holka? Chcem jen ji, jasný? Když budete rozumný, nikdo z vás tady dneska nemusí zařvat.“

„Ale mohli bychom je přece trošku kuchnout, ne? Šéfík se o tom nemusí dozvědět?“

„Matte, řekli jsme, že ne,“ ozval se třetí světlavý muž shovívavým hlasem.

„Ale dyť se o tom nikdo nedozví! Jen jednoho, třeba tu ženskou.“

„Matte, drž už kurva hubu!“

Velitel zjevně ztratil trpělivost.

„Phile, proč ho sem prostě furt taháš, ty vole? Vždyť víš, že se neumí ovládat, furt jsou s ním jen nějaký problémy!“

„Je to můj brácha!“

„Právě proto by sis ho měl srovnat!“

Žoldáci se zcela neočekávaně začali hádat mezi sebou. Nebýt téhle situace, vypadalo by to jako zábavná scénka. Tony se cítil poněkud trapně, být ohrožován někým takovým. S tímhle nepočítal. Rychle zvažoval, jaké mají možnosti. Navzdory štekům na své kolegy, Fester stále kontroloval situaci, prst na spoušti. Z jejich skupiny měl zbraň jenom Mike, jinak se účinně bránit nemohli. Vyjednávání se mu nezdálo moc přínosné.

A pak si toho všiml. Od lesa za žoldáky, se k nim plížila drobná postavička. Dělal dlouhé lehké kroky, příkrčená k zemi jako kočka.

Michelle.

Jak se tam zvládla tak rychle přemístit? Musela vylézt z chaty jinudy než hlavním vchodem a celou ji v dostatečné vzdálenosti obejít, aby se jim dostala do zad. Ti tři o ní podle všeho neměli ani tušení, stále se věnovali své hádce. Samozřejmě, i na tehle typ zásahů zřejmě byli v Centru cvičeni. Tony rychle mrkl po svých společnících. Pokud si děvčete všimli, nedávali to nijak najevo. Jen Mikeovi cukaly svaly ve tváři a dlaně svíral v pěst. Těžko však říct, co bylo důvodem.

Michelle se zatím připlížila až k Mattovi, který k ní stál nejbliž. A pak zaútočila.

Stejně jako včera, i tentokrát se vymrštila od země a s rozmachem mu zabodla ze strany nůž do krku.

Ten nůž.

Tony si s mírným zahanbením uvědomil, že na něj po útěku z Centra zase zapomněl. Matt zatím zoufale zasípal, zbraň mu vypadla z rukou, a s pokusem chytit si krvácející ránu klesl jako podřátý k zemi. Vzápětí dostal druhou ránu do krkavice, spíš už jen z milosti.

Phil cosi nesrozumitelného zakřičel. Zbrkle se třesoucíma rukama pokusil na Michelle zamířit zbraň, ale Mikova reakce byla rychlejší. Hlasitá rána a kulka se muži zavrtala do oblasti podbřišku. Se zasténáním se zhroutil do suchého listí.

Fester na to celé civěl s vytřeštěnýma očima. Jako by nedokázal pochopit, k čemu právě došlo. Zrak mu klesl na vlastní ruce stále křečovitě svírající pistoli. Už jako jediný.

„Zahod' to!“ zařval na něj Mike.

Okamžitě ji upustil do trávy. Ještě chvíli na ni zíral. Pak zvedl klepající se paže dlaněmi vzhůru na známku vzdání se.

„He-Hele, jen-jen klid...“ zašeptal stále v šoku. Ztracenou řeč hledal jen s obtížemi.

„Dobrý, dobrý! Vyhráli jste, jasný? Vzdáváme se!“

„Tak si seber kámoše a vypadni, než to do tebe našiju taky,“ zasyčel Mike vztekle a na důkaz svých slov sevřel zbraň pevněji.“

„Jasný, jasný... Jen klid...“

Rychle se sklonil ke zraněnému a snažil se ho vytáhnout na nohy.

„Tak pojď, Phile, no tak. To bude dobrý, bude to dobrý, tak dělej.“

Konečně se mu podařilo přehodit si jeho ruku přes rameno. Na druhé tělo nehybného žoldáka se skoro nedíval.

„Odcházíme, dobře? Fakt odcházíme...“

Hodil ještě pohledem po Mattově mrtvole, než s vyděšenou tváří odtáhl zraněného Phila hlouběji do lesa. Jen, co se ztratili mezi stromy, se do pár vteřin ozval řev motoru.

Skupina zůstala chvíli bez hnutí. Tony rychle kontroloval jejich reakce. Mike s namáhavým supěním civěl na svou, ještě teplou, zbraň. Alice se chvěla po celém těle, dlaně si tiskla k ústům.

Michelle se pomalu zvedl od mrtvého těla a vytáhla mu z krku nůž. Na čele měla krvavé skrny. Napřímila se, než je oblažila šťastným úsměvem.

„Nebezpečí bylo eliminováno. Ochránila jsem vás!“

Fester doslova kypěl vztekem. Cesta zpět do Centra se zdála nekonečná, dvakrát měl pocit, že se to Phil rozhodl vzdát, zatímco mu na břicho tlačil jakýsi hadr ve snaze zastavit krvácení. Během toho na řidiče dodávky neustále pořvával, ať jede, jak nejrychleji může a bylo mu celkem jedno, jestli působí jako šílenec.

Na místě si Phila okamžitě převzali a převezli na sál, ačkoliv mu nikdo nedokázal dát jednoznačnou odpověď, jestli přežije. Jeho samotného zavedli k zadavateli celé objednávky.

Milliceus ho přijal ve své kanceláři. Na tváři mu pohrával lehký úsměv, který Festera doslova přiváděl k šílenství. Jen pohled mu stačil, aby pochopil. *Ten chlap to věděl.* Věděl, že to nebude běžná práce.

„Pěkně jste nám kecal, že jo?“ vyrazil ihned do útoku.

„Kecal? Jak to myslíte? To mi asi budete muset vysvětlit.“

„Ta holka,“ syčel vztekle a zatínal přitom pěsti potřísněné Philovou krví. „Ta holka není žádný normální děcko! Říkal jste, že s ní nebudou žádné problémy.“

„A byly snad?“ Milliceus mu hleděl ho oči s tak drzou samozřejmostí, že měl co dělat, aby po něm neskočil a nerozmlátil mu ten jeho odporný ksicht.

„Je vytrénovaná jak nájemnej zabiják!“ Po těch slovech mu to náhle došlo. Ztišil hlas. v „To není žádné děcko nějakého pracovníka. Je odsad', že jo? Je to jeden z těch vašich debilních adeptů.“

Milliceus neodpovídal. Jen ho stále sledoval tím spokojeným úsměvem. Pak se zvedl od stolu.

„Chápu tedy správně, že úkol byl nesplněn?“

Fester zaskřípal zuby. Tomu chlapovi to bylo úplně jedno, věděl, že to nedopadne dobře, a stejně je poslal. Donutil se spolknout dalších pár vzteklých výlevů a přešel na obchodní model.

„Nebyl. Ale znovu už do toho nejdem. Nejsme magoři. Berem si tu domluvenou zálohu a padáme odsad'.“

„Samozřejmě. Nemějte žádný strach. Jen ještě maličkost, než budete vyplaceni.“

„Máte jediný štěstí, že se s tou kamerou nic nestalo. Říkal jsem snad dost jasně, že speciálně u něj to chci rychle a čistě. Díky bohu, že si tu hlavu rozjebal jen zezadu. Kdyby měl na maděru i ksicht, vyhážu vás z toho okna sám.“

Martin se ho snažil nevnímat, zatímco třesoucími se prsty zkoumal miniaturní paměťovou kartu, nyní pečlivě očištěnou od všech tělních tekutin. Před jejich výjezdem dostal velitel žoldáků do oka drobnou kameru, aby zaznamenal průběh celé akce. Milliceus se jich

posléze stejně plánoval všech zbavit, ať už by uspěli nebo ne. Nikdy nenavazoval dlouhodobé spolupráce s nikým zvenku.

Ten muž, Fester, však zjevně pochopil, že se něco chystá. Ve chvíli, kdy postřehl, že je kolem víc strážů, než bylo zdrávo, zvolil místo čehokoliv jiného raději skok ze třetího patra. Dopadl temenem napřed, takže mu sice praskla lebka jako vlašský ořech, ale tvář zůstala v rámci možností zachovalá. Martin se snažil zapomenout na tu bílou hmotu, která mrtvole vytékala zpod hlavy.

„Tak co, je to v pohodě?“

„A-ano, pane, měla by fungovat bez problémů.“

„Tak na co čekáš, chci vidět, co natočil.“

Martin kartu poslušně připojil k počítači. Zatímco nabíhala, k Milliceovi přistoupil jeden z pracovníků a cosi mu šeptal. Okamžitě ztuhl.

„Co? Jak, že už je tady? Měli jste mi přece dát vědět s předstihem!“

„Promiňte, pane, ale madam –“

Vzápětí se otevřely posuvné dveře. Do kontrolní místnosti vplula štíhlá mladá žena, s profesionálně sestřiženými světlými vlasy. Zastavila se přesně uprostřed a všechny přítomné oblažila elegantním úsměvem. Její oči však zůstávaly chladné.

„No tedy, chvíli tu nejsem a už se dějí velice zajímavé věci. Milli, jak pokračuje tvůj hon na toho adepta, kterého jsi tak příhodně ztratil?“

Milliceus nad tím oslovením zatnul zuby. Na čele mu vystoupila žíla.

„Nikoho jsem neztratil, jestli ti to ještě nedošlo, *Sandro*. To všechno je součást plánu.“

„Plánu? Tvého plánu? Který jsi vymyslel? A jsi si jistý, že ti nikdo nepomáhal?“

Během další chůze se zastavila za Martinovým křeslem a dlouhými nehty mu zabubnovala po opěradle. Trochu se příkrčil. Sám netušil, jestli má větší strach z Millicea nebo z ní. Oba byli stejně nevypočitatelné osoby, kterým bylo nemožné dostat se do hlavy a zjistit jejich pravé motivy. Sandra však byla možná o kapku děsivější tím, jak se nikdy nenechala vyvést z rovnováhy a byla schopna říct cokoli s naprosto klidnou tváří.

Zatímco sledovali záběry natočené z Festerova pohledu, neopustila své místo za Martinovou židlí, kvůli čemuž každou další chvíli propadal čím dál větší panice. Milliceus měl oči přilepené na obrazovku. Při spatření dvou neznámých osob mu po tváři přešel mírný údiv, během efektivní práci adepta G-447 to byla zase spokojenost. Martinovi se při pohledu na žoldákovu smrt opět naválilo, ačkoliv se teď nenacházel nijak blízko. Po skončení filmečku se Milliceus obrátil k dalšímu muži u počítače.

„Už jste našli, kdo jsou ti dva další?“

„Ano, pane. Ta žena je Alice Forksová, vystudovala policejní akademii, později zaměstnána u MFBI. Je na ní psána i ta chata. V současné době je na placeném volnu na dobu neurčitou.“

„Důvod?“

„Neschopnost vykonávat povolání, silné psychické obtíže po smrti otce. Noční můry, těžké deprese...“

„A ten chlap?“

„Mike Parker, rovněž absolvent akademie. U MFBI pracuje přes devět let, hodnocen jako velmi spolehlivý.“

„Jo, tak spolehlivý,“ ušklíbl se Milliceus. „Po dnešku už moc spolehlivý asi nebude.“

„Jaké jsou mezi nimi vztahy?“

Okmažitě hodil po Sandře otrávený pohled. Martin věděl, jak ho vždy iritovalo, že nebyl jediný, kdo mohl vydávat rozkazy.

„Parker a Forksová byli přes šest let kolegové...“

„To mi došlo. Jaká je ale spojitost mezi ní a tím doktorem?“

„Uhm, malý moment...“ Po zadání příslušných příkazů na obrazovce začalo naskakovat množství dokumentů.

„Tady je něco. Během studia na akademii v jejich ročníku vedl několik přednášek.“

Sandra se na okamžik zamyslela, než znovu zabubnovala o opěradlo.

„Martine, podívej se mi na ně dva víc, dobře?“

„K čemu ti to asi bude?“ zasyčel Milliceus podrážděně. Pohlédla na něj shovívavým pohledem jako na dítě.

„Ale, Milli, to snad chápeš. No řekni, s kolika svými profesory jsi dodnes v kontaktu?“

Oblažil ji kyselým šklebem.

„Jestli sis to za ty roky neuvědomila, *Sandro*, já jsem do normální školy nechodil.“

„No jistě, jak jsem to jen mohla zapomenout, že?“ Krátce se zasmála, ale i její smích byl chladný, po nějakých emocích v něm nebyla ani stopa. „Tak mi to dovol vysvětlit, ano? Není to totiž tak úplně normální, navíc ji po tolika letech vyhledal on sám. Tam muselo být něco víc. Podíváš se na to, že, Martine?“

Nehty mu zlehka přejela po krku. I o několik hodin později na tom místě stále cítil pocit chladu.

„Ty vole, proč se vůbec musíme prudit s tímhle hajzlem?“

Mike zaryl zrezlým rýčem do rozkopané hlíny poněkud prudčeji, než bylo potřeba. Z hlubin země na ně vykukoval zašedlý pytel, teď už zčásti zaházený.

„Druhá možnost byla nechat na dohled od chaty jen tak ležet mrtvolu.“

„No, to zas chápu, ale... Prostě, ten chlap a jeho banda sem přišli s cílem nás odbouchnout, když jim nevyjdeme vstříc, tenhle chtěl rovnou i kuchat. Jak nás vůbec našli? Nějakej pohřeb, i když mizernej, si prostě nezaslouží. A navíc, já teď napomáhám ve schovávání těla. A to jsem polda! Sice na dovolený, ale...“

Zoufale rozhodil rukama, přičemž rýč s břinknutím dopadl na starý pařez.

„Vidíte to? Necelej den a už jsem totálně zkorumpovanej! Střílím bez povolení, zahrabávám mrtvoly... Ale já vám to nevyčítám, doktore, fakt ne. Nějaký šance na povýšení šly sice do háje, ale to mi mohlo dojít už ve chvíli, kdy jsem se sem rozhodl vyrazit.“

Tony se rozhlédl. V dálce u chaty viděl Alici, jak sedí na kamenných schodech. Zjevně dnešní události nevezala moc dobře.

„Říkal jsem jí, ať jde radši dovnitř, že začíná bejt zima, ale prej nedokáže zůstat ve stejným prostoru s tou, jak jí sakra říkáte, Michelle? Že se bojí nebo tak něco. A já ji naprosto chápu. Vždyť... Vždyť ta holka tomu parchantovi málem uřízla hlavu. Kdybych ho znova vytáhl z toho pytle a zatrásl s ním, bude se mu dinglat ze strany na stranu, jak těm figurkám v autech. Já chápu, že ti blbí adepti tohle prostě uměj. A to nejsem nijak útlocitnej nebo tak, viděl jsem toho dost, ale tohleto... Je prostě strašně divný to jenom tušit a pak to vidět i na vlastní oči, chápete?“

„Je mi jasné, že oba nejspíš máte spoustu otázek.“

Odpoledne už se stmívalo rychle. Alice byla celý den jako stín. Michelle se viditelně bála, nedokázala s ní být v jedné místnosti ani ve společnosti dalších. Mike se naproti tomu snažil držet. Občas se pokusil nadhodit nepříliš povedený vtip, ale jinak i on zůstával poblíž děvčete ve střehu. Tonymu bylo jasné, že jim bude muset pár věci ozvláštnit. Michelle souhlasila během rozhovoru zůstat v ložnici, ačkoliv příliš nechápala tu změnu pocitů vůči ní.

„No to si teda pište, že máme. Nebo aspoň já. A jako první věc si chci něco ujasnit. Ta holka je profesionálně trénovaná, jasný, to víme. Čekal jsem, že nějaký schopnosti má. Ale

aby zvládla tomu chlapovi skoro ufíknout hlavu... Sakra, vždyť ten náš výcvik na akademii oproti tomu byl jak hry na dětském hřišti. A potom, fakt teď nemůžu říct, že bych se v její přítomnosti cejtil bezpečně. Protože jaká je pravděpodobnost, že jí nepřepne a neuřízne takhle hlavu i nám?“

„Jsem si naprosto jistý, že nulová.“

Mike nasadil nechápavý výraz a zavrtěl hlavou.

„Jak si tím můžete být takhle jistej.“

„Pro Michelle nejsme nepřátelé. Bere jako ty, které má ochraňovat. To je jedna z věcí, na kterou se v Centru zaměřují. Funguje tam jistý systém, říkají mu *protégés*...“

Mikovi po tom termínu uplavaly oči kamsi do dáli.

„Uhm, hele... Počkejte chvíli, doktore. Tyhle ty cizí slova... Nkteří z nás nejsou úplní géniové.“ Když si všiml, jak prázdný pohled mu Alice věnovala, trochu otráveně zatřepal rukama.

„Jo, myslím tím sebe. Jsem nevzdělanej a klidně to přiznám.“

Tony se na moment musel pousmát.

„Nic se neděje. *Protégé* znamená něco jako chránělec. Běžně se takhle označují většinou mladí lidé, které vezme pod svoji ochranu někdo starší a zkušenější, většinou i vážený ve společnosti. Ten se je snaží rozvíjet a pomáhat jim, třeba v kariéře. V Centru ale došlo k jistému přetočení toho významu.“

Ujistil se, že Mike vysvětlení chápe, než pokračoval dál.

Zhruba rok před každou zkouškou je k adeptovi přiřazena jedna osoba. Tráví s ní většinu času a během toho roku má za úkol si k ní vypěstovat jakési pouto. Natolik silné, aby se nezdráhal ji ochraňovat za každou cenu. Podobné pocity by ho měly spojovat i s budoucím zaměstnavatelem.“

„Kdo jsou tihle *protégés*?“ ozvala se Alice.

„Vězni. Centrum je využívá ve velkém, především ty s trestem smrti, aby nevznikaly žádné škody, když se něco nepovede.“

Mike si znechuceně odfrkl.

„Takže tihle terorističtí zmetci, za kterýma se honíme jak pitomci, si místo vězení klidně žijou dál? A ještě se stávají mazlíčkama pro adepty, jo? Nemají snad mít nějakou těžkou režim?“

„Zase tak příjemné to pro ně dlouho není. Když přijde čas na závěrečnou zkoušku, s adepty tam nastupují i jejich *protégés*. Adepti je mají za úkol dostat co nejrychleji ze startu do cíle

po určené trase. V nejlepším případě musí samozřejmě zůstat s minimem zranění, za to získají nejvíc bodů. S rostoucím počtem zranění bodové ohodnocení klesá.“

Alice si nervózně skousla ret.

„Jak ty zkoušky probíhají?“

„Neměl jsem možnost je vidět osobně, ale podle všeho jde o jakýsi labyrint postavený napříč několika halami. Je v něm nachystáno množství překážek, které je třeba překonat. Mimo pastí jsou to hlavně živí nepřátelé. Adepti musí prokázat všechny schopnosti, co se za těch předchozích pět let naučili. Musí umět ubránit nejen sebe, ale především svěřenou osobu. I zde jsou využíváni vězni, kteří mohou útočit všemi prostředky. Adepti však až na výjimky používají pouze chladné zbraně.“

„Ti musí být šťastím bez sebe, že můžou zas zabíjet. A tentokrát beztréstně.“

„Hraje v tom roli i silná motivace. Když nejsou během zkoušky zabiti, a naopak se jim samotným podaří zabít adepta nebo jeho chráněnce, mají slíbené propuštění s doživotní rentou.“

Mike sebou škubl a oči mu zrudly vztekem. Nadechl se zřejmě ke spršce nadávek, ale Tony ho rychle předešel.

„Jen klid, nic takového se samozřejmě neděje. To by byli v Centru sami proti sobě. Pokud dojde ke smrti adepta, jsou okamžitě klasifikováni jako extrémně nebezpeční a zlikvidováni. Ale to jim pochopitelně známo není. A i kdyby nějaké pochybnosti měli, ta vidina pohodlného života na svobodě je sinější.“

„Kolik jich zvládne složit ty... Zkoušky...?“ Alice promluvila po dlouhé době. Zjevně se jí ten termín protivil.

„Celkem dost, přes sedmdesát procent adeptů. K úspěchu stačí udržet svého *protégé* naživu až do konce. Pak ale musí být schopní pokračovat dál. A to se ne vždy podaří. Naprosto běžně se stává, že utrpí těžká zranění, mohou přijít o končetiny. Někdy jejich *protégé* sice přežije průběh zkoušky, ale krátce po ní umírá. Pro mnoho adeptů představuje přetržení toho pouta silné trauma a známku jasného selhání. Takže nezvládnou pokračovat ve výcviku z psychických důvodů.“

„A co dělají s těmahle odpadlíkama? Taky je vesele likvidují?“

Tony nad tou možností přivřel oči.

„Dle Michelle existuje jakési sanatorium, kde je nechávají dožít. Její slova však nemůžu sám potvrdit ani vyvrátit.“

Po další chvíli ticha se Mike zhluboka nadechnul.

„Tak jo, jestli jsem to pochopil, podle vás nás bere jako tyhle... *Protégés*, to je fakt strašný slovo. Dejme tomu. Není to ale divný? Nevím, jak u vás, ale proč bych tam měl patřit i já? Vždyť mě skoro nezná.“

„Zpracovávají je tak, aby navázání pouta proběhlo co nejdřív a následně se rozvětvovalo. Cítí pak povinnost chránit i osoby, se kterými má ten, kterého si stanoví jako hlavního *protégé*, dobré vztahy.“

Nechal jim nějaký čas na rozmyšlenou. Naprosto chápal, pokud ho Alice požádá o odchod. Netušil, co dalšího Milliceus chystá, ani proč sem poslal ty žoldáky namísto zkušených stráží. Možná chtěl jen ozkoušet, jak dobře je Michelle připravená? Alice i Mike pomhli už dost. Nechtěl ani jednoho z nich vystavovat dalšímu případnému nebezpečí.

Michelle doposud seděla na posteli a zamyšleně hleděla z okna. Jakmile si všimla jeho příchodu, tvář se jí roztáhla do nadšeného úsměvu. "

„Pane doktore!“ Vzápětí zkrotla. „Zlobíte se na mě?“

Překvapeně zavrtěl hlavou.

„Samozřejmě, že ne. Měl bych?“

„Slečna Alice se na mě asi zlobí,“ vysvětlila sklesle a přitáhla si kolena pod bradu. „Ale nevím proč. Ten, co vás ohrožoval... Byl jeden z těch špatných. Takoví se musí eliminovat.“

Tony si k ní přisedl s lehkým povzdechem.

„Nikdo se na tebe nezlobí, Michelle. Jen... Jen je to zkrátka překvapilo. Nesetkávají se běžně s lidmi, jako jsi ty. V normálním světě... Nejsme zvyklí na tyhle věci.“

„Ale udělal jsem dobře, že ano? Byla to přece součást zkoušky?“

No ano, ta údajná zkouška. Skoro zapomněl, že to použil jako záměr dostat ji z Centra ven. Včerejší události se však v dnešním světle zdály až příliš vzdálené.

„Tak co, máš pro mě něco, Martine?“

Sandra postávala vedle jeho křesla a velmi pomalu přejížděla dlouhými nehty po opěradle. Při každém dalším škrábavém zvuku Martin cítil, jak mu po celém těle naskakuje husí kůže.

„Ehm... Něco-něco jsem našel...“

„Vážně?“ protáhla a oblažila ho ledovým úsměvem. „Ty nikdy nezklameš, vid’?“

Martin cítil v zádech Milliceův nenávistný pohled, který směřoval zřejmě na oba dva. Snažil se to nevnímat.

„V době studií slečny Forksové na akademii proběhl mezi ní a doktorem jakýsi... Ehm –“

„Románek?“ napomohla mu Sandra zvonivým hlasem. Na každou slabiku dávala důraz zvlášť.

„N-Něco takového. Trvalo to zhruba půl roku –“

„A potom?“

„Došlo k ukončení. Z jeho strany.“

Sandra hodila přes rameno na Millicea hraně zklamaný pohled.

„Ale, ale, pan doktor takhle zlobil? Neříkal jsi, Milli, jak je úžasně laskavý?“

Odpovědí bylo nesrozumitelné zavrčení.

„Ale, zřejmě ne dobrovolně,“ pospíšil si Martin s dalším vývojem, snad v jakémsi bláhovém pokusu uklidnit situaci. „Vedení školy na něj tlačilo, kvůli obavám, že by mohly nastat problémy s někým nahoře.“

„Ale ne,“ vzdychla Sandra opět v hraném zklamání. „Takhle zabraňovat pravé lásce. Snad nebude do konce života sám, chudák... Řekni, Martine, neměl ještě někoho ještě někoho?“

Hodila opět pohled po Milliceovi a nevinně zamrkala.

„Uhm, tedy...“ Cítil, jak se začíná potit. „Řadu let zpět tu byla ještě jedna slečna, s tou byl dokonce zasnoubený –“

„A to taky nevyšlo? Copak se stalo?“

„Eh...“ Nehty mu teď přejížděla ve vlasech, jemným tlakem na pokožce vytvářela rýhy.

„Byla zabita, madam. Během bombového útoku u Eiffelovy věže.“

Sandra předvedla zděšený nádech. „To je přece *strašné*, nemyslíš, Milli?“ S posledním slovem provedla nehtový zářez hluboko do kůže. Martin potichu syknul. Chtěl si zranění automaticky zkontrolovat, ale neodvážil se ani pohnout.

„Co se tak tváříš, Milli? A to jsem si myslela, že ti na doktoru Solasovi velmi záleží. Proto jsi mě přece nechal *služebně* poslat na druhou stranu země, aby ses mu mohl věnovat sám.“

Milliceus ještě víc sevřel už tak dost úzké rty.

„Ale, snad nežárliš?“

Martin měl na okamžik pocit, že šéf zašilhal po tužce, kterou měl v náprsní kapse. Jako by zvažoval ji Sandře zarýt do oka...

Když toho večera odjížděli, Tony se cítil zvláště klidný. Jako by ho nic nedokázalo vyvést z rovnováhy. Milliceus po nich vždycky půjde nějakým svým zvráceným způsobem. Možná budou muset být do konce života na útěku. A možná se u Michelle brzy projeví vzteklina, jejíž vir v sobě má. Pokud jí to ale dá možnost aspoň částečně poznat, že život není jen o zabíjení, neustálých rozkazech a nesmyslných zkouškách, bude za to rád. A alespoň jeden osud dokáže změnit k lepšímu, když u druhého zklamal.

Všechno je v pořádku. Viděl znovu Alici. Setkání s Mikem ho ujistilo, že není sama. Vždy bude mít někoho, komu může věřit.

Pohlédl do zpětného zrcátka. Michelle opět seděla způsobně na místě za řidičem a kývala hlavou do rytmu hudby linoucí se z reproduktorů. Když si všimla jeho očí, nadšeně se zazubila. Úsměv jí oplatil.

Možná bude navždy věřit tomu, že tohle všechno je jen další zkouška. A on udělá vše pro to, aby byl ten poslední test jejího života zároveň tím nejlepším testem ze všech.

Tonyho matka nikdy nechápala, proč by syna měla posílat k rodinnému psychiatrovi.

Byla jednou z těch matek, které si odmítaly přiznat problém, obzvlášť když se týkal někoho v rodině.

Vždyť to byl přece ten nejposlušnější chlapec, jakého si kdo mohl představit. Zatímco její příbuzné a známé si mnohdy stěžovali na chování svých potomků, ona neměla sebemenší důvod. Vždy ji poslouchal na slovo, nezlobil a na svůj věk byl i mimořádně inteligentní.

Proto byl z jejího pohledu ideální k předvádění pro návštěvy jako cvičená opička.

A že měl v sobě údajně skrytý vztek? Kdo ho přece nemá!

Je tedy pravda, že o dva roky staršímu synovi její kolegyně rozbil kamenem obličej tak, že musel na šití a na jedno oko už pravděpodobně neuvidí.

Neuviděl. I po zahojení mu obličej zůstal podivně hrbolatý, jak by v něm měl zašité pingpongové míčky. V jednadvaceti se oběsil.

Snad je ale všem jasné, co tomu předcházelo. Neměl se posmívat Mie, kolikrát mu vysvětlovali, že s epilepsií jednoduše bude vždy trochu jiná.

Lékaři ji dávno před narozením upozorňovali, že to dítě prostě nebude zdravé, i kdyby se stavěla na hlavu a že se s největší pravděpodobností nedožije dospělosti. Ale ona je neposlouchala, ostatně jako vždy. Nedokázala si přiznat, že zrovna její dcera bude mít vadu.

Ten spratek si stejně nedal říct! Kdo by se mohl Tonymu divit? Vždyť jen bránil svou mladší sestru.

Mia byla jako přebytečný doplněk rodiny. Musel se na ni dávat neustálý pozor, kromě epilepsie totiž měla i snížený intelekt. Tony mnohokrát přemýšlel, zda ji radši nezadusit polštářem.

Ano, bylo to sice trochu děsivé, kdy během odpoledního čajového dýchánku ona a její přítelkyně uslyšely ten hrozný křik. A když pak syna viděla, jak na tom Prestonovic klukovi sedí a mlátí ho kamenem velkým jako pěst hlava nehlava, trochu v ní hrklo. Všechno ale přebil ten následný pocit hrdosti, když ostatní děti dosvědčily, že Tony po něm skočil, až když se mu ty narážky na Miu zdály neúnosné. Samozřejmě, že ho netrestala, dostal pochvalu!

Posměšky k sestře ho příliš nezajímaly, ten mladý Preston byl zkrátka až moc otravný. A hlavně zákeřný, když se snažil trefovat kamenem do kuřat, která se batolila po zahradě.

Kde jinde by chtěl tedy doktor hledat vztek? Nevidí snad, jak je ten chlapec mírumilovný a citlivý? Zvířeti by nikdy neublížil, vždyť se o ně sám pomáhá starat. A násilí je mu odporné, vždyť nevydržel sledovat ani ten lesní hon, kam ho vzal otec.

Nikdy nepochopil, proč ho tam bral. Možná jako pokus o společně strávený čas. Zásahy každého střelce se promítaly na velké obrazovce. Pamatoval si sedícího zajíce, najednou rána, a zůstal ležet. O přestávce ho otec vzal prohlédnout si kořist do terénu. Našel lišku. Vypadala jako spící. Pohladil ji, jenže její kožich nebyl jemný, ale tvrdý a lepkavý, a když se podíval na svou dlaň, byla rudá od krve. Při pohledu na ni začal křičet. Řval jako šílený, pořád víc, skoro jako ubíjené zvíře. Otec ho nedokázal utišit, museli jít domů. A i tam stále ječel, dokud mu na postel nevyskočila domácí kočka. Až její přítomnost ho dokázala uklidnit. Otec si ten den zastřílet nestihl. A už nestřílel ani nikdy jindy.

No opravdu, doktore, kde tu zlost chcete vzít? Že nemá city? Ale jděte, jak vysvětlíte ta zvířata? A tu dojemnou řeč, kterou přečetl na Miině pohřbu? Vždyť z ní ta láska doslova prýštila.

Prázdné fráze, které se dokázal naučit a upravil je do přijatelné podoby.

A že není moc sdílný a nechce se družít? Vždyť její bratr byl taky takový, a jaký je z něj teď spořádaný a přátelský člověk!

Strýce ta nucená socializace dohnala k alkoholu.

Vážně doktore, co mu chcete předat?

Zachránil ho. Vysvětlil mu nebezpečí, která by z potlačovaného vzteku mohla pramenit, a pomohl vložit energii do smysluplnějších činností. Po útoku na mladého Prestona ho

upozornil, že už nikdy nesmí takovým způsobem selhat. A Tony od té doby v tomto smyslu opravdu neselhal. Selhal však předání těchto zkušeností dál. Dopustil, aby se Milliceus stal tím, co se mu v sobě podařilo zničit. A s tím pocitem bude muset žít dál.